

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slovniški trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Finci na progi Leningrad - Murmansk

Na Karelijski ožini velika bitka s hudimi izgubami na obeh straneh — Sovjetske čete ojačane za 150.000 moč — Finci onemogočili promet na glavni sovjetski železniški progi

KODANJ, 30. dec. s. (Reuter). Danski in švedski listi poročajo, da se je nova sovjetska ofenziva na Karelijski zemeljski ožini menda že pričela. Zadnjih 24 ur je sovjetska artiljerija neprestano obstreljevala finske položaje. V toku je že bitka, ki terjaja na obeh straneh velike izgube. Po zadnjih podatkih so imele sovjetske čete v zadnjih dveh dneh na Karelijski zemeljski ožini okoli 3000 mrtvih. Finci pa so tudi izgubili več sto moč. Ojačanja, ki so jih dobile sovjetske čete na tem delu fronte, cenijo na 150.000 moč. Prispeli so tudi novi letalski oddelki. Zdi se, da imajo sovjetske čete povelje, da še pred novim letom prodrsko skozi Mannerheimovo obrambno črto na Karelijski zemeljski ožini.

Z drugih bojišč poročajo Finci o lokalnih uspehih. Severno od Ladoškega jezera je bilo v bojih ubitih 300 sovjetskih vojakov in pri Suomisalmiju je bila zajeta sovjetska trenska kolona. Po poluradnih finskih poročilih je smučarskim oddelkom, ki prodirajo proti Kandalakši, uspelo, da razrušita železniško progo Leningrad-Murmansk v precešnji širini. Če je vest točna, bo prekinitev železniške zveze spravila sovjetske čete na daljnem severu v težak položaj. Ze dosedanja poročila so javljala, da čutiljo sovjetske čete tam pomanjkanje živil in da so bile prav zato prisiljene, da se umaknejo proti Pečengju.

finske uradne agencije je prišlo pri Salli do upora med sovjetskimi četami. Proti upornikom so morala stopiti v akcijo sovjetska letala, ki so upornike obstreljevala s strojnimi. Bajse sta se spopadla dva sovjetska polka. Na finski stran fronte je bilo slišati streljanje in vpitje.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 30. dec. AA. (Havas). Agencija Tass objavlja poročilo leningrajskega vojnega okrožja. Poročilo pravi, da so se vršile 29. decembra praskne med izvidniškimi oddelki na več točkah bojišča. Te praskne so se spremenile pozneje v resne spopade. V pokrajini Jalomanto so sovjetske čete obkrožile 2 finska bataljona, ki sta pustila na bojišču veliko število mrtvih. Sovjetske čete so ujele 35 finskih vojakov. Letalstvo je izvršilo izvidniške polet. V toku zračnih borb je bilo sestreljenih šest sovražnih letal. Eno sovjetsko letalo se ni vrnilo v svoje oporišče.

Vprašanje švedske in norveške pomoči

Stockholm, 30. dec. s. Iz krogov, ki so blizu švedske vlade, se izve, da se sedaj proučuje vprašanje eventualnih posledic švedske in norveške podpore Finski in odpošiljanja vedno večjega števila dobrovoljcev na finsko bojišče. Smatrajo, da bi se tako stališče Švedske in Norveške lahko formalno kot odlašanje teh dveh držav od dosedanjega stališča stroge nevtiralnosti in bi bilo lahko povod za intervencijo. Po informacijah, ki jih je dobilo švedsko zunanjstvo, obstoji v Moskvi in v Berlinu identično tolačenje tega stališča. V Stockholmu je izjavil večer zastopnik švedskega zunanjega ministrstva, da švedska vlada uradno ne ve ničesar o švedskih prostovoljcih, ki se pripravljajo za finsko vojsko. Če odhajajo prostovoljci iz Švedske, se to godi na njihovo lastno iniciativo in na lastne stroške.

Stockholm, 30. dec. j. (Havas). V kratkem odpotuje iz švedske prestolnice druga velika ambulanca za Finsko. V ambulanci, ki bo šla v celoti 150 ljudi, je 20 zdravnikov in prav toliko strežnikov, dočim so ostali pomožni osebje. Nadalje poročajo iz raznih krajev Švedske, da se pripravljajo za prostovoljno zdravniško pomoč na finskih bojiščih še nadaljnjih 100 švedskih zdravnikov in bolniških strežnikov ter več veterinarjev in dentistov.

Prostovoljci iz Kanade

Helsinki, 30. dec. s. (Reuter). Prvi oddelk prostovoljcev za finsko vojsko iz Kanade je včeraj dospel v Helsinke. Tudi iz Švedske je včeraj odšel nov kontingent prostovoljcev. Nadalje je na poti več švedskih in norveških ambulantnih oddelkov.

Finska kupuje ameriška letala

Washington, 30. dec. s. S finske strani je bil napravljen nov poskus za nakup vojnega materiala v Zedinjenih državah. Finski vojni ataše Sillapais je izjavil, da Finci žele čim prej zaključiti pogodbo o dobavi letal, a dodal je, da je to lažje reči, kakor pa storiti, ker so tovarne, ki izdelujejo vojni material, že preobremenjene z naročili. Člani finske misije, ki imajo nalogo nakupiti vojni material v Zedinjenih državah, so imeli včeraj razgovore z uradniki zunanjega ministrstva.

Sovjetska postaja na finskem valu

Helsinki, 30. dec. s. (Reuter). Finska radijska postaja Lahti zaradi letalskih napadov je več dni ne deluje. Sedaj pa je očitno neka sovjetska postaja prevzela njeno valovno dolžino ter pričela oddajati program, ki obsega v glavnem propagando proti sedanji finski vladi v Helsinkih.

Sredstvo proti magnetičnim minam

London, 30. dec. e. Iz zanesljivega vira se izve, da je bilo izumljeno uspešno sredstvo proti magnetičnim minam. Posameznosti so tajne, znano je samo to, da proti minam ne bodo uporabljali kakor doslej letal, temveč ladje. Te ladje so napravljene za odstranjevanje min, a so tako konstruirane, da zanje ni nobene nevarnosti.

Dunav zamrznjen

Budimpešta, 30. dec. i. Od včeraj jutraj je promet na Dunavu popolnoma ustavljen. Dunav, na katerem so bile večer velike plošče ledu, je danes popolnoma zamrznjen in vsi parniki ter vlačilci so morali ostati v pristaniščih. Mraz še vedno traja. Prekinitev prometa zaradi zamrznjenega Dunava ima precej neprijetne posledice zlasti za Nemčijo, ki ji ne morejo dovažati madžarske in rumunske pšenice ter petroleja. Nemčija je zdaj navsezadnje izključno na železnice, zlasti pa na železniško zvezo iz Rumunije preko Rusije in zasedene Poljske.

Mussolini-Graziani

Rim, 30. dec. s. (Reuter). Rimski radio javlja, da je imel včeraj ministri predsednik Mussolini važno dnevno konferenco s poveljnikom italijanske vojske maršalom Grazianijem.

Stokrat zadeto letalo

Oslo, 30. dec. s. (Reuter). Trije nemški letalci s ponesrečenega nemškega bombnika tipa »Dornier«, ki jih je včeraj rešila švedska ladja v norveško luko, pripovedujejo, da je bilo njihovo letalo v bitki z angleškim letalom okoli stokrat zadeto. Četrli član posadke je bil v boju ubit.

Vsem trem nemškim letalcem bo dovoljen prost odhod v Nemčijo, ker jih norveške oblasti smatrajo kot brodolomce.

Nemška tiralica za Thyssenom

Berlin, 30. dec. s. (Exchange Telegraph). Nemška policija je izdala tiralico za znamenitim nemškim industrialcem Fritzom Thyssenom. In obvestila o tem vse inozemske policijske uprave. V tiralici je rečeno, da se Thyssen pregledni zoper davčne predpise in da ni plačal davkov. Iz Curia poročajo, da je Thyssen, ki se je zadnje čase mudil v bližini Curia, nenadoma odpotoval na Portugalsko.

Ali sem prispeval za šolski dom v Trnovem?

Finci branijo svojo zemljo

Poročilo finskega vojnega poveljstva govori o novih uspehih - Upor med sovjetskimi četami

HELSINKI, 30. dec. e. (Havas). Sročni finski komunikacijski glasilo: Na Karelijski ožini je sovražnik 28. decembra spet izvršil napade severno od Hatlahatenjävija in vzhodno od Summe. Oba napada sta bila odbita. Finci so uničili pet tankov in zaplenili dva. Sovražnik je spet napadel Kello, a je bil odbit. Na ostalih točkah Karelijske ožine aktivnost topništva in patrolj. V bitki pri Keltji od 20. ure 28. decembra do opoldne prihodnjega dne je imel sovražnik nad 600 mrtvih. Finske čete so zaplenile mnogo avtomatičnega orožja in municije.

Na vzhodu je sovražnik napredoval severovzhodno od Ladoškega jezera v smeri Roukajärvi, toda sovjetski napad je bil ustavljen pred finskimi črtami. Pri napadu, ki je bil izvršen 27. decembra v prav

cu Siskijärvi, so finske čete zaplenile več strojn in strojnih pušk. Sovjeti so pustili na bojišču okoli 300 mrtvih. Na sektorju Kuhme so naše čete zaplenile 1 tank in 1 top. Uničile so kolono 40 vpreženih konj. Severno od Suomisalmija okrog Kautajärvi so se boji nadaljevali v toku zadnjih dni. Finske čete so prebile sovražne formacije, ne da bi same utrpely večje izgube. Z morja se ne javlja ničesar novega.

V toku 28. decembra je bilo delovanje letalstva zmanjšano, toda v noči od 28. na 29. decembra je bilo sovražno letalstvo zelo aktivno ter je poskušalo bombardirati položaje na fronti Karelijske ožine in več mest v zaledju Finske. Včeraj je finsko letalstvo napravilo več izvidniških poletov, toda borb ni bilo.

Helsinki, 30. dec. s. (Reuter). Po poročilih

Nemška ladja „Tacoma“ mora v 24 urah zapustiti Montevideo

Urugvajska vlada je ugotovila, da je „Tacoma“ zalagala potopljeno ladjo „Admiral Graf Spee“ z živčnim in gorivom

MONTEVIDEO, 30. dec. s. (Reuter). Urugvajska vlada je stavila nemški petrolejski ladji »Tacoma«, ki je še vedno v luki v Montevideu, rok 24 ur, da zapusti pristanišče. V primeru, da »Tacoma« ne odide v predpisano roku, bo do konca vojne internirana. Urugvajska vlada u-

mejuje svoj ukrep z dejstvom, da je služila »Tacoma« kot pomožna ladja oklopnici »Admiral Graf von Spee« ter jo je zalagala s živili in gorivom.

Kakor znano, je bil »Admiral Graf Spee« približno dva meseca v vodah Južnega Atlantika. Iz poročila kapitanov angleških

ladij, ki jih je potopil, je bilo razvidno, da je »Admiral Graf Spee« ponovno prihajala na pomoč nemški trgovski ladji, ki je imela očitno samo nalogo, da oklopnico zalaga z vsem potrebnim. Zdi se, da je bila ta nemška ladja ravno »Tacoma«.

Torpediranje angleške vojne ladje

Nemci so s torpedom poškodovali bojno ladjo razreda „Queen Elizabeth“, ki se je rešila brez tuje pomoči — Angleži zaplenili nemški trgovski parnik

London, 30. dec. i. Angleška admirallita je včeraj objavila, da je neka nemška podmornica torpedirala ob zapadni škotski obali angleško bojno ladjo tipa »Queen Elizabeth«, ki ima 31.000 ton. Torpedo ni napravil posebne škode in je bojna ladja lahko nadaljevala vožnjo v luko. Pri torpediranju so bili štirje mornarji ubiti, eden pa težje ranjen.

London, 30. dec. s. (Reuter). Angleška bojna ladja, ki jo je nemška podmornica včeraj s torpedom poškodovala, je dospela srečno brez tuje pomoči v angleško luko. Poškodba na bojni ladji ni resnejšega zna-

čaja. Admirallita je dodatno k včerajšnji mu komunikaciji objavila, da manjka še en član posadke, drugi pa je težko ranjen. Skupno pogrešajo sedaj z bojne ladje štiri člane posadke.

Vse bojne ladje razreda »Queen Elizabeth« so starejšega tipa in so bile zgrajene v letih 1915 oziroma 1916.

Rio de Janeiro, 30. dec. s. (Reuter). Angleška križarka je zaplenila 8500 tonski temski trgovski parnik »Bahia Blanca« ki je konec preteklega tedna s tovorom kave in rudnin odplul iz Rio de Janeira. Tudi ves tovor je zaplenjen.

med Francijo in Anglijo. Ta edinstvo se je zopet izkazalo pred Društvom narodov v Ženevi, kjer sta obe skupno obsodili sovjetski napad na Finsko. Anglija in Francija imata iste ideale, iste cilje in isto pot k zmagi. Vsi poskusi ju ločiti in vse laži nemške propagande ne bodo imele nobene učinka. Sodelovanje se razteza tudi na finančno in ekonomsko področje. Vse to pa je šele skromen začetek kooperacije, ki bo šla še preko zmage v vojni. Eden izmed vojnih ciljev Francije je širše sodelovanje med evropskimi državami, nego je sedanje. Francija je pripravljena sodelovati z vsemi državami, ki imajo iste ideale kakor ona. Zaenkrat zasleduje Francija cilj, da napravi konec oblasti sile, ki je dve leti vladala nad Evropo. Francija stavlja za svoje sodelovanje samo en pogoj: brez materialnih in pozitivnih garancij za mir in pripravljena položiti orožja.

Anglija zavrnila sovjetski protest

Berlin, 30. dec. e. Angleški veleposlanik v Moskvi je izročil pred božičnimi prazniki odgovor angleške vlade na protestno noto, ki jo je sovjetska vlada v oktobru izročila Angliji zaradi poostitve blokade. V odgovoru je angleška vlada zavrnila protest kot neutemeljen.

Iz zanesljivega vira doznavajo, da bo angleški veleposlanik Phips te dni zapustil Moskvo. Ta odhod službeno tolači tako, da bo veleposlanik odšel iz zdravstvenih razlogov na daljši dopust v Anglijo.

Nemci v tujski legiji

Pariz, 29. dec. p. Kakor poroča »Paris Soir«, je prisel v Sidi bel Abbas oddelk 600 vojakov tujske legije, ki so vsi Nemci. Odposlani bodo na Maginotovo črto, kjer se bodo borili na strani zaveznikov. Pričakujejo, da bo ta oddelk v najkrajšem času znatno povečan.

Francoski pogoj sodelovanja z evropskimi državami

Pomemben govor ministrskega predsednika Daladiera o zaveznikih vojnih ciljih

Pariz, 30. dec. s. (Reuter). Francoski senat je sinoči soglasno sprejel vojni proračun. Pri glasovanju je bil navzoč 301 senator.

Pred glasovanjem je imel ministrski predsednik Daladier krajši govor, v katerem je zagovarjal proračun. Ministrski

predsednik je navedel nekaj podatkov o oboroževanju. Francije ter o operacijah francoske vojske. Francoska mornarica je dosegla potopila že 9 nemških podmornic. V gradnji je že tretja velika francoska bojna ladja s 35.000 tonami.

Daladier je nato govoril o sodelovanju

Iz notranje politike

SOKOLSTVO PROTI KOMUNISTOM IN DRUGIM SOVRAZNIKOM DRŽAVE

Beograjski listi priobčujajo naslednje izjave sokolskega starešine Cede Milica v Mostaru:

Sokolstvo mora ugotoviti, da se politične stranke v medsebojni borbi za oblast pozabljajo na splošni državni in narodni interes. Naš državni jugoslovanski brod je v strahoviti burji. Zaradi tega Sokoli v tem usodnem času ne smejo izdati svoje od Boga jim dane misije v službi kralja in domovine. Zato zahtevamo od svojega vodstva, da uporabi vso svojo avtoriteto, vso svojo moralno in duhovno silo za to, da narodnega edinstva za Sokole ne bo mogel nihče likvidirati, da v teh težkih usodnih časih vse politične stranke pozabijo na svoje strankarske interese in račune in da složno prevzamejo odgovornost pred Bogom in narodom za nadaljnjo usodo domovine ter odločno nastopijo proti valu defetizma in nasilja, ki ga sistematično izjava komunistična propaganda. Te nasprotnike države, kakor tudi vse ostale ki izpodkopavajo temelje države, je treba razkrinkati.

BANOVINSKI ODBOR JNS ZA HRVATSKO

Banovinsko tajništvo JNS v Zagrebu objavljajo:

V smislu svojčasnega sklepa konferene v Zagrebu in Splitu se je sedaj konstituiral banovinski odbor JNS za tanovino takole: predsednik dr. B. G. Andjelčević, ministar v pokolu, prvi podpredsednik dr. Uroš Desnica, odvetnik v Splitu, drugi podpredsednik dr. Ljudevit Auer, javni beležnik in ministar v pokolu v Sisku, generalni tajnik inž. Manfred Paštrović v Splitu, blagajnik Nikola Bonetti, zdravnik v Splitu, odborniki dr. Vojko Grujić, odvetnik v Požegi, Ivo Hadžić, pomorski odpravniki v Dubrovniku, inž. Fran Horvat, civilni inženir v Zagrebu, Karlo Kovačević, seljak v Jazovici, Obrad Knežević, posestnik v Vinkovcih, Anton Kragić, obrtnik v Splitu, dr. Dragan Kraljević, ministar v pokolu in javni beležnik v Požegi, Nikola Kraljević, trgovec v Krku, dr. Fine Kunšić, odvetnik v Vrbsku, dr. Ivo Majstrovic, odvetnik v Splitu, Nikola Markov, bančni uradnik v Splitu, Dominik Milović, zasebni uradnik v Sibeniku, dr. Josip Nemeš, odvetnik v Petrinji, dr. Jovan Pejočević, odvetnik v Daruvaru, Nikola Plenković, težak v Bo'u na Braču, Nedeljko Pragač, baržni uradnik v Bugojini, dr. Nikola Prinčić, zdravnik v Capljini, dr. Peter Rušević, odvetnik v Starom gradu na Hvaru, dr. Veselin Senica, odvetnik v Mostaru, dr. Zvonimir Stojković, odvetnik v Dubrovniku, dr. Peter Tipalo, odvetnik v Sinju in dr. Ivo Vrančić, zdravnik v Zagrebu.

Na prihodnji seji banovinskega odbora, ki bo v Zagrebu v začetku prihodnjega meseca, bodo po predlogih organizacij in poverjenih kopirani v banovinski odbor še nadaljnji člani.

ZA KONCENTRACIJO VSEH POLITIČNIH SIL

Iz izjav, ki jih je podal poljedelški ministar dr. Br. Čubrilović beograjskim novinarjem, se zdijo posebno značilne njegove besede o koncentraciji vseh narodnih sil, ki bi v zajednici z današnjo vladno delale na tem, da v državi še bolj okrepimo družbene in politične odnose in da postanemo na zunanji še bolj edinstveni in čvrsti. O političnih zakonih je izjavil, da so gotovi in da bodo objavljeni po pravočasnih božičnih praznikih. Nadalje je rekel, da pomeri zadovoljna Hrvatska močno in veliko Jugoslavijo.

ZBOROVANJE V DOBOJU

Za zborovanje srbskih prosvetnih društvenih iz onih krajev Hercegovine, ki se čli — vlada tako med Srbij kakor med Hrvati veliko zanimanje. V Doboju se namreč sestanejo jutri delegati vseh srbskih nacionalnih društev iz Bosne in Hercegovine. Sarajevska »Jugoslavenska postaja« poroča, da se bodo udeležili tega važnega sestanka tudi številni delegati srbskih društev i onih krajev Hercegovine, ki se prečli v področje banovine Hrvatske.

KDO BO SMEL VOLITI V HRVATSKI SBI SOR

Sarajevski »Jugoslovanski list« je izvedel, da bodo mogli voliti v hrvatski sabor oni volilci, ki imajo poleg ostalih pogojev domovinsko pravico v kakih občinah banovine Hrvatske. List meni, da je to opravičeno glede na značaj in kompetenco hrvatskega sabora.

NAŠI ZIDJE MIRNO DIHAJO

Tako je izjavil predsednik Zveze clubstov kraljevine Jugoslavije v svojem pozdravnem govoru na kongresu Zidov v Banjaluki, ki je rekel, da se na v'd'ku spet demokratični čas pri nas. S kongresom so poslali pozdravne brzojavke kralju, namestniku, min. predsedniku in podpredsedniku dr. Mačku. V sprejeti resoluciji se jugoslovanski clubisti pridružujejo apelu, da se mora v tekočem šidovskem letu najti po vsem svetu vsota enega milijona funtov sterlingov za nakupovanje zemlje v Palestini.

Oslo, 30. decembra. Beograd 10. Paris 9.90, London 17.63, New York 445.890, Bruselj 74.50, Milan 22.50, Amsterdam 237.25, Berlin 178.50, Stockholm 108.12, Oslo 101.30, Kopenhagen 86.05, Sofija 5.20, Bukarešta 3.30.

Jugoslavija in Bolgarija stebra balkanskega miru

Važne izjave našega poslanika v Sofiji o prijateljskih odnosih med obema državama

Sofija, 30. decembra. e. Dijaška sekucija JB lige v Sofiji je izdala bolgarsko jugoslovnski list pod uredništvom dr. Asena Božinova, tajnika društva. List je posvečen zblizanju obeh narodov in vsebuje v tem smislu več člankov.

Redakcijski odbor je na prvi strani objavil naslednje: Ideja bratstva med južnimi Slovani je največje delo, ki se ga ustvarila stoletja. Ta ideja mora prodirati tudi do zadnje kote, do zadnjega kmeta. Mladina mora biti čisti borbeni oddelk za njeno uveljavljanje, kajti samo na ta način in z okrepitvijo jugoslovenskega bratstva bo na Balkanu nastal mir, blagostanje in kulturni napredek.

Jugoslovnski polnomočni minister na bolgarskem dvoru dr. Momčilo Jurešić je napisal za list članek, v katerem pravi med drugim: Pakt o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo je postavil zdrave temelje dobrih sosednih odnosih med našim in bolgarskim narodom. Najboljšim sinovom Jugoslavije in Bolgarije je uspelo, da so pravilno umeli splošne interese in da dvignijo na vse teške spomine novo idejo — idejo bratstva. Ti

plemeniti napor so dali najboljši sadove. Jugoslavija in Bolgarija sta danes v dobrih prijateljskih odnosih in si iz vsega srca prizadevata, da jih še okrepita. Naši dve državi predstavljata stebra miru na Balkanu in v teh težkih časih, ki jih preživlja svet, si bosta z vsami silami prizadevali, da obranita svoja naroda vojnih strahov in prelivanja krvi.

Poleg tega je list objavil še celo vrsto člankov najodličnejših pobornikov za bratstvo med Bolgari in Jugoslaveni.

Demobilizacija v Bolgariji

Sofija, 30. dec. e. Včeraj so bili odpušteni zadnji mobilizirani vojaški obvezniki, med katerimi je največ zdravnikov, inženirjev in drugih intelektualcev. Ti vojni obvezniki svojočasno niso odslužili kadrovskega roka in so bili pozvani na 78dnevni skrajšani rok. Ker so bili nedavno odpušteni vsi mobilizirani vojaški, ima s tem zadnjim odpustom Bolgarska pod orožjem samo še redni vojaški kader.

prebivalcev v vse občine, za kar bi bilo potrebnih 300 do 350 tisoč din. Vsi drugi prebivalci imajo po menju občinskega odbora zadostna sredstva, da si nabavijo potrebne rezerve hrane za en mesec.

Pri naslednji točki dnevnega reda je bilo tretje sprejeti nova pravila mestne hranilnice, pri katerih je bilo treba sprejeti tudi točka, da jamči na vse pravnojavne obveznosti hranilnice občina. Predno je prišlo do razmatiranja o posameznih točkah, je obč. odb. g. Pšek temeljito in s strokovno razgledanostjo obrazložil, kako je prišlo do novega take svanega vzornega pravilnika hranilnice in delovanje domače in drugih hranilnic včasih in danes, ko je treba biti pri desetih zavodih izredno previden. Po predstavitvi pravilnika v

nekaterih poglavjih je bil predlog sprejet. Prodnj g. Pahorja na svet, ki mu odpade zaradi nove projektirane ceste in ki ga cenil na 17.000 din, ni bilo ugodno, pa se se mu ponudi 3.000 din več kot je bila prvotna cena, ki jo je nudila občina. Glede na tuji predlog obč. odb. Ciperla naj se ob splošni podprti vstavi mezo ob delavcem je po daljši debati bil sprejet sklep, da se bodo meze sviale, da pa se bo delavstvo opozorilo tudi na dolžnosti, ker se je opazilo, da nekateri delo zamarjajo. Ob zaključku je g. predsednik vsem navzočim odbornikom izrekel novotestno čestitko z željo, da bi mu tudi v novem letu pomagali pri delu za prosep mesta.

Poličev 630 m: —16, jasno, 8 cm snega, pršič.
Sodražica 550 m: —14, delno oblačno, 10 cm snega na 5 podlage.
Kurešček 533 m: —16, 10 cm snega, pršič.
Sokolaki dom in Ruška koča: —18, jasno, mirno, 30 cm snega, pršič.
Sv. Lovrena na Pohorju 483 m: —21, jasno, mirno, 9 cm snega na 9 podlage.
Ribnica na Pohorju 483 m: —21, jasno, mirno, 10 cm snega na 12 podlage.
Rimski vrlec 530 m: —21, jasno, mirno, 8 cm snega na 12 podlage.
Pec 1654 m: —20, jasno, mirno, 15 cm snega na 60 podlage.
Koča na Kramarjevem vrhu 1161 m: —16, jasno, 35 cm snega, pršič.
Bleke 900 m: —22, 5 cm snega.

30. DECEMBRA 1939:
Bohinjska Bistrica: —17, jasno, mirno, 30 cm snega.
Trojane 563 m: —13, oblačno, 5 cm snega na 10 podlage.
Mozirski koča 1344 m: —18, jasno, mirno, 70 cm snega, pršič.
Logarska dolina 750 m: —27, jasno, mirno, 15 cm snega na 25 podlage.

Boleznica

KOLEDA R

DANES: Sobota, 30. decembra: David, Branimir

JUTRI: Nedelja, 31. decembra: Silvester
POJUTRI: Ponedeljek, 1. januarja 1940: Novo leto

DANES JE PRIREDITVE
KINO MATICA: Hotel Sacher
KINO UNION: Sereadna ljubezni
KINO SLOGA: Grofica Walewska
KINO MOSTE: Vse za ljubezen in Mir na Renu

KINO SSKA: Kapetan carjeve garde
SENIAKOBSKI ODER: premiera veselice »Uječ« ob 20.15

PRIREDITVE V NEDELJO
KINO SLOGA: Dva šaljiva na planinah
OSTALI KINEMATOGRAFI NESPREMENJENO

SILVESTROV VEČER Ljubljanskega Sokola ob 20.30 v Narodnem domu
SILVESTROVANJE SOKOLA I. na Taboru
SENIAKOBSKI ODER: »Uječ« ob 20.15
SOKOL LJUBLJANA II. Silvestrov večer ob 20. v Kazini

PRIREDITVE NA NOVEGA LETA
KINEMATOGRAFI NEIZPREMENJENO
SENIAKOBSKI ODER: »Uječ« ob 20.15
DEZURNI LEKARNE

SOBOTA IN NEDELJA: Mr. Bakarič, sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78
PONEDELJEK: Mr. Sušnik, Marjin trg 5, Kurat, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29, oktobra 31

MESTNO DEZURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal od sobote ob 8. zvečer do ponedeljka ob 8. zjutraj mestni višji zdravnik dr. A. E. in Marjan, Korytkova ulica 18, telefon št. 36-24

V PONEDELJEK od 8. zjutraj do torka ob 8. zjutraj pa mestni zdravnik dr. C. E. Fran, Srbska ulica 7, telefon št. 36-41

Iz Celja

—c Mraz je pritisnil v četrtek tudi v celjski kotlini. V četrtek zjutraj so kazali toplomeri v Celju 22, do 23. stopinj, v okolici pa 24 do 25 stopinj Celzija pod ničlo.

—c Studijske podpore za šolsko leto 1939-40 razpisuje starešinska organizacija »Sloge« v Celju. Prošnje za utemeljitvijo se naj pošljejo na naslov: Dušan Zdošek, cand. jur., Celje, Gosposka 6.

—c Sokolsko silvestrovanje v Narodnem domu. Vse spored Silvestrova večera Sokolskega društva Celja-matice, ki bo v nedeljo v Narodnem domu, smo objavili že v božični številki, zato ga danes ponovljamo samo v skrajnem obsegu. Najprej bo nastopil v kmetki burki »Hlače« društveni dramski odtok. Sledil bo govor ravnatelja cirkuša, v tretji točki bomo občudovali gibčnost parterne gimnastike, v četrti ples »stepec«, v peti bomo videli »Svejkovega brivca«, v šesti balet, v sedmi prozost artilov, v osmi operacijo Misi Evrope, v deveti ples zamorcev in zamorke, v deseti »dresuro«, enajsta točka bo kronika, dvajseta in zadnja pa alegorija. Da bo spored čim vselejši in živahnejši, so predvidene tudi za vse telesne dobrote. Na Silvestrovem večeru bo sodeloval pomnožen društveni orkester. Na sokolskem silvestrovanju hočemo pozabiti razne tegobe letošnjega leta in pogumno vstopiti v novo leto.

—c Ukinitve večerne avtobusne zveze Celje—Mozirje. Ker je železniška uprava z današnjim dnem spet uvedla večerni savinjski vlak, ki bo odhajal ob 20.45 iz Celja, je mestno avtobusno podjetje ukinito večerno avtobusno zvezo na progi Celje—Mozirje z odhodom ob 20.45 iz Celja.

—c Težka nesreča na državni cesti v Gaborju. V petek okrog 9.45 dopoldne je peljal Ivan Šolinc, hlapec pri trgovcu Gobcu na Sp. Hudinji pri Celju, voz s Sp. Hudinje v mesto. Pred Petuhovo hišo na Mariborski cesti v Gaborju je privozil nasproti kmetki voz posestnika Cigeljskega z Zg. Hudinje. V tem pa je privozil za Cigeljskim vozom tovorni avto avtoprevoznika Josipa Kovača iz Trilja. Šofer Vladimir Lang je hotel prehiteti Cigeljskov voz in je zavozil na sredo ceste. Tako je prišel avto med oba voza. Avto je naravnoadel od strani v Cigeljskov voz, nato pa je avto na zamrli cesti zaneslo na levo. Avto je od strani zadel hlapec Ivana Šolince, ki je korakal ob svojem vozu, in ga treščil v es zadnjega kolesa njegovega voza. Šolinc si je zlomil tri rebra in levo roko ter dobil tudi hudo poškodbo na glavi. Prepeljali so ga takoj v celjsko bolnico. Po mnenju očividcev je skrivil nesrečni šofer.

—c Zdravniško službo za člane OUZD bo imel v nedeljo 31. t. m. zdravnik dr. Premšak na Cankarjevi cesti, v ponedeljek 1. januarja pa zdravnik dr. Musić na Cankarjevi cesti.

—c Snežne razmere 29. decembra: Mozirski koča (1344 m): —18, jasno, na podlagi 80 cm snega, smuka odlična, Celjska koča (700 m): —17, jasno, 5 cm snega na podlagi 35 cm.

—c V celjski bolnici je umrl v srede 62-letni dninar Jože Kožuh iz Arclina pri Voljniku.

Iz Trbovelj

—c Občinske trboveljske občine, da trboveljski mešarji ne bodo predajali mesa v nedeljo 31. t. m. in v ponedeljek na praznik novega leta. Gospodinj naj se preskrbijo s mesom na dva dneva še v soboto. Mesne bodo ta dan po potrebi dalj časa odprte in založene z vsem potrebnim

Mirovna akcija za sedaj izključena

Preuranjene vesti o „mirovni ofenzivi“ — Stališče zaveznikov je znano — Madžarski glas o pomenu paralelne politike Kvirinala in Vatikana

London, 30. dec. e. Diplomatski urednik agencije Reuter piše, da so londonski glasovi o skorajšnjem poskusu za mir nastali zaradi obiska papeža pri italijanskem kralju in zaradi povratka nemškega veleposlanika v Berlin, toda ne more se dobiti noben službeni komentar ali obvestilo. Ista rezerviranost je tudi v zvezi s apelom irskega ministrskega predsednika De Valere, ki je v govoru namenjenem Zedinjenim državam, apeliral za sklicanje mirovne konference.

Zavezniki stališče napram obnovi mirovne ofenzive so definirali ministri predsednik Chamberlain, sunanji ministri lord Halifax in francoski ministri predsednik Daladier ob raznih prilikah in sate smatrajo, da mora biti to stališče sedaj popolnoma dobro znano.

Budimpešta, 30. dec. r. »Pester Lloyd« objavlja daljše poročilo svojega rimskega dopisnika o pomenu papeževskega obiska v Kvirinalu in pravi med drugim:

V vatikanskih krogih izjavljajo, da zasleduje italijanska politika svoje cilje s sred-

stvi, ki niso v nasprotju s načeli katoliške cerkve. Italijanski listi jasno razlikujejo cilje italijanske države od ciljev cerkve, ki pa se srečujejo v sintezi rimskega duha. Toda v sedanjem mednarodnem položaju bi bilo pogrešno trditi, da Italija in Vatikan na področju višje politike nimata skupnih problemov. Ze italijanski radio je ponovno poudarjal, da bi bila katoliška cerkev brez Italije kakor mati, v katere družini manjka najljubša hči, Italija pa bi bila brez cerkve država, ki ne more izpolniti svojih velikih civilizatornih nalog. Govoriti o kakšni mirovni akciji je docela preuranjeno. Gotovo pa je, da imajo obisk papeža v Kvirinalu, papežev govor, visoko odklovanje grofa Ciana le en smisel, ki ga v Rimu obeležujejo takole:

Pri bodočih mirovnih pogajanjih bosta Vatikan in Kvirinal istega mnenja in se bosta postavila za to svoje skupne stališče s vso svojo avtoriteto. Ne sme pa se prezreti, da je papež v svojem govoru omenil tudi možnost revizije obstoječih pogodb.

Živilski trg

Ljubljana, 30. decembra. Na živilskem trgu je zadnje dni vladalo mrtvilo kakor navadno po večjih praznikih, ko so meščani še dobro založeni z vsemi dobrotami in jim najbolj diše kislice, zelje in repa, a razen tega je tudi mraz zelo vplival na prodajo. Prodajalci je bilo izredno malo, a kljub temu niso mogli lahko spraviti v denar blaga. Danes je bilo na trgu nekoliko živahnije, saj je tržni dan pred dvema prazniki, vendar je le redko tako malo blaga ob sobotah kakor danes.

Gospodinj, ki hočejo izhitati med zelenjavo, morajo priti na trg že zgodaj, kajti lepše blago je kmalu rasprodano. Prodajalci s Trnovca, ki salagajo trg s najboljšo zelenjavo, bi lahko danes posteli na prste. Vsa zelenjava mora biti zdaj na prostem skrbno zavita, a se še nekatere gospodinjice pritožujejo, da so kupile pomurjeno. V romiki jam pa pomurje med potje, ker je dovolj ne zavijejo. Razumljivo je, da se je zelenjava zdaj precej podražila. Posebno so drage zeljate glave, ki jih je zelo malo napredaj. Po dinarju zdaj še silno težko dobite zeljato glavo, povprečno jih prodajajo po 2 do 3 din. Kmalveje je še precej, a posamezne glavice so že po dinarju. Največ je še radica; domačega prodajalca merico po dinarju navgor, gorški pa je po 16 din kg. Po 10 din kg je špinata. Cvetčeta je po 4 do 5 din kg navzgor.

Danes je bilo precej sanjarstva za perutnino, ki je pa ni bilo na izbiru. Prodajalci so dobro izražali konjunkturo ter so prodajale kokišice po 25 do 30 din, ne posebno lepe. Zelo malo je bilo jaje. Zato so pa tudi bila drobna po 1.50 din kos.

Zdaj je težava s prodajo sadja na prostem, zato tudi ni mnogo jabolk napredaj. Zimski jabolki prve vrste so povprečno po 6 din kg.

Mraz se ne stopnjuje več

Ljubljana, 30. decembra. Čeprav se je dan nekoliko ogrelo, da je bilo še mrazje kakor včeraj, in čeprav je bila zopet jasna noč, mraz ni več putil od včeraj. Še vedno pa brlje ostro burja, zato je mraz še tam bolj občuten na odprtih krajih.

Zanimivo je, da je davi smatla temperaturna v Ljubljani (na Kongresnem trgu) natančno toliko kakor pred 24 urami, in sicer —16.6 C. Povsem enak mraz kakor včeraj zjutraj so imeli tudi davi v Zagrebu, —23. V Mariboru je mraz popustil, in sicer je smatla temperatura davi —17, včeraj pa —23. Za stopinjo mrazjeje kakor včeraj je bilo v davi v Beogradu, —18. Ker se barometer več ne dviga, je upanje, da bo mraz popustil. Na našem letališču je bilo davi še manj mraza kakor včeraj; danes —21.2, včeraj —24.

Zadnje dan so se meščani začeli precej zanimati za kuro in sate so tudi davi prišli nekateri na Grudnovo nabrežje pogledat, kako je kaj s prodajo drv. Toda do 9. ni bilo napredaj niti voma drv. Zinj kmetije so pripeljali več v zgodnjih jutranjih urah drv, kar so jutro premrzla. Šker je pa zdaj tudi volnja z vnovi ožekotona po svrženem snegu, za sate pa tudi ni po vseh cestah dovolj snega in na sate ni mogote naložiti toliko drv kakor na vsi. Meščani so v skrbih spominjajo hude zime v 1. 1938-39, ko so hodili na proci kmetom po Dolenjski in Iznasni cesti, da bi jih preskrbeli in sklenili kupiti, če jim pade, da bi jih ne prehitel kdo drugi. Tako hudo pa letos menda vendar ne bo, satei, kar so trgovci s kurivom dobro založeni, saj imajo v zalogi kuriva še več kakor le za zimsko meseco.

Razveševanje je, da danes viali nimajo več tako velikih zamud kakor včeraj; na lokostvo so zdaj, da imajo viali danes približno 80 odstotkov manjše zamude kakor včeraj, v lokalnem prometu pa ni nobenih motenj. Dopoldanski beograjski bravniki je kmel 100 minut zamude in prav toliko OZ (cent centrepas), danajski bravniki je pripeljal samo s 20-minutno zamudo, monakovski pa celo brez zamude.

Potresne strahote v Turčiji

Število žrtev narašča — Potresni sunki se nadaljujejo — Reševanje in oskrbovanje prebivalstva v Anatoliji je otežkočeno zaradi prekinjenega prometa in hudega mraza

ANKARA, 30. dec. e. (Reuter). Število žrtev potresa v Anatoliji stalno narašča. Po zadnjih podatkih je verjetno, da je bilo okoli 30.000 oseb ali celo več ubitih. Potrujujejo, da sta bili v mestu Erzingjan dve tretjini prebivalstva poškodovani. Potresno ozemlje se razteza na približno 150.000 km². 15 mest in okoli 90 vasi je popolnoma uničenih.

Reševalna dela so zelo otežkočena, ker so železnice in ceste deloma poškodovane. Dva prva pomožna vlaka sta sinoči dospela v Ersingjan. Včeraj je v Anatoliji še tudi močno snežilo in temperatura je znala mestoma —20 stopinj Celzija. Mraz in sneg terjata nove žrtve.

Včeraj so se potresni sunki ponovili, zlasti v Ersingjanu. Občutili so tri močnejše sunki. Vodja seizmološkega instituta v Carigradu je objavil, da je pričakovati nadaljnjih potresov še vsaj prihodnjih 10 dni.

Carigrad, 30. dec. e. Vlada in Narodna skupščina sta sklenili, da ogroženemu prebivalstvu takoj nudita potrebno pomoč, a ker so prometne zveze, zlasti po železnicah popolnoma prekinjene, je pomoč zaenkrat

mogoča v glavnem samo s letali. Za prvo silo prizadeto prebivalstvo v glavnem oskrbujejo s šotori, toplo obleko in živili. Zaradi velikega mraza in snežnih metežev pa je tudi letalski promet močno oviran in je oskrbovanje prebivalstva zelo otežkočeno.

Veliki železniški most na progi Ersingjan—Gepis je popolnoma uničen, in je vsak promet na tej progi ustavljen. Na kraj nesreče so poslali mnogo delavcev, da bi promet obnovili, toda vsi napor so bili zaradi velikega mraza in snežnih zametov zaman, zlasti pa še zaradi tega, ker ponoči ne morejo delati. Vse ranjence so naglo prepeljali v bližnje kraje, ki so bili manj prizadeti in so jim nudili prvo zdravniško pomoč. Predsednik vlade je izdal smolci naredbi, da je treba ogroženemu prebivalstvu takoj pomagati.

Pomoč ameriškega Rdečega križa

Washington, 30. dec. AA. Ameriški Rdeči križ je brzojavno nakal 10.000 dolarjev za pomoč žrtvam potresa v Turčiji.

Seja kranjskega občinskega odbora

Bila je smoln in na nji so se obravnavale razne tekoče zadeve

Kranj, 30. decembra. Po uvodnih formalnostih je predsednik g. Ceseni anolj podal poročilo, predvsem blagajniško, nadalje je poročal, da se bila merjenja za katastrofo občino Huje in Klanc oddana geom. Petročniku, da si je komisija za nakup Prevole ogledala teren in se ji zdi primeren, vendar bo treba predložiti še potrebne mape parcele Prevole. Ker bo rok za gradbo žandarmorijeke postaje potekel s 1. januarjem 1940 se je prošnji komandirja orožniške čete ugodilo in se rok podaljša do 4. julija 1940. Kredit za gradbo orožniškega postaja so namreč že odobrili, le načrti še ne ustrezajo. Ob koncu poročil je g. predsednik obilneje poročal o zgraditvi lesenega mostu čez Kokro, s čimer naj most odaleči sluzi le pešcem in kolesarjem. Poudarjal je, da je bil most zgrajen le za osebni promet in da se je le izjemoma dopuščala uporaba za vojni promet. Tudi merjenje ob kolovadici, so dokazala, da je most dobro zgrajen in da so sodanje izbokline nastale zaradi pretranih obtežitev ramnih vozil. Edina napaka je mogoče le, da se most ob slabem lesu ni navil s vijaki. Most je bil samilje

hot provizorij in občina kakor tudi ni imela razpoložljivega denarja za gradbo betonskega mostu, ki bi stal okoli 2.000.000 din. Za pešce pa bo lesni most še dolgo uporabljen.

Nadalje je bilo treba odobriti posestun za gradbo novega pokopališča, ki je prvotno smatral 394.411 din, ki pa je bil prekoraden za približno 27.000 din, tako da smajajo sedaj celotni stroški 411.735 din. Prokoracena je bila v smatnjeni višini le postavka za ureditev pokopališkega terena, ki je bil urejen vse in ne samo polovica, kot je bilo prvotno samiljeno. Ta postavka se je povzela za 35.000 din, dodim so se druge smizale. Znatnejši stroški so bili izdani predvsem za ograjni sid v sneku 134.000 din, za vožo in kriš pa so smatrali 74.346 din. Ako prištejamo celotnim stroškom za gradbo pokopališča še vozo, ki je bila izdana za svet v vrednosti 191.000 din, bo stalo novo pokopališče nad 600.000 din. Soglasno je bil sprejet predlog, da se porabi denar ubočnege akada in raznih fondov za nabavo rezervne prehrane. Kot je poročal g. predsednik bi prišlo v poštev za prehrano le rezervne nabave približno 1000

Najboljše pevski šlager
obojevano

kraljice petja

DANES PREMIERA!

Kino Union
Telefon 22-21

JEANETTE MAC DONALD

V tem prekrasnem filmu
bajnega razkošja, lepote, vedrega humorja
in zabavne komike
poje JEANETTE MAC DONALDOVA

7 krasnih novih šlagerjev in arije iz Puccinije-
vih oper »Boheme« in »Madame Butterfly«

Serenada ljubezni

Predstave danes ob 16., 19. in 21.15 uri, v nedeljo, in na praznik ob 10.30 dop. (znižane cene) ter ob 14.45, 17., 19.
in 21.15 uri.

Vstopnice za Silvestrov večer se prodajajo že od danes naprej!

Kaj nam prinese novo leto?

Zdaj vstopamo v novo leto z mnogo več-
jimi skrbmi kakor prejšnja leta, a nikakor
ne zato, da smo postali pesimisti, saj človek
vedno raje upa kakor obupava; skrb
nam narekujejo resni časi, ki razumneje
človeku nikakor ne dovoljujejo brezskrb-
nosti ter lahkomišelnosti. Skrb pa nam
budi vprašanje: kaj nam prinese novo leto?
Ali bo srečnejše, ali nam bo prineslo
manj razočaranja kakor letošnje in ali se
bo nebo nad Evropo začelo jasiti? Precej
let po svetovni vojni je svet nihal med
vojno in mirom, a ker smo preživeli mnogo
kriz, nazadnje ni več skoraj nihče ver-
jel v vojno. Kdo izmed nas je lani o no-
vem letu resno računal s tem, da se bo za-
čela vojna? Če bi kdo tedaj prerokoval
vojno, bi zbudil le ogorčenje ali zasmeh-
vanje. Vendar so mnogi znaki pred letom
napovedovali katastrofo. Sicer še ni bilo
zanesljivo, da bi vojna izbruhnila že letos,
vendar se je zdelo, da je neizogibna.

In zdaj? Ali je kaj znakov, ki bi budili
vsaj rahlo upanje, da zlo, ki že pesti svet,
ne bo rodilo še večjega zla? O tem se mar-
siko boji razmišljati. Boji se, da bi ne
našel izhoda iz črnogledih misli, boji se, da
bi večji skrb, ki bi si jih nakopal s razmi-
šljanjem. Toda skrb vendar ni mogoče
odgnati z brezskrbnostjo. Ali se vam ne
zdi negotovost še hujša, še bolj morda?
Zakaj se je tako bati resnice?

Res, sprijazniti se moramo z vsem; pri-
pravljeni moramo biti vedno na bodočnost,
zato si pa ne smemo zakrivati oči tudi pred
sedanjostjo. Sedanjost v resnici ne more
buditi posebnega upanja, da bo novo leto
kaj srečnejše od preteklega. Sile, ki so se
sprizile ter vvalovale svet, se najbrž ne
bodo še tako kmalu uravnovešile. Ni po-
sešno verjetno, da bo prišlo do miru, pre-
den se ne bodo izčrpali na eni ali drugi

strani (najbrž se bodo na obeh straneh).
Takšen položaj pa skriva v sebi mnogo ne-
varnosti za ves svet in ne le za neposred-
no prizadete. Doslej ni prišlo do nič od-
ločilnega, razen formalnega začetka vojne.
Zima nam najbrž ne bo prinesla posebnih
presenečenj, a kaj bo spomnila, naj nihče
ne prerokuje.

Zaman bi bile vse besede o tem, kako
srečno bi bilo lahko letošnje, da bi žive-
li vsi v blagostanju, če bi lahko dobrine, ki
so zdaj spremenjene v orožje in uničeval-
ne priprave, obrnili le v splošen prid lju-
dem; brez pomena bi bilo sanjati o tem,
kako lepo bi bilo, če bi se nikomur ne bilo
treba bati vojne in če bi vse sile, ki jih
zdaj zapravljajo za vojno, usmerili k mi-
roljubnemu, kulturnemu delu za splošen
napredek človeštva. To so sanje, računati
pa moramo s stvarnostjo, kajti sicer se ne
bodo mogle nikdar uresničiti. Zgreheno
smo si uravnali svet in zdaj moramo raču-
nati s posledicami. Sveta ni mogoče uredi-
ti brez noč. Razvoj je počasen, človeštvo se
ne more spametovati tako hitro, da bi se
če čez četrto stoletje po največji vojni v
zgodovini za vselej odpovedalo vojni. Sa-
mo zlo ni nikdar dovolj strašno, da bi se
ga človek dovolj bal. Tik po svetovni vojni
je večina ljudi mislila, da ljudje ne bo-
do nikdar več tako nespametni, da bi si
nakopavali toliko hudega za vojno. Toda
ljudje, ki so tako mislili, so pozabili, da
vojna izbruhne proti volji množic ter da
odločajo druge sile in činiteљи o vojni in
miru — tisti, ki v trpljenju in zlu zaradi
vojne ne vidijo največje nesreče. Morda je
res na svetu še kaj hujšega kakor trplje-
nje, ki ga povzroča vojna, morda je kaj
hujšega kakor smrt sama, vendar ni na
svetu ne zahteva toliko žrtve — četudi
pripustimo, da lahko kaj drugega zahteva

strašnejše žrtve kakor vojna, nič na sve-
tu ne posega tako globoko v življenje na-
rodov kakor vojna in težko je reči, ali
lahko še kaj drugega zapusti hujše posledice.
Se zdaj trpimo posledice svetovne voj-
ne. Minilo je že četrto stoletje...

Vse to bi bilo zaman. Bilo je že toliko-
krat povedano. Vse to predobro ve večina
ljudi, ki so preživeli prejšnjo vojno. Posa-
meznik se ne more uspešno upreti zlu. Ne
more se mu upirati tudi posamezen narod.
Kaj bi komu pomagalo prekrizati roke in
čakati, naj se zgodi, kar hoče? Ali bi si
prav tako ne ostala edino sredstvo med-
narodnega sporazumevanja? Nasilje bi
vladalo, naj bi se mu uprli ali ne.

Vendar nam tudi najbolj črne skrbi ne
morejo zadušiti upanja, ko se vprašujemo.
Kakšno bo novo leto, da je vse to časno.
Da se bo na svetu stasom vse uredilo. Mi
morda tega ne bomo dočakali. Toda živo
se lahko vendar vsaj nekoliko svetleje
še dni. Če ne bo vojna letos končana, s
tem še ni rečeno, da je vseh dni konec. Ne
nikdar ne smemo obupavati in pomnimo
vselej, da je bodočnost v rokah pogumnih
Verujemo, da je človek kljub vsemu močan
dovolj, tako da lahko preživi velike nesre-
če in da mu ostane vsaj iskrica vere v do-
bro v najbolj mračnih dneh. Človeštvo se
neprestano preraja in zdi se nam, da so
posamezne faze njegovega preporoda po-
dobne degeneraciji, toda to je samo videz,
sicer bi nas ne bilo več.

Novo leto prihaja in če nam bo prine-
slo novo razočaranje — dovolj smo močni,
da jih preživimo. Če nam pa prinese kaj
lepšega, dovolj smo že pretrpeli, da nas ne
bo moglo prešleptiti. Želimo, da bi bilo sre-
čno, srečnejše od letošnjega, ali da bi se
nam vsaj ne zdelo manj srečno...

Sreče, zdravja, uspehov in zadovoljstva polno leto 1940
želimo vsem našim naročnikom, inserentom, stru-
nikom in čitateljem.

Uredništvo in uprava

Jubilejna predstava Shupancove Mizke
Prisrčna proslava začetnika slovenske drame, ki naj bi
naša dejanskega odmeva po vsej naši domovini

Ljubljana, 30. decembra.

S prav izjemno svečanostnim občutjem
smo hoteli v četrtek v našo dramo. Sklad-
no z gledališko upravo in gledališkim
osebjem smo bili prazniško razpoloženi ob
jubileju 150 letnice prve slovenske gleda-
liške predstave, ki pomenja predvsem roj-
stvo slovenske dramatike z zmago sloven-
skega jezika na oficialnem in reprezentat-
ivnem odru, začetek slovenskega igralsva
po zavestno nacionalnih, za vsako žrtvova-
nje pripravljenih slovenskih diletantih in
prvi pogumni predor slovenskega duha iz-
za tesne ograje religiozne in cerkvene lite-
rature na polje posvete svobodomiselnosti
umetnosti. Baron Zois, Anton Linhart in
ves prosvetlenski krog takratne Ljubljane
in v Sloveniji se je dobro zavedal, da je
z zmago slovenske dramatike igre
odprl slovenskemu narodu vrata naj-
krajše in najgloblje kulture in civili-
zacije. Tisočletja je tiščal ta vrata s
slepim sovražno trdnostjo državni si-
stem s svojimi brutalnimi valpi. Leta
1789, v letu velike francoske revolucije, ki
je pomenila vse krivične privilegije, so tu-
di slovenski prosvetljenci izvršili revolu-
cijo, nekravno, a vendar epohalno: odpah-
nili so vrata gledališča, da je z nj-govega
odra končno zavnela slovenska beseda,
muzika kulturne svobode.

Tega pomena smotnje jubilejne pred-
stave se je Ljubljana docela zavedala ter na-
polnila Dramo s čutom hvalečnosti in po-
nosa do zadnjega prostora. Prišla je naša
najboljša, nacionalno najzavrednejša publi-
ka z našimi književniki in umetniki vseh
strok na čelu, dame in gospodje, da se po-
klonijo spominu zaslužnih pionirjev, ki so
s svojim delom bistveno prispeli, da
smo danes priznani kot narod svojega
krasnega jezika, sposobnega najvišjih, naj-
nežnejših in najprekipejših literarnih umet-
nin, veljavnih tudi v tujem svetu.

Cisto v stilu proslave je operni orkester
pod vodstvom dirigenta dr. Danila Švare
za uvod zasiral Mozartovo uverturo v
operi »Don Juan«. Nato je imel z ljube-
znivo preprostostjo in znanstveno teh-
nologičnostjo uvodno besedo gosp. »Ka-
demik in vseučilni profesor dr. Fr. K'drič,
ki je izrazil svojo vero v kulturno in na-
cionalno poslanstvo slovenske drame ter
vzkliknil Slava! Linhartu in njegovim so-
delavcem. Po odsviranih predigrah iz Mo-
zartove opere »Figarova svatba« s je za-
čela predstava:

SHUPANOVA MIZKA
Ena komedija v dveh aktech. Presejefena
po tej nemški: Die Feldmühle aus v
Ljubljani Jęgrana v letu 1789.

Dvoje kratkih dejanj v Linhartovem je-
ziku s preprosto tehniko, brez zapletljajev
in z jasno tipiziranimi značajki brez psi-
holoških borb. Toda s pristnim komedijskim
želom: ostro satiro proti nemoralnosti po-
kvarjene, zadolžene, samogoltno gospode v
nasprotju s poštenim slovenskim lju-
dstvom. Kakor »Veseli dan ali Matiček se
ženi« ima »Zupanova Miska« tendenco, po-
kazati socialne napetosti takratne dobe.
moralni razkol med plemstvom in sploh in-
teligenca na eni ter med narodom na dru-
gi strani. V obeh komedijah zmaga zdrav-
je ljudstva nad gnilobo gospode. Tulpen-
heim je po duši še poslabšani grof Alma-
viva, Shternfeldovka je sorodnica grofice
Rozine, a Anshe je vsaj bratranec Matička
ali Figara. Literarni okus in umetniško
objektivno tenkočutnost pa izpričuje v
obeh za Linhartovo dramatsko razgleda-
nost značilno dejstvo, da stoji Shternfel-
dovka, čeprav shlahtna gospa, kakor gro-
fica Rozina na strani zlorabljenega lju-
dstva. V obeh komedijah so torej tudi
med gospodo blage izjeme, prav kakor so tudi
med ljudstvom falotje: tukaj en šribrar
Glashek, tam Bartolo in drugi zastopniki
nižjih plasti. To dejstvo dela komediji še
danes prijetno užitni in literarno kvali-
tetni.

Režiser dr. B. Kreft in scenograf ing.
arh. Franz sta nam ustvarila prikužno,
vseskozi zanimivo predstavo, in nam je
150 let stara slovenska govornica igralcev
pripravila resnično pikanten užitek. Vse
priznanje osebuja za nedvomno veliki trud,
ki ga je imelo z Linhartovim originalnim
tekstom.

Premočrtnost značajev in naivnost de-
janja nista nalagala igralcem težkih na-
log. Toda baš zaradi njih so skušali kot
modernejši igralci ustvariti osebe, ki lahko
obstojajo tudi pod kritiko sedanjosti in j'm
dati čim več globine ali vsaj reliefnosti.
Priznati jim je poln uspeh.

Drenovec je bil tipičen shlahtni zadol-
ženi gospod Tulpenheim, podel zapelivec,
ki hoče pod lažnim imenom zlorabiti Mi-

kino zaupanje in hkratu se oženiti z bo-
gato mlado vdovo.

Sarmanina in elegantna Shternfeldovka,
prebrisana vdova, je bila Shartzhka in
njeni nastopi so polni duhovitosti. Pristen
kranjski župan, doberič in vendar cel
možakar je bil Zefar. Poštena, vsa topla,
po Tulpenheimovi rožnati frazeologiji za
hipe očarana in smešno strmežljiva Miska,
ki hitro spozna nastavljenost past, je bila
M. Damljevka. Vse dražestno sveže naše
deklet. Cisto naturem »Mizken shenene«
Anshe je bil Prefetnik, komičen pijanček
šribrar Glashek je Sever in Monkof, Tul-

penheimov perjatelj in pomočnik v podlem
naklepu Kralj.

Toplo priznanje po obeh dejanjih naj bo
režiserju in osebuja zasluženo plačilo za
skrbnost in vno, ki so jo pokazali s to
povsem posrečeno uprizoritvijo. Komedija
čisto ljudskega značaja in prijetnega hu-
morja naj bi našla zdaj novih uprizoritev
tudi na deželi. Saj je radovljiški rojak A.
Linhart začetnik celokupnega slovenskega
odrskega igralskega udejstvovanja. Zato naj bi našel
jubilej ljubljanske drame odmeva po vsej
domovini. Povezani smo bili, smo in osta-
nimo. Fr. G.

Nova tarifa za avtorske nagrade

Objavljena je bila v večerajšnjih »Službenih novinah«
in v veljavo stopi 1. januarja 1940

Ljubljana, 30. decembra.

Prosvetno ministrstvo je objavilo v več-
erajšnjih »Službenih novinah« tarifo za pla-
čevanje avtorskih nagrad za dramska,
dramsko-glasbena, kinematografska, pan-
tomimska in slična dela, ki jih pobira
Udruženje jugoslovenskih dramskih avtor-
jev (UJDA). Tarifa stopi v veljavo 1. ja-
nuarja 1940.

Po tej tarifi plačujejo avtorske nagrade:
gledališča, po sklenjenih dogovorih, dile-
tantska gledališča 50 do 350 din za prire-
ditev, kinematografi z godbo ob brutto do-
hodkov do 36.000 din pavšal 360 din, od
36.000 do 75.000 din 1 odstotek od prome-
ta, od 75 tisoč do 1.250.000 din 1,75 od-
stotka, od 1.250.000 do 1.750.000 din se 0,55
odstotka, od 1.750.000 do 2.250.000 din se
0,35 odstotkov, nad 2.250.000 din se 0,70 od-
stotkov.

Po tarifi za glasbena dela plačujejo av-
torske nagrade, ki jih pobira Udruženje
jugoslovenskih glasbenih avtorjev (UJMA):

1. Ugotoviteljska podjetja, lokalni prve
vrste, 600 din na mesec, II. vrste 450 din,
III. vrste 300 din, IV. vrste 200 din, V.
vrste 120 din, VI. vrste 70 din.

Za radijske aparate v javnih lokalih se
plačuje 30 din na mesec, za vsakodnevno
sviranje v lokalih 50 din na mesec.

Vsi lokalni, ki vzdržujejo godbo, so raz-
vrščeni v eno izmed šestih kategorij. Kater-
gorizacija se izvršuje sporazumno med
UJMA in ugotoviteljskim udruženjem.

Izveti so nekateri veliki lokalni poleg
drugih Park hotel in hotel Toplice na Ble-
du ter bari, ki plačujejo po 2500 din. Od
občinstva se ne more direktno zahtevati
nobena avtorska nagrada.

2. Za elitne plesne 700, 350 in 150 din, za
navadne plesne 350, 250, 150, 100 in 75 din,

za zabave v krajih I. razreda 250, 180, 100,
75, 50 din, II. razreda: 100, 100, 75, 50 in
50 din. Za zabave humanitarnih društev
75, 50, 40, 30 in 20 din, za matinee in ča-
janke 75, 50, 40, 30 in 25 din. Za Silvestro-
vanje v lokalih I. vrste 100 do 250 din, II.
vrste 50 do 150, 50 do 100, 50 do 75 in 50
din, za koncerte tujih umetnikov in dru-
štvo 3 odstotke ob brutto dohodku, za kon-
certe domačih filharmonij in večjih orke-
strov 200 din, za koncerte domačih društev
in umetnikov brez plesa 50 do 200 din, s
plesom 50 do 300 din, za zabave srednjih
in strokovnih šol 10 do 30 din, rad o po-
staje v krajih do 30.000 naročnikov 2,5 od-
stotkov od netto dohodka, nad 30.000 na-
ročnikov 3 odstotke, kratkovalovna posta-
ja 1000 din na mesec, plesne šole za eno
matinejo 25 din, na mesec 100 do 150 din,
beograjski, zagrebški in ljubljanski vele-
sejem 200 din na dan, za sokolski pokra-
jinski zlet pavšal 700 din, za sokolski žu-
pni zlet 150 din, za sokolsko javno telovad-
bo 20 din, za javno telovadbo sokolskih
vaških čet 10 din, za sportne prireditve z
godbo 200 din, za godbo na selmih in cer-
kvenih prošenjih vsak dan 10 do 20 din,
vojaške godbe I. vrste pavšal 100 din, II.
vrste 60 din, kopaljški in turistični kraji z
godbo na javnem prostoru po dogovoru,
godbe na ladjah in v vlakih pavšal.

Med kraje I. razreda spadajo Beograd,
Zagreb, v sezoni Bled, Rab, Crikvenica,
Vrnjačka banja in Dubrovnik. II. razreda
poleg drugih Ljubljana in Maribor ter vsa
ostala kopaljška in turistični kraji v se-
zoni, III. razreda poleg drugih Celje, IV.
razreda vsi kraji, ki imajo nad 10.000 pre-
bivalcev, V. razreda vsi kraji, ki nimajo
10.000 prebivalcev.

Iz Novega mesta

— Strupen mraz. Božični prazniki so
bili pri nas v pogledu vremena prav mi-
li. brez posebnega mraza in povrh se prav
suhi. Od torka zvečer na sredo jutraj pa
se je nebo močno pooblačilo in sužilo je
prav nagosto do večera. Ponoči se je na
mah zjasnilo in na četrtek — na sam te-
pešni dan jutraj je pritisnil po vsaj Do-
lenjski hud mraz. V dolini in okrog Krke
je živo srebro zdrknilo na 20 pod ničlo v
Gorjancih pa za celih 27 C. Mrz je ljudi
zelo presenetil. Snega je zapadlo komaj
nekaj prstov na debelo, vendar toliko, da
je pokril zemljo in preko noči zmrznil.
Sprito naglega vremenskega preobrata je
po hišah tudi mnogo bolnikov, ki so se
prehladili.

— Božični čisti javno razsvetljavo.
Resljeva cesta ne dela v nobenem pogle-
du časti svojem imenu. Cesta je zavita
ponoči v temo, dasiravno je tesno spujena
z mestom. Zato imajo stanovanke hiš ob
teji česti, redne nočne nezahelene obiske.
Pod okriljem teme neznanj zlikovci kra-
dejo ko srake. Oni večer so se spravili ce-
lo nad trgovsko skladišče znanega trgo-
vca, odkoder so hoteli odnesti težko kanto
petroleja. To bi brez težave tudi storili, da
tato ni preopli stanovalce, ki jih je pri-
šel poditi s težkim bremenom preko ulic.
Ker je bil tovor pretežak, so plen pustili
in pobegnili. Da bi se temu že enkrat na-
pravilo konec, je prizadeti želja, da
mestna občina postavi vsaj eno žarnico
na tej cesti in s tem pokaže, da spada
tudi Resljeva cesta v krog občinskega
cestnega omrežja.

— Težka nesreča. Kretin'ar na nov. že-
lezniški postaji, 40letni Kresc Franc, je
se pregledoval signalo napravo. Ko je
moč stopal k signalni napravi, mu je na-
enkrat spodrsnilo, da je padel in si zlomil
levo nogo. Poškodovanca so takoj prepe-
ljali v bolnico.

— Mnogo sreče v letu 1940 želi svojim
cenj. gostom in za nadaljnjo napokonje-
nost priporoča Stipe Smoljanovič, restav-
racija pri Kristofu poleg mestnega magi-
strata.

— Obilo sreče in uspehov v novem letu
želi svojji mecnj. gostom in odjemalcem
prenosilca Slavka Springer, garage, go-
stina in parna pekarna v Trebnjem.

— Svojiim odjemalcem želi srčno novo
leto Ferdinand Kmet, stavinar in galante-
rijski klepad v Trebnjem.

Iz Kranja

— Kino v šmarnskem domu v Strazišču
je zopet poskrbel za odlični film, ki ga bo
predvajal v noveletnih praznikih. Je to od-
lični zgodovinski film »Antonio Adverso«,
katerega vsebina obravnava najburnejšo
dobo svetovne zgodovine. Za znanim fil-
mom »Robin Hood« boste imeli sedaj redko
priliko, da vidite tudi ta film, ki nič ne
zaostaja za prvim.

— Silvestrovanje v hotelu »Stara pošta«
je v zadnjih letih postalo tako znano in
prijetno, da je sloves šel daleč preko ob-
čajnih mej. Tudi letos vabi hotelaška upra-
va na večer vse one, ki bi radi stopili v
Novo leto veseli in nasmejani. Da bi bilo
vsem ustreženo, bo bolj kakor preteklega
leta poskrbljeno za zabavo, saj bosta gosta

razveseljevali kar dve plesni godbi in bodo
prišli na svoj račun plesalci pa tudi oni,
ki ples samo opazujejo. Končno, kar je
odveč pripominjati, bodo na razpolago nova
vina in za jedačo boste po svojem razpo-
loženju dobili »odjodke« ali pa najrazličnej-
ša mrzla jedila; v jutranjih urah pa še
posebna okrepila. Vse to pa bo po zmernih
cenah in brez vstopnine.

— Na hotel centralne kurjave je padel.
Med božičnimi prazniki je nesreča doletela
Miho M., ki je bil znan po vsem mestu,
saj ni bilo skoro človeka, ki mu Miha ne
bi prepejal kakke stvari ali pa kako dru-
gače pomagal za majhno napitnico. Na bo-
žični praznik se je hotel najbrže ob klet-
nem oknu hotela »Jelen«, kjer je nameščen
kotel za centralno kurjavo, pogretil, pa je
nesrečno zaspal in padel na kotel in se
močno popekel po nogah in telesu. V brez-
upnem stanju so ga prepeljali v bolnico.

KINO V STRAZIŠČU

predvaja v V. šlager tednu

»Antonio Adverso«

— Poslopje cestnega odbora, o katerem
smo že poročali, je sedaj v surovem stanju
dograjen in bodo pomladi dela na zgradbi
nadaljevali tako, da bo že v prihodnjem
letu stavba lahko izročena svojem na-
menu. Stavba je postavljena med hišama
ge. Zupančičeve in g. Majdiča tako, da se
tesno dotika obeh imenovanih hiš. Za no-
vim poslopjem je še dovolj prostora in bo-
do širno dvorišče porabili za garaže.

— Občuten mraz je nastopil po sredi, ko
je skoro ves dan snežilo. Že več let ni zmr-
znila Sava, po tem mrazu pa je zmrznila v
tako zvanem Majdičevem kanalu. Tudi Ko-
kra je na več mestih zmrznila. Dosedaj je
bila najnižja temperatura —15° C.

Pat in Pataton na drogu, Chaplita,
balet, klovn, komiki bodo zabavali občin-
stvo na Silvestrovo v Sokolskem domu.
Predprodaja vstopnic a din 10.—, Putnik
99—M

Iz Krškega

— Še nekaj o jamstvu za občinsko hrani-
lnico v Krškem. Te dni smo poročali, da
je sklenil občinski odbor občine Krško
skupno z občino Leskovec prevzeti neome-
jeno in nepreklicno jamstvo z vse imovi-
no, z vsemi dohodki in davčno močjo za
vse pravno veljavne obveznosti Občinske
hranilnice Krško. Sedaj smo pa izvedeli,
da je občinski odbor občine Leskovec na
svoji seji sklenil, da ne prevzame te ob-
veznosti za Občinsko hranilnico Krško.
Glasovalo je 10 odbornikov za jamstvo,
12 proti, dočim sta se dva odbornika vzdr-
žala glasovanja.

— Hud mras v vsem dolnjem Posavju.
S snegom, ki je zapadel v sredo precej na
debelo, je zavaljal v vsem Posavju hud
mras. Dočim je v četrtek jutraj kazal to-
plomer 14 stopinj pod n člo, je kazal večerj
že 15 in to sredi mesta v zatijšu. Nekateri
priporočujejo, da je kazal v četrtek v ve-
černih urah na postaji celo preko 20 sto-
pinj mraza, kar je zelo verjetno, posebno
ker stoji postaja na odprtem prostoru in
piha vzdolž Save mrzel veter, kar se vidi
tudi na Savi, ki nosi s seboj tanke plošč
ledu.

HOTEL »STARA POŠTA«

v nedeljo ob 20. uri

v vseh prostorih

SILVESTROV VEČER

V dvorani godba »TRIZIKI TICIC« — v kavarni »GEDSA« orkester. — Vstop prosti

DNEVNE VESTI

— Gospodarski krogi za ublažitve novih davčnih bremen. Včeraj je bila v Zagrebu plenarna seja sveta Trgovske zbornice, na kateri je zborniški svetnik Miloković predlagal naj se skliče anketa vseh gospodarskih zbornic in strokovnih združenj. Na nji naj bi bili sprejeti predlogi glede izpremembe nedavno izdanih davčnih ukrepov. Treba je napeti vse sile, da se zboljša težak položaj vsega našega gospodarstva. Predlog je bil sprejet in anketa bo sklicana z edino točko dnevnega reda: revizija davčnih zakonov.

— Obrestna mera v bankah bo zvišana? V bančnih krogih smatrajo, da ni mogoče več kreditirati našega gospodarstva z dosedanjim obrestno mero 10%. Banke bodo morale baje dvigniti obrestno mero, če bodo hoteli še kreditirati gospodarstvo, čeprav samo v omejenem obsegu. Merodajni bančni krogi smatrajo, da bodo na pristojnih mestih to uvideli. Obrestna mera naj bi se dvignila od 10 na 12%. Najbrž bo v tej zadevi za prihodnji mesec sklicana konferenca strokovnih organizacij naših bank.

— Tudi v tem smo izjemni. Znano je, kako ogromne množice poštinskih zavrtkov je šlo zlasti pred meseci, a tudi kasneje v sedme države, v katerih so pošiljali ljudje sorodnikom in znancem jestvine. Poštni uradi v Mariboru in v Ljubljani so bili s takimi pošilkami, kot vzorci brez vrednosti. — Ki pa niso imeli namena prikazati blaga v trgovske svrhe, namreč so bili odposlani direktno za konzum, — naravnost prenatrpani. Da vsaj nekoliko zajeti odposiljanje jestvin v inozemstvo, je ljubljanska pošta direktno odredila, naj se take pošiljke več ne sprejemajo na poštah kot vzorci brez vrednosti, pri katerih je taksa minimalna, marveč se morajo ti paketi frankirati kot mali paketi, za katere je frankatura višja. To je pri nas sedaj uveljavljeno, ni pa tako pri drugih poštah direktnih in državi. Drugod še vedno sprejemajo take pošiljke kot vzorce brez vrednosti in jih tudi kot take odpremljajo. Sprito naraščajoče dragine živil pri nas je javnost prav gotovo za to, da se čim bolj omeji ta način odposiljanja živil v inozemstvo. Ni pa seveda za to, da smo tudi v tem pogledu izjema, da se pobirajo pri nas že prav povsod višje takse. Zlasti ker razlika ne gre v prid strogo slovenski javnosti.

— Tečajni ministrstva za telesno vzgojo naroda v teku. Opozorjamo vse klube, da poteče rok za prijavo v ta tečaj 31. t. m. ter bo moral imeti Savez prijavo najkasneje 2. januarja v rokah. Prijava mora biti naslovljena na ministrstvo za telesno vzgojo naroda in kolikova z din 10.—, poslana pa mora biti Savezu, ki bo odpremlil prijave s svojim predlogom ministrstvu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večnoma jasno, stanovitno in zelo mrazno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku in Kumboru 5, v Splitu 1, na Visu —1, na Rabu —2, v Beogradu —8, v Mariboru —8,4, v Ljubljani in Zagrebu —9, v Sarajevu —10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767, temperatura je znašala —16,6, na aerodromu —21,2 C.

— 500 kg težkoga divjega prašiča je ustrelil lekarnar in bivši župan v Križevcih Milan Margulit v svojem lovišču na Kraljevi.

— Brata je ubil. V Malem Idrošu bitva Subotice je ubil Gjurjo Merkad svojega mlajšega brata Josipa. Josip je stanoval pri starši, ki so zaklali pred prazniki prašiča. Starejši brat je prišel zvečer k staršem, ko so bila vrata zaklenjena. Zato se je razjezil in odšel domov. Čez nekaj dni je zopet prišel in zopet so bila vrata zaklenjena. Mladši, da mu jih zaklepa mlajši brat, ga je privil, ko ga je srečal, zabodel s mesarskim nožem.

— Težka železniška nesreča. Včeraj zjutraj se je pripetila v Ljubljani državna železnice v Vozednju težka nesreča. 25-letni ključavničar Ivan Solstenič je popravljal lokomotivo. Stetil je v čisti kanal. Ko je hotel zlezi iz nje, je prišlo do drugega lokomotiva in nesrečni delavec je prišel med obdobje, ki so mu združili prsi kos.

— Aparat proti zakonski nezvestosti bo izumljen. V vasi Skrivcih živi kmot Ilja Lukič, ki je zna več tujih jezikov in izumljen je že več praktičnih naprav. Sam se je naučil francosčine, madžarščine, italijanščine, nemščine in esperanta. Ima nad 1000 knjig obsegajočo knjižnico, vredno okrog 50.000 din. Zdel je izumljen baše se aparat proti zakonski nezvestosti. Kačšen je ta aparat in kako deluje, nam žal ni znano.

— Na svoj 98. rojstni dan umrl. V vasi Čirkovljan v Medijurju je umrl na Sve ti dan kmot Janko Horvat. Rojen je bil na prvi božični dan 1. 1843. Umrl je na svoj 98. rojstni dan.

— Strupen mraz in snežni meteži tudi drugod. Vso našo državo je zajel val hudega mraza. Iz vrbske banovine poročajo o snežnih metežih. V Banjaluki so imeli veraj zjutraj 27 stopinj mraza. Snežiti je sicer nehalo, zato je pa pritisnil tem hujši mraz. Po Dravi mimo Osljaka se vale debele ledeni plošče. Pri Varaždinu je Drava zamrznila. Celotno v Baku je ob obali zamrznilo morje. Samo v Dubrovniku, Hvaru in Kumboru temperatura še ni padla pod ničlo.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — Telefon 41-79

Velika ljubljanska drama mladega oficirja in opasne teroristkinje

Kapetan carjeve garde

V glav. vlogah: P. R. Willm in Vera Korène

Predstave: danes ob pol 9. uri, jutri predstave odpadke valed silvestrovanja Sokola; v ponedeljek predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Prihodnji spored: v soboto 6. in nedeljo 7. I. 1940

ČESKI VELEFILM

KRIZEV POT ŽUPNIKA

in matineja na oba praznika ob 11. uri dopoldne

Azijati

JE FILM ZA VSAKOGAR!

— Pretresljiva zakonska tragedija. V prostorih okrajnega sodišča v Garešnici na Hrvaškem se je odigrala včeraj pretresljiva zakonska tragedija. V težki duševni depresiji je 30-letni mlinski pomočnik Josip Stanič 19-krat zabodel svojo ženo Marijo, s katero je živel 14 let v sretnem zakonu in imel s njo 2 otroke. Žena je imela zadnja leta ljubavno razmerje s Staničevim sosedom in končno je pobegnila od moža. Mož jo je rotal naj se vrne k otrokom, češ da ji bo vse oprostil. Toda nobeno prigovarjanje ni nič pomagalo. V obupu je segel varani mož po nožu in zabodel nesrečno ženo.

Iz Ljubljane

Srajce kravate KARNICNIK Nebotičnik.

—lj Za pribojšek v cukrarni o praznikih so darovali: ga. Marija Stele, trgovka s sadjem, 2 zaboja mandarin za otroke v prehodnem otroškem domu; tovarna pletnin Dragotin Hribar, 17 šemperjev in 17 parov nogavic tudi za te otroke; ga. Marija Čelnik, trgovka s manufakturami v kresli v Lingarjevi ulici, 22 m barhenta in 100 žepnih robcev; mesarija Ivana Javornika v Wolfovi ulici 5 kg svinjine; Viktor Dešman, slaščičarna na Gosposvetski c. 1, 100 štrukljev; trgovina mlekoviških izdelkov Josip Erzin z Janežičeve ulice vrečo moke (85 kg); veletrgovec z moko ga. Josip Behovce na Sv. Jakoba trgu 200 kg koruznega zdroba; veletrgovka ga. Ana Verič na Tyrševi cesti pa 2 zaboja rozin za potlice; pekovski mojster g. Karel Vidmar na Cesti 29. oktobra 70 štrukljev; gostilničar g. Ivan Maček s Cankarjevega nabrežja 6 l silivke za čaj, ki ga je podaril trgovcu Kovač s Poljanske ceste; Delavske konzumne društvo s Kongresnega trga je poslal vina, pekarija A. Dolinar z Bohoričeve ulice moke, pekovski mojster g. Vinko Požar iz Most 200 kifličkov in trgovina A. Šober s Sv. Jakoba trga 50 kg moke. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najiskrenejšo zahvalo za lepe božične praznike najbogatijih v stari cukrarni tudi v imezu obdarovanih.

—lj Umrlj so v Ljubljani ob 22. do 23. t. m. Tónes Gustav Viljem, 3½ mesece, sin trgovca, Pour Karol, 73 let, uradnik hranilnice drav. banovine, Metelko Janez, 80 let, postrežek, Zdešar Neža, roj. Baraga, vdova delavca, Polliček Karol, 6 mesecev, sin šivilje, Tertnik Terezija, roj. Peterca, 79 let, žena profesorja in hčuna posestnika Negode Marija, roj. Jurkic, 79 let, žena kamnoseškega mojstra, Slapar Alojzij, 41 let, polietički podnadzornik, Kosa Marija, roj. Zicherl, 76 let, vdova žel. nadzornik v p. Magušar Ivan, 45 let, posestnik in lesni trgovec, Cuzak Janez, 80 let, posestnik in mesarski mojster, Babšek Ana, roj. Černe, 77 let, zasebnica, Resek Vinko, 44 let, mestni delavec. — V ljubljanski bolnici so umrli: Kokalj Marija, 39 let, Zagorje, Apenek Matevž, 62 let, jetniški paznik v p. Dolomeja Franciška, 51 let, žena drvarja, Oplotnica pri Konjicah, Medved Slavko, 4 leta, sin delavca, Prelesje, srez Ljilja, Sekne Stanko, 13 let, sin delavca, Voglji pri Kranju, Koren Ivan, 41 let, čevljarški mojster, Turinšek, srez Dolnja Lendava, Pokorn Bojan, 1 leto, sin trg. sluga, Umnik Ivan, 69 let, mestni služitelj, Gabrijl Marija, 70 let, žena učiteljka, študa pri Domžalah, Ivanov Helena, 4 mesece, hči čevljar. pomočnika, Ziri pri Logatcu.

—lj Za božičnico revnim bolnikom bolnice so darovali: prosvetni inspektor gosp. Wester Josip iz Ljubljane 30.— din, ing. Pavlovič Dušan 20.— din, tvrdka Deržar Rudolf 100.— din, tovarna »Jadrane« Lapajne Ivan 100.— din, ga. Bedenik Jožica 100.— din. Darovalcem se v imenu bolnikov iskreno zahvaljuje uprava obč. drž. bolnice v Ljubljani.

—lj Od srca se boste nasmejala pri Senti-jakobčanah, ki bodo uprizarili drevo, jutri na Silvestrovo in v ponedeljek na novega leta dan, vselej ob 20.15 duhovito in zabavno Nušičevo veselolgo »UJEJE« (Udrženje jugoslovanskih emancipiranih žen). Nasmejala se boste ubogemu profesorju Lavricu (Lavricu), ki si mora sam šivati gumbe, njegovi ženi (Bučarjevi), ki leta od seje na sejo, uradniku Sušiču (Pleševju), ki leta z otrokom v vozičku po ulicah in išče svojo ženo, da bi nadajila otroka. Pri predstavi sodeluje ves ansambl odra. Smeh in spet smeh. Ker je za predstavo veliko zanimanje, kupite vstopnice že v predprodaji, ki bo danes, jutri in pojutrišnjem od 10. do 12., 15. do 17. ter eno uro pred začetkom.

—lj Spet razsaja gripa. Zaradi hudega mraza je zadnje dni obolelo izredno veliko ljudi. Povsod se je razpasla gripa, ki pa je zaenkrat lažja. Bolniki ostajajo po večini v domači oskrbi, morajo pa ostajati v postelji. Na okrožnem uradu imajo v bolnišnični stanju nad 3000 zavarovancev.

—lj Karla Bulovčeva razstavlja. Na praznik 6. januarja bo v Jakičevem paviljonu otvorjena razstava del Karla Bulovčeve-Mrak. Ker umetnica v Ljubljani že deset let ni razstavila večje kolekcije svojih del — a je med tem z velikimi uspehi razstavljala v Zagrebu, Pragi, Parizu, Londonu in Rimu — bo ta njena razstava verakor izredno zanimiv dogodek za vse resnične ljubitelje naše likovne umetnosti. Na dan otvoritve bo o delu in o umetniških stremiljenjih Karla Bulovčeve govoril njen mož dramatik Ivan Mrak.

—lj Namesto cvetja na krsto blagopokojnega g. Feliksa Tomana je darovala ga. R. Demšar Uniji za zaščito otrok v Ljubljani za otroške košare din 50.—. Iskrena hvala — Banovinska ženaka sveža prosi vse one, ki so pobirale podpise za ženako volilno pravico, da pošljejo pole najkasneje do 2. januarja 1940 na naslov predsednice g. Engelman, Ljubljana, Levstikova 21. 8 tem bo ta akcija zaključena.

—lj Najzabavnejši Silvestrov večer bo jutri gotovo v Sokolskem domu na Viču. Viški Sokol je povabil za ta večer v svoje goste najznamenitejše godbenike in umetnike, ki bodo zabavali občinstvo. Iz Kirope bo prišla posebna godba s kapelnikom Očenaskom, ki bo izvajala najmodernejšje komade. Iz daljne Kalifornije bo prišel umetniški trio, ki bo pokazal čarovnije, ki jih dozdaj še nismo videli v Ljubljani. Videli bomo podžalca ognja, tež kostleta, ki bo s lahko dvigal z eno roko nad 1000 kg itd. Tudi dramski umetniki bodo nastopili in uprizarili najnovejšjo komedijo »Začarana soba«, mimo tega bo do priznani pevec zapel najmodernejšje arije itd. Zabava bo res izjemna in ne bo nikomur žal, kdor bo posetil jutri večer Silvestrovanje viškega Sokola. Pri plesu, ki bo trajal do zgodnjih jutranjih ur bo

KINO SLOGA

Tel. 2730

Danes ob 16. in 19. uri ter v nedeljo ob 10.30 dopoldne (po znižanih cenah) NEPREKLICNO ZADNJKRAT!

Grofica Walewska

Ljubezen poljske grofice in velikega cesarja Napoleona Bonaparteja

GRETA GARBO
CHARLES BOYER

Naš zabavni silvestrski in novoletni spored:

Premiera danes ob 21. uri

Dva šaljivca v planinah

STAN LAUREL in OLIVER HARDY

Bombe smeja!

Predstave v nedeljo in na dan Novega leta ob 15., 17., 19. in 21. uri. Na praznik Novega leta matineja ob 10.30 dopoldne (znižane cene).

HOTEL SACHER

DUNAJSKI VELEFILM

O RAZPADU AVSTRO-GRSKE MONARHIJE

SYBILLE SCHMITZ

WILLY BIRGEL

Premiera danes

Upor

avstrijskih Slovanov

KINO MATICA — Tel. 21-24

Ob 16., 19. in 21. uri — V nedeljo in na praznik ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

Igral prvovrsten Falconet-jazz. Za žejne in lačne bo vsestransko poskrbljeno s »borno pijačo in jedajo. Pridite jutri v Sokolski dom na Vič, ne bo vam žal. Na svidenje! 661-n.

—lj »Serenada Ljubezne« — nov sijajen film s slavno pevko Jeanette Macdonald. Mnogoštevilni oboževalci krasnih pevskih filmov Jeanette Macdonaldove bodo gotovo veseli najnovejšega filma te odlične pevke, filma »Serenada Ljubezne«. Po velikih uspeh, ki jih je imela slavná umetnica v »Veseli vdovi«, v filmih »Rose Marie«, »Bell jorgovane« in dalje še »Pesem zlatega zapada«, »Zaljubljenec« bo najnovejši film gotovo navdušil vse ljudi, ki bodo te dni videli ta film v kinu Unonu. »Serenada Ljubezne« je lahka, melodiozna opereta, v kateri poje Jeanette Macdonald sedem novih krasnih šlagerjev, obenem pa tudi arije iz Puccinijevih oper »Boheme« in »Madame Butterfly«. Ta veliki pevski film je napravljen za največjim razkošjem, s bleiskom in sijajem, kakrš-

VSI NA SILVESTROVANJE V SOKOLSKI DOM V ŠISKI!

Program. Jazz. 20. — 4. jutraj

nega doselej nismo videli še v nobenem ameriškem filmu. Jeanette Macdonald topot ne nastopi s svojim dosedanjim partnerjem Nelsonom Eddyjem, temveč z novim mladim filmskim zvezdom kom Lewom Ayresom. Njegova izvolitev za partnerja slavne umetnice ni slučajna; Lew Ayres je izredno elegantne pojave, izvrstnega igralca na katerega stavijo ameriški producenti mnogo nad in ravno te okolnosti so vplivale, da so izbrali njega za partnerja oboževane pevke v tem filmu. »Serenada Ljubezne« je film s humoristično noto in zato bodo gledalci našli baš na te praznike poleg glasbenega užlitka mnogo zabave in prijetnega razvedrila. Film romantične vsebine, s najrazkošnejšo opremo, kakršna je v »Serenadi Ljubezne« je s trumfom osvojil ves svet in nedvomno bo tudi ljubljanska publika z užlitkom gledala to bajno filmsko umetnino. 3574

—lj Tradicionalni Silvestrov večer Sokola in Tabora ima tudi letos priznana najboljši program, ki bo spravlil v dobro voljo tudi največje godnjake, za kar jamčijo priznani taborski humoristi, akrobati in plesalke. Kdor hoče s smehom in dobro voljo v novo leto, ta naj prde v nedeljo zvečer na Tabor. Vstopnina din 10. 662-n

—lj Na Silvestrovo bo trantvaj vozil na vseh progah vsakih 6 minut od 22 ure, od 22. ure dalje do 2.30 pa vsake pol ure.

—lj Kolo žen zadržark v Ljubljani se iskreno zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so pripomogli, da smo za sv. Miklavža mogli obdariti 50 najrevnejših otrok z drugarjev in 10 najbедnejših naših članic. Skromna so bila naša darila, toda storile smo vse, kar je bilo v naši moči. Obenem želimo vsem tem dobrotnikom srečno novo leto z željo, da bi nam ostali še nadalje naklonjeni.

—lj Vino, čardaš, organska muzika! V teh besedah je zapopadeno veselo razpoloženje, temperament, humor in zabava, ki jo bo občutil vsak, ki si bo ogledal opereto »Vse za ljubezen« (Dr. Leibhuser), kateri film se bo vrtil od danes dalje v kinu Moste. Poleg tega teče sijajen film, ki ga naj vidi vsak Ljubljancin, mladina in odrasli, zlasti v sedanjih dobi, ko se toliko govori o vojni: »Mir na Renu«. Pozor! Iznenadenje za Silvestrov večer! Poleg teh dveh filmov se uprizaro smešna polna enodejanka »Fejst fante, ki bo naš obiskovalce spremljala v novo leto! —lj Ko bo »Ljub. zvonca« zvonel zadnjič zapel na Silvestrovo pri Mikliču, si bomo vsi, ki smo in hočemo ostati dobre volje, v prijetnem razpoloženju, obdani s vsemi dobrotami iskreno voščili: Srečno! 660-n

—lj Novi začetniški plesni tečaj za novince danes in gospode otvoril ponedeljek 1. januarja ob 20. uri Jankova plesna šola v Kasini. Na novega leta dan ob 16. uri spopoldanski ples namesto to nedeljo. Vsek tork ob 20. uri zvečer zvečer v aredu spopoldnevalna in ta četrtak 4. jan. spetkov nedeljevalni tečaj izjemna namesto 5. jan. Plesne plesne ure in informacije vsak dan. Džaki (nje) im. p. 668-n

V soboto ob 20. uri, na Silvestrovo ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri, na Novo leto ob 14.30, 17.30, 20.30 uri in v torek ob 20. uri **Mir na Renu in Vse za ljubezen**

Na Silvestrov večer ob 20.30 uri poleg teh dveh filmov smešna polna enodejanka »FEJST FANT« — Preskrbite si vstopnice v predprodaji! Srečno novo leto želi KINO MOSTE

—lj Za društvo »Slepih«, mesto cvetja na krsto Ivana Megušarja, Matajčevi din 200. krsto Ivana Megušarja so darovali Matajčevi 200 dn. — Za bolnega trgovskega pomočnika gospa Zofija Matičič 20 din.

—lj Gostilna Martine Zg. Šiška. Na Silvestrovo velika loterija! Srečke brezplačno! Krasni dobitek! Pavličev jazz in kmečka godba! Vstopnine ni! Po polnoči prvovrsten golaš! — Koncert in ples tudi na novo leto! 657-n

—lj Tradicionalni obrtniški ples, XVI. po redu, priredi Obrtniško društvo v Ljubljani dne 13. januarja 1940 v Kazini, na katerega se sedaj opozarjamo vse prijatelje in znance.

—lj Hotel Sacher, najboljši film dunajske produkcije, ki prikazuje politično tragedijo avstrogrške monarhije in osvoboditev avstrijskih Slovanov. Filmski roman se odigrava v zgodovinskem dunajskem hotelu »Sacher«, ki je bil pred svetovno vojno shajališče internacionalnih visokih osebnosti, diplomatov in potentatov vse Evrope. V tem hotelu so se delali načrti in spletki, ki so odločevali o usodi avstrogrške monarhije. In tik pred svetovno vojno leta 1914 se je odigrala v hotelu »Sacher« ljubavna špijunska drama, v kateri igrajo glavni igralci Sybille Schmitz in Willy Birgel. V filmu »Hotel Sacher« je odlično podan predvojni Dunaj, njegova mentaliteta in zla slutnja vodečih avstrijskih krogov o skorajšnjem razpadu Avstrogrške. Snov je vzeta iz časov, ki so pred početkom svetovne vojne, ko so slovanski narodi pokojne monarhije pričeli ogražati habsburško dinastijo. Film izredno bogatega sijaja, ki mora danes zanimali vsakega Jugoslavena. Premiera je danes v kinu Matica, 3563

Jutri bo SILVESTROVANJE SOKOLA II V KAZINI

ZACETEK OB 20. URI! — PRIDITE!

—lj Smolo je imel. Nekje na periferiji, tik pred mestno mejo, je te dni kupil neki ljubljanski mesar tele, za katero pa ni maral plačati ušitnine. Odnal je tele proti mestni meji skozi gozd in ga skušal vtihotapiti. Še mar mu ni bilo, da bi se mu namen ponesrečil. Imel pa je vendarle smolo. Ko je že prišel na pot in se za teletom

sokro prikazal tudi sam izza drevja, se je pripeljal na kolesu mimo organ trošarinškega urada, ki je tele, dozdnevno brez gospodarja, takoj opazil. Gospodar se seveda ni prikazal, zato je trošarinski paznik tele zaplenil. Mesar je menda raje utrpel škodo, kakor da bi prijavil svoje pravice do telea v zvesti, da bi bila globa višja, kakor pa je bila vrednost zaplenjenega telea.

—lj Roparski napad. Ko je šel davi okrog pol 5 posestnik France Lipar, stanujoč na Tyrševi cesti 166, po Tyrševi cesti proti kolodvoru, sta nenadoma planila nađenj dva neznanca. Eden ga je zgrabil za vrat in ga jel dušiti, drugi pa mu je spodenel nogo, da je padel. Napadalec sta ga tudi še na tleh ležečega dušila toliko časa, da je Lipar omedel. Kraj ceste so ga našli šele čez kak pol ure drugi ljudje, ki so opozorili nanj tudi stražnika. Liparja so odpeljali v bolnico, kjer šele se je zavedel in povedal o napadu. Roparska napadalec sta Liparju vzela listino, v kateri je imel 400 din. Policija je uvedla strogo preiskavo, vendar je malo verjetno, da bi roparja kaj hitro izsledili.

—lj Zaradi odmetavanja snega na tristoju so polomljene veje mladih topolov, ki so nasajeni na pobočju med mostovi. Mestno poglavarstvo opozarja tako vozniške kakor hišnike in druge ljudi, da je metanje snega in kakršnih kol drugih predmetov na pobočje pod mostovi najstrožje prepovedano in je v tej prepovedi obožena tudi policija, ki je vedno v bližini.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Iz Maribora

— Ob nogo je prišel 30letni hlapec Martin Eslih, ki je uslužen pri veleposestniku Fiferju na Kumnu pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Eslih je peljal s planine voz hlovov, pa se je voz na nekem ovinku nagnil. Pri tem so hlov, padli z voza ter potisnili Esliha ob neko smreko, kjer mu je zmečkalo nogo. Nesrečnega Esliha so odpemili v mariborsko bolnico, kjer so mu morali zdravilni odrezati nogo.

— Tradicionalno sokolsko silvestrovanje praznujemo vsi brez izjeme v Sokolskem domu. Zabaven spored z raznimi presenečji. Predprodaja vstopnic a din 10.—, Putnik. 98-M

Najnovejše dogodke iz vseh krajev sveta

poslušajte z RADIOAPARATOM »MEDIATOR«

Brezobvezno Vam predvaja:

»Tehnik« J. BANJAI

LJUBLJANA, MIKLOŠICEVA CESTA 20. — TEL. 34-19.

VAN KAIT

vam prinaša v l. 1940 preobrat v moderni kozmetiki

Silvestrovanje

v vseh prostorih kavarne »Nebotičnik« Sporedi v kavarni in dancingu

Ljubljana v rojstnih poročnih in mrljskih knjigah

Ob sklepu starega leta vas bo zanimalo, koliko Ljubljančanov in Ljubljančank se je v njem rodilo in poročilo ter koliko jih je umrlo

Ljubljana, 30. decembra.

Minilo je leto, burno in razgibano leto 1939. s filmsko naglico so se vrstili veliki dogodki po svetu, katere smo spremljali z velikim zanimanjem, in zaradi tega nam je leto minilo hitro, kar nenadoma smo se znašli na pragu novega leta 1940. In kakor običajno smo tudi letos obiskali ljubljanske župnijske urade, da bi zvedeli, kakšna je bila Ljubljana v preteklem letu v rojstnih, poročnih in mrljskih knjigah. Gospodje župniki so odpirali debele bukve in se števili rojene, poročene in mrtve.

V splošnem ni bilo velikih sprememb glede rojstev, smrti in porok v primeru s letom 1938, v kolikor se je kaj spremenilo, se je spremenilo v dobro v tej naši beli Ljubljani, ki ima okoli 87.000 prebivalcev na površini 66 kvadratnih kilometrov in 854.992 kvadratnih metrov, tako da odpade na 1 kvadratni kilometer 1299 prebivalcev. Velika je že Ljubljana, a na srečo še vedno ne taka, kakor so velele, v katerih ne vidiš zlepa koščka prirode, razen umetne prirode v parkih. Ljubljana je izrazito vrtno mesto in zato je zdravo mesto, v katerem pada umrljivost in polagoma narašča število rojstev. Zazidana ploskev mestnega pomenja znaša samo okoli 3 kvadr. km, to je približno 5% od celotne ploskve mesta, in na eno hišo odpade v Ljubljani okoli 13 prebivalcev ali na eno stanovanje povprečno 4 prebivalci, kajti v Ljubljani je okoli 6600 hiš z 20.700 stanovanji. Vse to dokazuje, da je Ljubljana na sebi zdravo mesto, v katerem se rodi več dečkov kot deklic, v katerem umirajo ljudje v visoki starosti in v katerem rojstva presegajo število smrti. L. 1934. je število rojstev padlo pod število smrti, na 1000 prebivalcev je odpadlo okoli 10 rojstev, v nadaljnjih letih pa se je vitalna statistika Ljubljane zboljšala, v l. 1938. je odpadlo na 1000 prebivalcev že 13 rojstev in tudi v l. 1939. se to razmerje ni poslabšalo.

K splošnim pripombam o življenju Ljubljane je treba dodati, da so najbolj rodovitne Ljubljančanke v starosti od 26 do 30 let, da največkrat rodijo žene iz obrtniškega stanu, za njimi pa pridejo takoj žene javnih uslužbencev in žene delavskega stanu. Nezakonskih otrok se rodi v Ljubljani razmeroma še vedno precej, starost nezakonskih mater je razmeroma nižja od zakonitih, največ nezakonskih mater rodi v starosti od 21 do 25 let. Številke o umrljivosti kažejo, da umre v Ljubljani več moških kot žensk, v splošnem pa umrljivost nazaduje. Značilno za Ljubljano je, da je umrljivost za ostarelostjo že več let na prvem mestu smrtnih vzrokov, na drugem mestu pa so bolezni srca in žil, na tretjem rak in novotvorbe ter na četrtem mestu jetika.

Starokatoliška župnija

Na Tyrševi cesti v dvoriščnem poslopju ima narodna starokatoliška cerkev pisarno svojega župnijskega urada. Škofojski vikar g. Ferdo Lavrin ima vedno dovolj posla. Prelistal je knjige in povedal, da je krstil 23 otrok, in sicer 13 dečkov in 10 deklic. Kakor v večini ljubljanskih župnij, se je tudi v starokatoliški župniji v letu 1939 rodilo več dečkov kot deklic.

Zakonsko zvezo v starokatoliški cerkvi je sklenilo v letu 1939 kar lepo število parov, in sicer 75 umrlo pa je samo 8 vernikov.

Po statistiki je razvidno, da starokatoliška cerkev v Ljubljani lepo napreduje. Zdaž ima že 1804 vernikov, v letu 1938 jih je bilo pa 1545, prirastek znaša torej 259. Iz starokatoliške cerkve je izstopilo 20 članov, in sicer so razlogi za izstop zelo različni, največkrat je vzrok za izstop poroka. V juliju je starokatoliška cerkev dobila samostojen župnijski urad v Mariboru in v Celju.

Ko smo ga vprašali, kako je sicer potekalo življenje v njegovi fari, se je g. vikar nasmehnil in odgovoril, da je bilo leto zelo voharno, a je boljše, da se vse javno za zdaj še ne pove, bilo pa je zelo, zelo voharno leto, ki se je pa srečno končalo. Vse stotere neveste in sitnosti, ki so bile prizadejane v letu 1939, so povzročile g. vikarju in drugim velike skrbi, toda resnica in pravica je končno znana. Zelo lepo napreduje tudi glasilo starokatoliške cerkve »Glasnik«, ki ga verniki radi citajo.

Evangeljska župnija

Med najmanjše verske zajednice spada v Ljubljani zajednica evangelizatorov, ki ima svojo cerkev na Gosposvetih cesti. Ze tretje leto jo vodi pastor g. Mihael Schaffer, ki je prvi ljubljanski evangeljski pastor, s katerim se človek lahko pomeni v domačem jeziku. Jezik evangeljske cerkve je sicer nemščina, toda g. pastor je doma z juga in obvlada odlično tudi srbohrvaščino in slovenščino, katere se je naučil za časa svojega bivanja v Ljubljani.

Številka osem je igrala med verniki evangeljske veroizpovedi v letu 1939. glavno vlogo, kajti po knjigah je bilo razvidno, da je g. pastor krstil 8 otrok, poročil 8 parov in pokopal 8 vernikov. Med rojenimi je bilo 5 dečkov in 3 deklice, torej tudi tu več dečkov kot deklic.

Evangeljska cerkev šteje v Ljubljani samo okoli 500 duš, obsega pa poleg Ljubljane še osem okrajev bivše Kranjske. Med verniki je največ Nemcev, toda med njimi so tudi Slovenci, Srbi in Hrvatji. Evangeljska cerkvena občina je bila v Ljubljani ustanovljena leta 1850, sledeče leto pa so evangelizatorji že zgradili v Ljubljani tudi svojo cerkev na Gosposvetih cesti. Največ evangelizatorjev je v Mariboru, in sicer 1909, v Celju jih je 430, v Ptuj 140, v Št. Ilju 185 in v Marenbergu 176. Cerkevni svet je nemščina, toda g. pastor bere molitve ob državnih praznikih tudi v srbohrvaščini, kajti po tej veri je treba evangelije predvsem razumeti, kar ni mogoče, ako vernik sliši v cerkvi iz ust duhovnika molitve in obrede v jeziku, ki ga ne razume. Otroci Slovencev, ki so v evangeljski cerkvi, imajo verouk tudi v slovenskem jeziku.

Kakor je znano, se Ljubljanska evangeljska občina zaveda, da njena naloga ni na področju politike ali kaj podobnega ter je kot verska zajednica, v kateri je večina Nemcev, docela lojalna do države in naroda. V letu 1939. je pristopilo v evangeljsko vero šest bivših katoličanov, krstili pa so štirje.

Šentpeterska župnija

Na hočniku pred pisarno župnika gosp. Janka Barleta je treba počakati, g. župnik ima vedno dopolna med uradniki urami stranke. Na hočniku je pozdravi petje ptikov, na brzi jh je mnogo v soseščem prostoru, ki je župnikov nekakšen domači ktičastan. Veselo življenje se razlega po prostornem hodniku, lahko se sprehaš sem in tja ter postuša križnice, ki gostole svoje jutranje pesmi, ali pa ogleduje slike na stenah, fotografije s poročenci.

Bomo videli, kaj je v knjigah zapisano, reče prijazno g. župnik, in odpre de-

belo župnijsko knjigo. — Čedalje bolj revne so te naše knjige, še pripomni g. župnik, posebno rojstna knjiga, matere rojeve, preden so poročnišnice, je bilo v rojstni knjigi vsako leto zapisanih nad 170 rojstev, danes jih je mnogo manj. V letu 1. 1939 se je doma rodilo samo 10 otrok, in sicer 3 fantki in 7 deklic. V poročnišnici se je rodilo 6 otrok, ki so bili v farni cerkvi krščeni, tako da je v rojstni knjigi zapisanih 16 otrok, in sicer 12 deklic in 4 fantki. Šentpeterska fara je ena izmed redkih fara v Ljubljani, v kateri se rodi več deklic kot dečkov. G. župnik niso bili še znani podatki o otrocih iz fare, ki so bili rojeni in krščeni v bolnici, bilo pa jih je gotovo okoli 100. Najbrže je med temi več dečkov kot deklic, kajti v župniji se še nekaj let rodi približno enako število fantkov in deklic.

Poročji je župnik Barle v letu 1. 1939 67 parov, pokopal pa je 42 faranov, nekaj pa jih je umrlo v bolnici. Smrtni vzroki so oslabelost zaradi visoke starosti, bolezni srca in žil ter jetika. Nekaj faranov je naredilo nesrečen konec s samomorom, dva sta se obesila, dva se ustrelila zaradi nesrečne ljubezni, prvi je prišel iz Beograda k svoji dragi v Ljubljano in je sprevlel, da se mu je iznevolila, drugi je zasledil svojo drago s telmeceem, se streljal na oba in si poglaval kroglo v glavo, misleč, da je telmeceam in nevarno dekle ustrelil.

Šentjakobska župnija ima okoli 6000 duš in je poleg stolne župnije edina, ki ne raste. Rastejo trnovska, šentpeterska, bežigradska župnija. Šentjakobski okraj je ostal, kakršen je bil še pred vojno, med tem pa se je središče mesta pomaknilo proti severu. V starih hišah so majhna stanovanja, prebivalstvo je večina delavstvo in nižje uradništvo ter nižje meščanstvo. To so družine, ki nimajo posestnikov in posesti, se pa zakonsko javno boje. Ljudje nimajo več takega poguma kot nekdaj, tudi življenjska sila ljudi pada. Po izkuštvih g. župnika je že tretji rok, ki pride z deželo v mesto, navadno brez otrok ali ima samo enega otroka.

Trnovska župnija

Ponosna trnovska župnija je izgubila svojega župnika. Dne 9. septembra je umrl župnik Janko Cegnar, podlegel je sladkorni bolezni in posledicam poškodbe, katero si je nakopal med svetovno vojno. Lani ob tem času je župnik Janko Cegnar še sedel za mizo v pisarni in smo se s njim pomenili o trnovski fari, letos ga ni več med živimi. Trnovski župnijski urad vodi zdaj kaplan g. Dragotin Matkovič.

Kaplanov pomočnik g. Zirkelj Matkovič je vzel težke knjige s police. Pokazal je, kaj pomenijo znamenja v rubrikah in sam dovolil, da smo prelistali knjige in sami se števili rojene, poročene in mrtve.

Doma se je rodilo 34 otrok, v bolnici pa 16, skupaj torej 50 otrok, kar ni mnogo za obsežno trnovsko župnijo, ki pa obsega tako zvano Sibirijo, kjer je revščina do d. Včasih so rekli, da je mnogo otrok, kjer je mnogo revščine, a zdaj to ne velja več. Presenetljivo majhno število rojstev pa ni morda znak, da življenjska sila Trnovčanov pade, temveč kaže nemara na to, da je bela kuga zajela bedne okraje župnije. Poleg šentjakobske je trnovska fara med tistimi v Ljubljani, v kateri se rodi manj dečkov kot deklic. Za naraščaj bruh Trnovčanek se torej ni bati, bodo pa fantje iz šentpeterske, bežigradske in šišenske župnije hodili po neveste v Trnovo. Nezakonsko sta se rodila samo dva otroka.

Umrlo je doma 56 faranov, v bolnici pa 39, skupaj torej 95. Dva od umrlih sta si sama končala življenje, sicer pa je največ žrtev zahtevala kap, bolezni srca in žil ter jetika.

Poročilo se je v trnovski cerkvi 87 parov, 6 parov pa je bilo v trnovski cerkvi oklicanih, poročil pa so se drugje. Kaj posebnega se v župniji v letu 1. 1939 ni zgodilo, življenje teče mirno naprej, nekako patriarhalno, kakor v ostalih ljubljanskih župnijah. Revščina je huda v Sibiriji in razne dobrodelne posvete in verske organizacije lajšajo v barakah gorje kakor pač znajo in morejo. Za revne trnovske otroke bo boljše, ko bo popolnoma doverjeno in opremljeno ter odprto otloško zavetišče za trnovsko cerkvi.

Šentpeterska župnija

Župnija sv. Petra v Ljubljani je največja ljubljanska župnija in tudi največja župnija v ljubljanski škofiji. Obsežnejša je v Sloveniji samo še magdalenska župnija v Mariboru, ki šteje okoli 25.000 duš, dočim šteje ljubljanska šentpeterska župnija okoli 20.000 duš.

Župnik g. Alojzij Košmrlj nam je prijazno postregel z vsemi podatki o rojenih, poročenih in umrlih v njegovi župniji, v kateri sicer ni bilo kakšnih posebnih dogodkov. Tudi v tej fari teče verako življenje mirno, skoraj patriarhalno. Velika skrb, ki so jo imeli župljani s prenovitvijo cerkve, je že manjša skrb, cerkev je prenovljena in restavrirana ter je vsem župljanom po godu. Na glavni fasadi cerkve manjkajo še štirje mozaiki, peti pa je že na svojem mestu. Mozaiki, ki so delo arhitektnih g. Vurnikove, so lepe in dragocene cerkvene umetnine. G. župnik in z njim vsi farani so tudi zadovoljni z regulacijo trga in ulic okrog cerkve. Mestna občina je preuredila trg zelo okusno in prenovila ter prestavila na trg ob Zaloški cesti spomenik padlim vojakom iz svetovne vojne.

Domačih faranov je bilo rojenih doma ali v bolnici 217 otrok iz drugih župnij pa je bilo rojenih 67. Ti so zagledali luč sveta v Leonišču. Skupaj je bilo v fari rojenih 284 otrok, in sicer 157 dečkov in 127 deklic. Šentpeterska župnija je kar močna po naraščaju in preseček otrok moškega spola je v primeri z rojenimi deklicami precejšen.

Poročenih je bilo v domači cerkvi 156 parov, 18 parov iz šentpeterske župnije pa je stopilo pred oltar v drugih farnih cerkvah, 19 parov pa je prišlo k poroki v cerkev sv. Petra iz drugih župnij, skupaj je bilo torej pri sv. Petru 174 porok.

V bolnici ali doma je umrlo 191 domačinov, 43 umrlih pa je pripadalo drugim faranam, skupaj je bilo 234 mrlitev. Glede na starostno dobo je videti, da umirajo v šentpeterski fari ljudje v zelo visoki starosti. Nad 90 let je bilo starih ob smrti 5 faranov, šentpeterski župnik pa je pokopal tudi najstarejšo letos umrlo Ljubljančanko, in sicer 99 let staro dijaško mamico Marijo Petričovo. Med poročenimi ni bilo prestarih ženinov ali premladih nevest, vsi pari so bili v primerni starosti, ženi stari povprečno 30 let, neveste pa nekaj let mlajše.

Župnija sv. Družine v Mostah

To je najmlajša ljubljanska župnija, stara komaj dve leti, a vendar po številu faranov dočim močnejša saj šteje 6500 duš. Je tudi edna župnija, ki ima lesoeno cerkev, ki od zunaj gledana ne naredi kdo ve kakšnega vtisa, toda v notranjosti je prav krasno zgrajena in opremljena. Razgibano je versko življenje v župniji sv. Družine, ki jo vodi simpatični župnik g. Miha Jenko, ki mu je bil letos dodeljen še prvi kaplan g. Ignac Strancar. Verniki, ki so večina iz delavskega in obrtniškega stanu, pridno hodijo k službam božjim. V teh težkih časih človek je bolj potrebuje duhovnega življenja. G. župnik pomaga tudi očete lazaristi iz Zelene jame. Razen v farni cerkvi se opravlja služba božja še v kapeli sv. Vincencija v Zelenu jami in v cerkvi pri Karmeličankah na Selu. Med slavnosti, ki so jih imeli v fari, je omeniti zlato poroko g. Martina Jakopača in njegove žene Franje iz Bezenškove ulice 26, in novo mašo, ki jo je pel g. Marjan Krenžar. V večnost je odšel biseronmanjši Jožef Horstnar, ki je toliko let s veliko ljubeznijo delal za blagor župljanov. Zelo živahno je bilo delo župljanov na karitativnem polju. Obhajlj je bilo podeljenih v farni cerkvi v kapeli sv. Vincencija v cerkvi Karmeličank in v dekletem vzgojišču na Selu skupaj 103.200!

V domači cerkvi je g. župnik poročil 64 parov, drugam so ali k poroki 4 pari, iz drugih far pa je prišlo v Moste k poroki 5 parov. Najstarejši žena je bila 75 let star, najmlajši ženin je bil 22 let star, najstarejša nevesta je bila 46 let stara, najmlajša pa 17 let. Povprečna starost ženinov je bila 31 let, povprečna starost nevest je bila 28 let.

Rodili so se v fari 104 otroci, in sicer je bilo doma rojenih in krščenih 19 otrok, v bolnici rojeni in doma krščeni so bili 4 otroci, v bolnici rojeni in v bolnici krščeni pa je bilo 81 otrok. Med novorojenčki je bilo 55 fantkov in 49 punčk. Nezakonskih je bilo 9 otrok.

Umrlo je 62 ljudi, in sicer 33 žensk in 29 moških, med temi sta bila dva samomorilca. Najstarejši umrli je bil 90 let star, en otrok je umrl takoj po rojstvu, 9 jih je umrlo v dežnaki dobi, nekaj jih je umrlo v najlepših letih, te je pobrala jetika, ostale pa kap, rak, pljučnica in starostna oslabelost.

Se vedno vlada precejšnja revščina v Mostah, ki je izrazito delavskega predmeta, vendar bede in pomanjkanja ni več toliko kakor pred 4 leti, ko je g. župnik prišel v Moste. Povprečna umrljivost znaša pri moških 44 let, pri ženskah 48 let.

Viška župnija

Župnik g. Peter Teodor Tavcar je bil dobre volje, pripravil je vse podatke o svoji dokaj obširni župniji, zanimive podatke, ki kažejo, da je življenje na Viču zelo pestro. Oklicana in poročna knjiga kaže kar visoko število oklicev in porok v primeri s prejšnjimi leti. Ze 30 let obstoja župnije, pa samo dve leti je bilo več porok kakor l. 1939. V porokah je viška župnija, ki šteje okoli 8000 duš, dosegla letos redek rekord. Oklicanih je bilo 106 parov, v farni cerkvi je bilo poročenih 68 parov, devet parov se je poročilo drugo. Dve nevesti sta bili stari po 19 let, to sta bili najmlajši nevesti, postavši pa so se neke ženi, ki je bil 84 let star in je pripeljal pred oltar — 28letno nevesto. Sodno ločenih je bilo 6 rimokatoliških zakonov. Rojstev je bilo približno toliko kot lani. Doma je bilo rojenih 32 otrok. Od 11, sep-

tembra do 31. decembra ni bilo doma nobenega rojstva. V bolnici se je rodilo 94 otrok, tako da je viška župnija dala skupaj 127 otrok in s tem dokazjen prirastek k prebivalstvu Ljubljane. Glede na spol vlada tudi v tej župniji skoraj ravnostojje, rojenih je bilo 63 dečkov in 64 deklic. Viška župnija pa je dobila tudi otroka, ki nima rodbinskega imena. Našli so novo-rojenčka v cerkvi pred Marijnim oltarjem, drobno punčko, ki so jo krstili za Marijo in ki zanjo skrbel zdaj dobri ljudje.

Doma je umrlo 44 ljudi, v bolnici pa 24, 14 umrlih iz drugih župnij je bilo pokopanih na viškem pokopališču, 13 umrlih z visoke fare pa na pokopališču pri sv. Križu. Od umrlih je bilo 45 moških in 37 žensk.

Med umrlimi jih je bilo kar 13, ki so bili stari nad 80 let, najstarejši umrl faran je bil star 84 let, najstarejša umrla faranka pa 87 let. Do 2 let starosti so umrli 8 otroci, umrljivost dojenčkov pa je razmeroma majhna. Iz rimokatoliške vere so izstopili trije Vičani.

Verako življenje je na Viču precej razvito, kar je soditi po obisku pri službah božjih in delovanju v verskih društvih, pa tudi po številu obhajancev, ki jih je bilo 66 tisoč. V večini so v župniji delavske družine, v katerih vlada še pomanjkanje. Razna verska in druga dobrodelna društva lajšajo bedo v teh družinah. Revni otroci dobe košček toliko pomoči v Mladinskem zavetišču, ki vzame pod svojo streho v zimskih mesecih do 100 otrok.

Po vsem tem sodeč, je življenje na Viču res pestro in Vičani se lahko ponašajo letos s nazetarejšim ženinom, ki je dobil mlado nevesto, in s punčko najdenkom, ki nima rodbinskega imena.

Šišenska župnija

Kakor bežigradska okraj se razvija še vedno tudi Šiška, slavna Šiška, lahko rečemo, ki slovi zaradi lepih deklet. V Šiški se že več let rodi več deklic kakor dečkov in je prav tako, kje bi sicer fantje iz župnij, v katerih se rodi več dečkov kot deklic, dobili svoje neveste. Šiška tekmuje v rasti in razvoju že s trnovsko farno in z bežigradsko farno, Šiška ima kratkotalno bodočnost, saj je tam še mnogo nezazidanih parcel in ljudem se je ta konec nove Ljubljane zelo priljubil. Res je tudi, da je umrljivost v Šiški razmeroma velika, toda to ima svoj vzrok, ki ne tiči morda v slabem podnebnju Šiške ali v usah življenjski ali Šiškarjev, temveč je Šiška okraj, v katerem se najraje naselijo upokojenci, ki v miru in tistiho uživajo trdo zasluženo blagor penzionistovskega življenja. No, med temi je mnogo takih ki so se v službah izčrpali ter jim ni več usojeno predolgo živeti. Naposled je pa tudi res, da je Šiška okraj delavstva, ki mnogo prej shira kot prebivalstvo v gospodskih delih mesta. V splošnem je umrljivost med delavstvom večja kot med intelektualci, posestniki, mestnimi rentniki in v večjem ali manjšem blagostanju živimi meščani.

Dobro se je odrezala Šiška v porokah, kar 77 parov je stopilo pred oltar, čeprav šteje fara samo okoli 8000 duš. Rojenih je bilo 88 otrok, in sicer doma 24, v bolnici pa 64. Po starem pravilu je bilo letos zopet več punčk kot fantkov, in sicer se je rodilo 40 fantkov in 48 punčk, ki bodo postale, tako upamo, vse brhke in zala šišenska dekleta. V primeri z l. 1938 je Šiška po številu rojstev močno napredovala, saj se je predlanskim rodilo v Šiški samo 28 otrok, in sicer samo 9 fantkov ter kar 19 deklic. Umrlo je v Šiški 69 oseb, in sicer doma 36, v bolnici pa 33, od teh 43 moških in 26 žensk. Življenjske statistike po večini župnij kažejo, da so ženske mnogo bolj odporne in trdožive kot moški, povprečna starost umrljivosti je pri moških manjša kot pri ženskah.

Po socialni sestavi je Šiška okraj delavstva in uradništva ter se zaradi tega ne more šteti med bogate okraje Ljubljane. Ljudje žive tu iz roke v usta, kakor rečemo. Se to je treba dodati, da je bil najstarejši ženin, ki je vzel za ženo 38 let staro nevesto, star 65 let, sicer pa so bili vsi ostali pari v primerni starosti.

Duhovni urad v bolnici

V bolnišnici na Zaloški cesti vodi kurat g. Ignac Slana samostojen duhovni urad, ki pa je prav za prav največji ljubljanski župnijski urad glede na število mrtvih in rojenih, katere vodi urad v svojih knjigah. Samo poročne knjige nima urad. G. kurat je v pisarni zaposlen neprestano, saj v bolnišnici smrt nikoli ne počiva, saj ni dneva, da ne bi kdo izmed gostov te velike, žalostne hiše umrl. Pa tudi dneva, da ne bi karkoli prinesla naraščaja. Duhovni urad v bolnici ima namreč v evidenci smrti v splošni bolnici, ženski bolnici, umobolnici na Poljanah in v zavetišču sv. Južefa ter v hiralnici. G. kuratu pomagata opravljati težko dušebrižniško in tolažilno službo dva duhovnika, ki imata dejavno službo kakor zdravniki. Podnevi in ponoči imajo bolniki na razpolago duhovnika.

V letu 1. 1939 je v bolnicah, ki spadajo pod duhovni urad, umrlo okoli 800 ljudi. Končna bilanca bo morda za enega ali dva mrlitve večja ali manjša, kajti danes in jutri jih bo še umrlo nekaj, katere smo sicer pristeli k dosežanih vsoti. Povprečno umrta v bolnicah dva na dan, pa tudi trije ali štirje.

Od teh 800 mrlitvev v letu 1. 1939 je domaćinov, torej Ljubljančanov samo slaba polovica, ostali so z dežele, odkoder so prišli v Ljubljano po zdravniško pomoč, pa jih je smrt rešila vsega trpljenja. V l. 1938 je umrlo v bolnici 782 ljudi, letos se je torej število smrti zvišalo za okoli 200. Največ žrtev zahtevala rak in jetika, na tretjem mestu pa so žrtev nesreč in poškodb, tudi kola in noža. Med umrli so večinoma zelo stari ljudje. V bolnicah umirajo stari ljudje, najstarejši v hiralnici sv. Južefa. Tu je umrlo nekaj starčkov, ki so bili nad 90 let stari.

V poročnišnici se je v letu 1. 1939 rodilo 1950 otrok, in sicer več dečkov kot deklic. V l. 1938 se je rodilo v poročnišnici

1745 otrok. V tem letu je bilo torej okoli 200 rojstev več kakor v l. 1938. Tako narava menda sama vzdržuje ravnostojje v življenju: umrlo jih je okoli 200 več, tako da življenjska bilanca le ni v znamenju primanjkljaja. Rekord v rojstvih je bil dosežen l. 1936, ko se je v poročnišnici rodilo 2000 otrok. Toliko pa je seveda le katoličanov, v resnici se rodi v poročnišnici vsako leto več otrok, kajti v ženski bolnici rode tudi matere drugih veroizpovedi. Tudi vsi rojenčki niso Ljubljančani, saj je znano, da prihajajo v poročnišnici roditelje matere iz raznih krajev Slovenije. Približno eno tretjino v poročnišnici rojenih otrok rode Ljubljančanke.

Bežigradska župnija

Bežigradska okraj se lepo razvija, hiše rasto tod kakor gobe po dežju, Ljubljana se širi v to smer proti Savi, ker je to najbolj zdrav ljubljanski okraj. Z okrajem pa se lepo razvija tudi bežigradska župnija sv. Cirila in Metoda, ki je bila pred petimi leti ustanovljena in katero vodi znani »slezelski« pater g. Kazimir Zakrajšek. G. župnik je bil zaposlen, s podatki o življenju in umiranju v župniji nam je postregel kaplan pater g. Klavdij Okorn.

Bežigradska župnija ima zdaj okoli 7000 duš. Doma se je rodilo 13 otrok, v bolnici pa 51 otrok, skupaj znaša prirastek v bežigradskem okraju 64 otrok, med katerimi je več dečkov kot deklic. Umrlo je doma 16 Bežigradčanov, v bolnici pa 11, skupaj 27. Število rojstev močno presega število smrti v tem okraju, ki bo kmalu spadal med najbolj plodne okraje v Ljubljani. Tudi majhno število smrti potrjuje, da je okraj med najbolj zdravimi v Ljubljani. Za jetiko je umrl samo 1, ostale pobrala starost in kap. Pred oltar je stopilo 51 parov, jutri pa bo pater Kazimir Zakrajšek poročil še 5 parov. Dva para med poročenici sta vzbuja pozornost zaradi visoke ženinske starosti. Neke Bežigradske žene je bil 72 let star in je vzel za ženo 30-letno Bežigradčanko, drugi pa je bil 65 let star in se je oženil z 28 let staro Bežigradčanko. Dva od umrlih sta si sama končala življenje.

Križanka

	1	2	3	4	5
6				7	8
9			10	11	12
		13			
14	15	16			17
18		19			20
	21	22	23		
	24				
25				26	27
28		29	30	31	
		32			
33	34	35			36
37	38			39	
	40				

Pomen besed

Vodoravno:

1. Ruski pisatelj, 6. svojilni zaimek, 7. preparat (barvilo) za les, 9. vrsta pesnitve, 10. pokrivalo, 12. predlog, 13. sorodnik, 14. dva enaka soglasnika, 16. trije enaki soglasniki, 17. dva enaka soglasnika, 18. ruska reka, 20. časovna enota, 21. južnoevropsko pogorje, 24. vrsta slike, 25. odposlanec, 26. vladar, 28. inicijali največjega slovenskega pisatelja, 29. glasbilo, 31. tridnica, 32. slovenski slikar, 33. glasbena nota, 35. obžalovanje, 36. veznik, 37. prestolnica evropske države, 39. veznik, 40. pri-slov kraja.

Navpično:

1. Orožje, 2. vzklík, 3. naše voščilo reševalcem naših križank, 4. elektrotehnična merska enota, 5. kemična prvina, 6. nase-lje, 8. reka na Hrvaškem, 10. veter, 11. reka na Poljskem, 15. obrtnik, 17. jugo-slovenska žitna vnovčevalnica, 19. grški slikar, 20. notranjska reka, 22. glasbena nota, 23. kemijski znak za prvino, 25. obrtnik, 27. gora v Julijskih Alpah, 29. vodna žival, 30. glasbena nota, 34. družinski član, 36. veznik, 38. osebni zaimek, 39. kazalni zaimek.

Rešitev križanke, objavljene danes teden

Kaj vse se je zgodilo v letu 1939

Zdaj, ko stojimo na pragu novega leta, ima kronist besedo o važnih dogodkih v starem letu

Ljubljana, 30. decembra.

Običaj je sicer, da se v novem letu oglašajo različne madame, ki hočejo vedeti bolj, kaj se bo zgodilo v novem letu kakor kronist, kaj se je v starem. Toda kronist ljudje vseno raje verjamejo; ima tudi hvalne citate med tistimi, ki vse leto niso citali listov, da se jim ni bilo treba razburjati, češ saj bomo lahko vse vedeli v novem letu!

Dane so vedelevale...

Najbrž se se val dobro spominjate, kako srečno leto so nam pred letom napovedale zvezde, astrologi, politiki in vedevalke. Ker ste pa morali pomisliti, kako nemanska sreča nas je čakala in ker se je svetu sploh obetala tako poetična bližnja bodočnost, naj vas opozorimo, kaj je bilo zapisano v zvezdah. Madame Luce Vida je uganila toliko: Francija bo doživela socialni preporod. Nastopil boša dve podobni konjunkturi kakor v letih 1870 in 1871, kar pa ne bo pomembno vojno. Sploh bo Francija zavzela vodilno mesto v svetu. Os Rim-Berlin-Tokio bo utrpela oslabitev (!). Nemčija pride v dobo podtalne vručine (!?). Poljsko čakajo težke preiskave (!). Rumunija prevzame vlogo veslice (!). Na Balkanu (nafta?). Mne Dutey je pa potuhtela takole: Daladlerjeva vlada ostane delj časa. Francijo čaka popolna politična obnova potem, ko bo razpuščen parlament... V juliju bo nek visoka politična osebnost črtov nearede.

V srednji Evropi ne bo nobene vojne. Obeta se atentat na Stalina... Maria Josepha je pa bila tako jasnovidna: Zblijanje med Francijo in Nemčijo se bo še bolj poglobilo (če globlji strelski jarki?), nemški državniški bodo ponovno obiskali Francijo... V Španiji pride na krnilo liberalna monarhija... Kitajci bodo izgubili Japonce iz svoje domovine... Mne Speranza je uganila toliko in uganjala takole: V Franciji začetek socialnih nemirnov in državljanske vojne, a uporniki bo ugnala močna diktatorska roka... Francija bo dvakrat na robu vojne, a mobilizacija bo obakrat odvrnila nevarnost... V Španiji bo zavladal mir ob koncu leta. Italiji se obetajo notranji nemiri. Hitler bo na visko svoje življenjske moči (!). Chamberlainova mirovna (!) politika bo redila nove uspehe... V angleškem »Poulshams Old Almanah« smo čitali: Zedinjene države se bodo decembra zapletle v vojno z Japonci, kar velja tudi za Moskvo, ki je v tem letu v znamenju Marsa. V Ameriki bodo hudi socialni nemiri, vendar bo gospodarski razvoj zelo ugoden. Evropi bo prešla trikrat vojna: aprila, junija in septembra (!), a vedno bo mobilizacija preprečila katastrofo... Roosevelt bo posredoval in vojne ne bo. V Angliji bo umorjena vladajoča osea, spomladi bi pa morale biti volitve... Tako so nam torej prerokovali, tako je pa v resnici bilo:

Januarja

V Španiji so se še pestili, drugje »napetostne« citate! So bili vajeni se od prejšnjega leta na vojna poročila in časopise jim je lahko takoj po novem letu spet postreglo so duševno hrano. Razen ravnanja v Španiji pa so bile za maso živcev — vsaj za silo — dobre tudi madžarske grožnje Češko-Slovaški (ne pozabite, da je tedaj OSR še živel). Nekateri so si tudi mnogo obetali od italijanskih zahtev, naslovljenih na Francijo. Vedeti morate, da je januarja Daladler napravil tlaht na Korško in v Afriko, da je bil Chamberlain v Rimu — a kaj vse to, ko je pa naš Stojadin privedil lov na Belju, ki se ga je udeležil Ciano. V Ljubljani smo se skoraj bolj zanimali, ali bo podraženo mleko ali ne kakor, ali bo skoraj padla Barcelona. No, Barcelona je končno padla, mleko pa je bilo. S Hitlerjevim govorom lahko končamo januar in ponovno že klisirano frazo: Nobenih presenečenj! (Tudi glede presenečenj smo postali izbirni).

Februarja

smo izgubili Stojadinovića... Februar je sicer najkrajši mesec v letu, vendar dovolj dolg, da lahko odstopi vlada. Stojadinovića smo izgubili 4. febru- arja, torej v predpustu. Temu se ne smemo čuditi, če čitamo napovedi astrologov, saj so pisali tudi za ta mesec o kritičnih in dobrih aspektih. Spomniti vas moramo, da je 10. umrl papež... smo imeli proti koncu meseca v gosteh Švengalija v Ljubljani in da smo zopet pogrešali velika dvorana... Sprito tega se ni smelo več zanimati niti za Španijo in Asano, ki je odstopil kakor naš Stojadinovića.

Mareca

protektorat, Kitajpoda in... Marec smo dobili novega papeža, to pa se nikakor ni bilo vse. Astrologi so nas po- tolašili, da je smarec dovolj kritičen me- seec v letu. Menda res ni bil premočan. Časopise je poročalo za spremembo se vedno o Španiji, a pr. o političnih bojih v Madri- du. Potem se je pa spored naglo spremenil; na dnevnem redu se bili spet čehi. Slova- ki se pripomnijo po svojih strovnih mo- čeh, da je časopise 15. marca lahko planilo; Konec OSR! Naslednji dan je Hitler se usi- val rangel na Prago s Hradčanov in pr- viš smo čitali besedo protektorat v sredi s Češko in Moravsko. Sveda sta se Anglija in Francija pripravljali na nekatere de- marše, kar bi lahko poslovenili — odstop, kajti marširali se same Nemci, Angliji in Franciji je pa ostalo od vsega marša le demarš. V Londonu so zopet precej go- vorili in da bi govorili še več, so napovedo- vali nekakšno »konferenco demokratskih držav«. Potem je prišla na vrsto še Kitaj- poda, kajpada, in časopise je začelo pla- ti, da je prihajajoča točka sporeda poljski koridor. Sveda, »Poljska ne bo popustila pred nobenim pritiskom, smo čitali ob koncu meseca, prav tedaj, ko je bil konec vojne v Španiji. Zadnji dan marca ste pa lahko čitali še za nameček, da je bila biv- ša del. armada razpuščena.

Aprila

angleške in francoske javnosti Poljski (!) Vest o angleškem in francoskem jav- nosti Poljski je izšla natančno 1. aprila. Te- ga bi pa niti ne bilo treba, saj val vemo, kar se tle jamstev, tega in onega. V Fran- ciji se ni zgodilo nič novega, saj je izvolila celo starega predsednika republike za no- vega. Ko so pa začeli pozivljati veliko- nočni zvonovi, smo svedeli, da so Italijani obiskali Albanijo in da se jim je albanski kralj diskretno umaknil. Potem je prišlo do nekakšne personalne unije med Italijo in Albanijo, pa mirna Bosna! Roosevelt, ki sicer rad naslavlja poslanice, je tudi sredi aprila pridigal Evropi, a zdi se, da je svet z večjim zanimanjem poslušal Hitlerja 28. aprila, saj je lahko tudi slisal marsikaj zanimivega.

Maja

mesec ljubosti — val snubitje Rusi Maj je se od njega dni najlepši mesec, ki izpodbuja ljudi goji k ljubosti. S tam si tudi lahko razlagamo, zakaj je imelo časopise toliko prilika pisati o diplomatskih snubitvah med Anglijo s Francijo in Ru- sijo na eni in za raho namigavanje o ko- ketiranju med Nemci in Rusi na drugi strani. Tedaj še sicer ni nihče verjel, da bo prišlo do resnejšega ljubzenskega razmer- ja med Nemčijo in Rusijo in dan za dan- smo čitali, da bo »še ta teden sklenjena vojaška pogodba med Anglijo, Francijo in Rusijo«. 26. maja smo celo čitali, da Mo- lotov in Potemkin obiščeta London. Toda »dodatnih predlogov ni bilo ne konca ne kraja... Poljski so obiskovali Paris, da so se posvetovali, kako bi naj udarili. Chamberlain je imel tudi be- sedo in dejal, da bodo saropotali, ko se bo začelo na Poljskem.

Junija

ljub »napetostne« se vedno izlile Junija imamo navadno v Ljubljani ve- sejem, sato se ne zanimamo toliko za sve- tovnio politiko. Kaj bi nas pa tudi zani- malo, saj so bila spogajanja med Rusijo, Francijo in Anglijo pred zaključkom prav tako kakor prejšnji mesec. Kar se pa tle demarš, ki so jih Anglija, Francija in pe- vrhu še Amerika napravile kakor za spre- membo v tem mesecu pri Japonci — koga je kdaj to zanimalo? Medtem je pa po- stala beseda »napetostne« nepogrešljiva na prvih straneh dnevnikov. Čitali ste, da je napetost v Gdanaku na vrhuncu ter da mo- ra biti Evropa pripravljena na vse. Toda kdo je to verjel? Zaupali smo vsi s Poljski vred v svoje srečne zvezde, astrologom in njihovim aspektom. V Gdanaku se je razvil izločen tujski promet in končno je bil usta- novljen nekakšen korpus prostovoljcev, ki so prevzeli priprave za priključitev dr- žavice Nemčiji.

Julija

samo, grenke sprise pomajkanja sladkorja O juliju bi kronist lahko napisal dolgo

kronika, a valjujejo se mu same grenke. Tedaj smo paš bili tako raspoloženi. Pri nas je začelo primanjkovati sladkorja — kdo bi se zanimal za koridor, za napetost, pa spet za snubitja, za preseljevanje Nemcev in južno Tirolske in za ekonomske odločitve v Moskvi? Potem nas je še raz- šalošila vest, da je umrl švedski kralj, menda in pomisljivosti, kar si je posabil pomagati, kakor je drugim. Da, in kdo bi se postal šalostem, ko smo čitali menda še o devatinsedemdesetih mirovni ofenzivi Cam- berlaina? Konaj smo prečitali to vest, že smo svedeli, da je Anglija priredila velike manevre. Pogledajmo raje, če je časopise po- ročalo kaj bolj pametnega avgusta!

Avgusta

na se je vrnil Mars... Govorimo o planetu Marsu in ne o boga voja, vendar, če sta verniki astrologov, vi- dite v tem ugodno znamenje in opomin. Na Mars so pošljali nekakšne signale, ko se je približal naši grotni zemlji, a vse ni oglašalo, kakor so poročali listi. Kajne, tu- di to je bilo sumljivo? Da, nič manj kakor vest, da »Rusija ostane na strani fronte miru«. V Ljubljani se nam avgusta ni bilo treba zanimati samo za pogajanja v Mo- skvi, za konferenco med nemškimi in ita- lijanskimi zunanjim ministrom v Solnogra- du in sploh za pogajanja, saj smo imeli vendar letalski miting in gasilski kongres. Nismo se niti zanimali za 25-letnico za- četka svetovne vojne in skoraj nihče ni verjel, da »mo tih pred sklenitvijo spora- zuma s Hrvati«. Zato tudi končno nismo bili posebno presenečeni, ko je bil 28. avgu- sta sklenjen nenapadeni pakt med Rusijo in Nemčijo in bilo konec koketiranja Fran- cije in Anglije ter sveda tudi pogajanj z Rusijo. Roosevelt je imel spet priliko na- pisati poslanico, ki jo je naslovil na Hitler- ja in predsednika poljske republike. Ro- seveltove resolucije so dober barometer za politično vreme v Evropi, samo škoda, da tega marsikdo še ni opazil. Sprito svetov- nega hrupa bi doma skoraj prestihali, da je bil spoznanj vendar sklenjen ter da smo dobili novo vlado. Tedaj sta se namreč za- čeli spogajati Anglija in Nemčija, kakor se temu pravi, kajti na dnevi red je pri- šla Poljska.

Septembra

se je torej začelo... Blagor astrologom, ki so napovedali, da bodo kritični samo prvi trije ali štiri dnev- i mesca, sicer pa bo september sorazmer- no miren! Prvi trije ali štiri dnevi so bili torej kritični, ko se je vojna začela, pozne- je pa je bilo vse v najlepšem redu, »sora- zmerno«, saj smo se že navadili. Vojna se je začela tam, kjer ni bila napovedana, tam pa kjer so jo napovedali, se ni začela in ta- ko se je vse lepo izenacilo. 9. septembra smo čitali, da Varšava ples ni bila zavze- ta. Čez 11 dni so pa št Rusi v goste k svoj- im slovenskim bratom. Začelo se je to- rej... 27. septembra je prešla še Estons- ka ruski ultimatu, zadnji dan meseca smo pa čitali, da so baltske države še pod rusko kurateljo. Ne moremo reči, ali vas je za- nimalo še kaj drugega? Mnogo najbrž ne. Čitali ste morda sicer, da Francozi prodi- rajo se proti Berlinu in Dunaju in da so Poljski v berlinskih predmestjih, kajti septembra je bilo vse mogoče. Začelo se je, ne glede na madame, ki so jim karte o novem letu tako dobro kazale. No, in kaj se naj rečemo, saj so bili kritični samo pr- vi trije ali štiri dnevi v mescu!

Oktober

Astrologi so imeli menda slabe izkušnje s septembrom, sato se nam hoteli oddolžiti oktobra. Napovedali so torej slabe dni kri- tičen mesec s številnimi presenečenji. To- da, kaj bi nas naj še presenetilo? Najbolj nas dandanes lahko preseneti samo, to če se nič ne zgodi... No, takšnih presenečenj je bilo oktobra v resnici nekaj. Po svetu so govorili o nekaj osnovnih pogojih za sklenitev miru. To je res veliko preseneče- nje, razprava o sklenitvi miru v teh časih! Veste, kaj je luksuz? Govoriti o miru dan- danes. Gospodje so dovolj govorili o miru, ko so vodili svoja mirovna ofenzive, ki so se tako imenitno končale natančno 1. septembra. Vendar ni povsem paradoksa go- vortiti tudi o miru, kajti oktobra so bila vojna poročila z zahodne fronte še klisira- na: »Na spadu nič novega! Čitali ste tudi marsikaj o nemški mirovni ofenzivi, dalje o paktih, ki jih še vedno sklepajo in jih bodo, dokler ne bodo poslali na fronto diplomatov. Ni pa bil sklenjen pakt med Rusi in Finci. Finci v Moskvo — Finci iz Mo- skve. Dogajalo se je nekaj podobnega ka- kor vso pomlad in poletje, ko so hodili v Moskvo Angliji. Nekaterim se je zdelo, da hodijo Finci vabit Rusi samo na olimpija- do. Morda ste čitali avgusta vabilo Fin- cev na olimpijado, torej v starih starih dobrih časih.

Novembra

mladost solimpjades na Finckem

November je sploh šalosten mesec, zato je bolje, če ne govorimo o dragini, o spe- kulacijah, protidraginjskih odborih in kar je še sadov, ki delajo hudo kri. Ne po- zabimo pa vendar, da živimo v Evropi! Šal si ne moremo pometi rok kakor Američani, ki se ravna po svojem geslu »Plačaj pa vozijo v Evropi je drugače: najprej jo dobiš po grbi, potem pa vozi! Tako, spet smo sredi nevednosti in ko smo še pri- tem, naj še povejmo, da je bil 9. novembra v Monakovem atentat, da se je v Ljubija- ni podržal kruh, da... oprostite! Vendar naj še skromno pripomnimo, da je bila 20. novembra potopljena prva naša ladja v tej vojni. Tedaj so začeli govoriti o magne- tičnih minah, ki na čuden način magneti- zirajo ladje, a v vojno tehniko se kronistu k sreči ni treba spuščati. — Dalje naj bo kronistu dovoljen močati tati o časih razmerah in streljanju sploh, ker je mi- roljuben človek. Dovolj strah je že, če za- plje, da je prišlo tudi pri nas v obravna- vo, naj bi manj jedli, ali kakor se bolje slisi, naj bi se vrtili porabo živila. Treba bi bilo v resnici skriti samo selodca. Ko so pa že prišla v razpravo razna krčenja, so dejali, naj bi skriti še porabo benolina. To- da motorna vozila nimajo človeških čelod- cev, zato jih je treba kratkotalno vpo- kliti. Kar se je zgodilo še drugega, je ved- ali manj razumljivo samo po sebi: Finci v Moskvo, Finci iz Moskve — potem so pa št Rusi na Fincku, kakor da gredo samo vradet obisk.

Decembra

Je Miklavž prinesel koš resolucij proti dragini

Leto se je torej začelo srečno nagibati h koncu. Dober začetek je pol konca. Ali ni bilo leto srečno? Kdo ni bil zadovoljen? Doživeli smo december, kar v teh časih po- meni mnogo. Srečni smo, da živimo v teh imenitnih časih kot priče samih zgodovins- kih dogodkov. Ljudje so sicer, ki se vzne- mirljavo nad takimi malenkostmi, kakr- šna je n. pr. podržitev življenjskih po- trebnosti na 16%. Samo pomislite, da po- tehta vsiljen plač n. pr. za pol % vse ti- ste skribi! Srečno smo torej doživeli decem- ber. Dočakali smo tudi Miklavža, ki je leto porabil koš za pritožbe na protidra- ginjske odbore, za resolucije, proteste... Dočakali smo pa tudi božič in še mnogo imenitnejih stvari, naj omenimo samo žen- ska sborovanje za volilno pravico! Srečna domovina, spet lahko zborujemo! Astro- logi, kje ste, da niste napovedali tega, naj- večjega dogodka pri nas? Ali so začele la- gati bele zvezde? Da, kronistu se zdi, da so lagale vse leto.

Srečne zvezde so nam na koncu leta na- klonile še lepe, solčne praznike, tako da so vsaj zadnji teden leta prišli na svoj ra- čun nekoliko tudi optimisti. Sicer pa bodo optimisti lahko prišli na svoj račun prihod- nje leto, kar jim zdaj že zopet kažejo zve- zde. Zadržaj se novo leto in vse bo zopet dobro — prav tako bomo morali biti zado- voljni s vsem, kar nam bo prineslo kakor leto. Ne bojte se vojne, kuge, lakote, po- tresov in konkurzov, vse to je vsakdanji kruh človeštva še tisočletja!

A. Aškerčev kuple o križih slug

Za F. F. Šamberkovo burko v onem dejanju »Blaznica v prvem nadstropju«

Ljubljana, 30. decembra

Za časa svojega kaplanovanja v Šmar- ju pri Jelšah je spemil Anton Aškerč iz- viren kuplj za česko burko, ki se je več- ši izredno mnogokrat igrala po malih odrih. Burko je poslovenil Josip Starč, profesor, kasneje gimn. ravnatelj v Za- grebu, znanj novelist in avtor še danes cenjene »Občne zgodovine za slovensko ljudstvo«, ki jo je izdajala v anoplin več let Družba sv. Mohorja v Celovcu. Izšlo je pa burko ljubljansko Dramatično dru- štvo 1. 1880. Staretoz prevod je Aškerč jemskovno opilil in pač na prošnjo šmar- skih upraviteljev burke napisal za slugo Ivana (šana) v igri kuplj, ki ga priob- čujem prvič kot znanil in za avtorja, socialno čutečega plemika, značilen pri- spevek k veliki študiji o Aškerču in nje- govi dobri doktorice profesorice Marije Boršnik Aškerčakove.

Aškerčev kuplj mi je postal gospod Amand Grauer iz Šmarja pri Jelšah, ki se mu sanj zahvaljujem.

Burka »Blaznica« v prvem nadstropju je brez petja, toda uprizaritelj so imeli pač med sabo tudi pevca, ki je igral stra- hopetnega Ivana, in uslužni Aškerč, ki jim je bil dramaturg, je moral prikočiti na pomoč tudi kot humoren pesnik.

Aškerč je Ivanovi vlogi pripisal sledeče stavke (na str. 14. tiskane igrice): Saj le menda ni vstala mlkostiva gospa. Naj si tačas tukajše malo zapojem. (Vzame s stene gosli.) Gosli me je pa naučil moj kolega Vencel Poskočil, ko sva vkup slu- žila za »burca« pri nekem majorju. — Ktero bi le? Aha že vem! (Začne) Družine pri gospodi, jeli to vam je uboga para, če ne ustreže vsem za las, vsa hila že ga kara: Oj ljubi Jean, oj ljubi Jean, kako si kščen in zaspan!

Ko vstanejo, le papejo al čaj, al pa koletek, na jetti ne pozabijo na v petek niti v svetek. In nana jed? — Oj ljubi Jean, kako si kščen in zaspan!

Odpravilo se na prehod: »Zan, ti doma ostani! Če kdo tačas prinese kaj denarjev, pa jih shranile In za slovo? — Oj ljubi Jan, kako si kščen in zaspan!

In dela — o ti ljubi Bog, kaj ga je v taki hiti! Pometi tu, pometi tam, in prahek vsak obrili!

In vendar, vendar, ljubi Jan,

kako si kščen in zaspan!

In ko gospoda so doma:

»Zan, brž nože na ramo!

Pa leti po pet kil mesa,

ker goste dnes imamo!

Oj ljubi Jan, oj ljubi Jan,

kako si kščen in zaspan!

Gredo nakupi — saj že več —

solate in krompir,

žefrana, hrena, fig, soli

in hvarskega sira! —

Oj ljubi...

Nakupi zraven za deset

še vrabčevga mleka,

en štamper polžev krvi —

več, kje je apoteka?

Oj ljubi Jan, oj ljubi Jan,

kako si štorkljast in zaspan!

In pri obedu, pri gosteh,

priklanjaj se globoko,

le urno smuči sem in tja,

poljubljaj damam roko!

In vendar, vendar, ljubi Jan,

kako si štorkljast in zaspan!

Nato Ivan govori:

Križ božji! Je že tukaj! (V zadregi nese gosli na steno in gredoč prevrne stol...)

Oprostite! (poljubljaj ji roko)

Oiga (v jutranji obleki s knjigo v ro- ki):

Oh! Naš Jan je danes dobre volje...

Dr. Boršnikova piše: V Šmarju pri Jel- šah na svoji drugi, najdaljši kaplanski postaji, je preživel Aškerč skoraj šest let (od 18. okt. 1883 do 12. avg. 1889). Fr. G.

Čuden telefonski imenik

V ameriškem mestu St. Joseph so hoteli

tudi nekaj storiti za nezapostlene in skie- niti so zaposlili jih e popraviljem sta- rega magistrata. Niso pa vedeli, da jih bo

to pripravilo ob edini popolni telefonski sez- nam, ki ga je imelo vse mesto. Ko so nam- reč preiskavali telefonsko centralo, so po- zabili povedati slikarju, naj pobeli samo

strop, stene pa pusti take kakršne so. Ve- stal obrtnik je pa preiskoval vse sobo, zlasti

mu ni povedal, da je na stenah najpopol- nejši seznam vsega mesta. Zdad telefonist- ke nočejo več jamčiti za to, da bodo tele- fonske zveze v redu.

E. C. Bentley:

„Skok skozi okno“

ROMAN

Trent, ki je s naraščajočo resnostjo sledil njenemu pripovedovanju, je priklinal. — Zdaj mi je povsem jasno, kako je to bilo. Hvala vam, Celestina. Domne- vali ste torej, da je gospod Manderson še v svoji spalnici, ko je gospa vstala, se oblekla in najz- kovala.

— Da, gospod.

— Nihče ga torej ni pogrešal. — je pripomnil Trent. — No, Celestina, priprta vam hvala.

— Odprija je zopet vrata, vodeča v drugo spalnico. — Toda prosim, gospod, — je dejala Celestina, ko je šla skozi manjšo sobo, — upam, da bo gospod izšel iz morila. Toda gospoda Mandersona ni ni posebno žal, — je dejala nenadoma s čudno osornim glasom. Glasno je zaškrpala z zobmi in kri ji je zalila oze, bled obraz. — Je ne le legrete pas du tout — in besede so ji kar vzele iz ust. — Madame, — ah akocila bi za njo v ogenj, tako mila, tako ple- menita je gospa. In tak moč, kakor gospod Man- derson, vedno kisel, siten, nesnoen...

— Končajte to pesem, Celestina, — jo je prekinil Trent kratko. Celestina ni izbruh mu je znova priklinal v spomin dijaška leta. — To je lepo smerjanje. To je strašno. Dovolj je tega, gospodična. Sicer je pa to neprevidno, verjemite mi, — je nadaljeval v fran-

coščini. — Bodite vendar pametni. Če bi slisal to inspektor, bi utegnili imeti stisniti. In nikar ne mahajte tako s rokami, saj lahko kaj razbijete. Zdi se mi, — je nadaljeval še bolj mirno, da se manj obžalujete kakor drugi, da je gospod Manderson mrtev. Skoraj bi rekel, da se gospod Manderson ni zanimal tako za vas, kakor ste to zaslužili.

— A pelne s' li m' avat regard, — zares me ni niti opazil, — je odgovorila Celestina prostodušno.

— Lepo dekle ste, Celestina, — je pripomnil Trent, — tistega dne, ko ste se rodili, je sijala sve- da, ki njena ognjena, rdeča nemirna luč ne prihaja s neba, Celestina. Opravi me še čakajo, gospodična, sbogom! Lepo dekle ste, kar je res je res.

Celestina je sprejela njegove besede kot telko pritakovah poklon. Presenečenje ji je zopet vrnilo ravnotežje. Oči so ji začarele in zamajala se je bez ramo Trentu, potem je pa odprla vrata in naglo odšla.

Trent je vzel par čevljev, ki jih je bil še pregledal, in postavil na stol. Potlej je pa sedel na drugi stol na nasprotni strani. Dried roke v žepih je nepre- mično kri na obe nemni prišli. Tu pa tam je tiho za- švišgal nekaj takov. V sobi je vladala grobna tišina. Skoz okno se je alisal same lahan šalost listov na drevju. Tu pa tam se je vetril poigraval z listi ovijalk na hiši, toda moč v sobi se ni niti ganil.

Tako je sedel dobre pol ure. Kar je naglo planil pokonci. Skrbno je postavil čevlje nazaj na polico in odšel na hodnik.

Na drugi strani hodnika sta bili dve spalnici. Odprl je tisto, ki je bila prav nasproti in stopil v sobo, kjer je bilo vse razmetano. V enem kotu je stalo več palic in ribarskega orodja, v drugem je ležal kup knjig. Šobarica ni bila pospravila toletne mislice in prizidka na peči, kjer so se valjale cigare, puške, peresa, ključki, golfske žoge, stara pisma, fotografije, škatlice in stekleničice. Dva dobra ba- krotika in nekaj akvarelov je pa stalo naslonjenih na omaro. Več parov čevljev je stalo pod oknom.

Trent je stopil k njim in jih pasljivo motril. Potem je izmeril en par in tiho zašvišgal. Sedel je na rob postelje in se ozrl po sobi. Fotografije na prizidku peči so obrnle nase njegovo pozornost. Vstal je in spoznal na eni imed njih Mandersona in Marlowa na konju. Na drugih so bili pogledi na nemane alpske grebene. Razen tega je bila tu oblebela slika treh otrok, imed katerih je bil eden njegov znanec modrih oči v vojaški uniformi iz 17. stoletja. Na drugi sliki je bila dostojanstvena stara dama, neko- liko podobna Marlowu. Trent je mehanično vzel cigareto iz odprte škatlice na prizidku peči, jo pri- žgal in se zagledal v fotografije. Kar je opazil plo- šat usnjen futral, ležal kraj fotografij.

Futral se je dal lahko odpreti. Priklasal se je majhen, lahak, precizno izdelan revolver in nekaj nabojev. Na ročaju sta bili vrezani začetnici J. M.

Na hodniku so se začeli koraki; ko je Trent ogle- doval samokres, se je pojavil na pragu Murch.

— Čudil sem se že, — je začel, ko je opazil, kaj Trent počenja. Njegove inteligentne oči so se neko-

liko razširile. — Komu pripada ta samokres? — je vprašal brezbržno.

— Najbrž pripada stanovalcu te sobe gospodu Marlowu, — je odgovoril Trent in pokazal na mono- gram. — Našel sem ga tu na peči.

— Lepo orožje in skrbno osnaženo po zadnjem strelu. Toda na strelnio orožje se ne spoznam dobro.

— Jas se pa spoznam nanj dokaj dobro, — je dejal inspektor mirno in vzel Trentu samokres iz lategnjene roke. — Strelnio orožje je moja specia- liteta. — Spravil je samokres nazaj v futral, po- tegnil iz njega en naboj, potem je pa vzel iz žepa svojega telovnika nekaj drobnega. Položil je to k naboju. Bila je drobna svinčena kroglica, nekoliko stlačena na koncu, ob straneh je pa imela nekaj zareze.

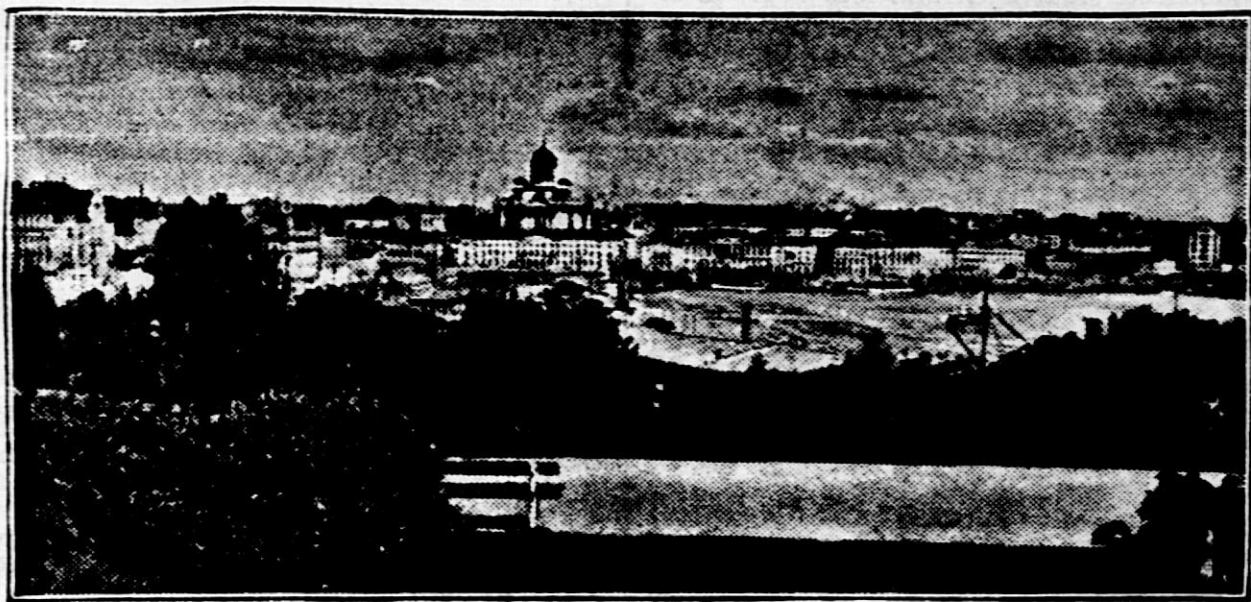
— Ali je to tista? — je zamrmral Trent, ko se je sklonil nad inspektorjevo roko.

— Da, — je odgovoril Murch. — Obtilala je v koži zdaj v lobanji. Doktor Stock jo je pred dobro uro našel in jo dal mestnemu policijskemu urad

Kaj so svobodni Finci ustvarili v filmski umetnosti

Finci so imeli doslej tako močno filmsko produkcijo kakor Angleži

Režiser Orko je izdelal pred pričetkom vojne film o Mannerheimovi črti

Finska prestolnica Helsinki

Sledeče vrste naj pouče čitalce o filmskih naporih in stvaritvah Fincev, mae- ga severnega naroda, ki prav zadnje ted- ne kaže vojaško sposobnost, katero obdu- duje ves svoti, proti mnogo močnejšemu napadalcu. Resnično kulturni narod je tudi resnično odporen in junaki, to nam dokazuje »finski primer«. Čitatelj bo po sledečih podatkih spoznal, da so Finci v dobrih 20 letih svojega svobodnega in ne- odvisnega narodnega življenja ustvarili mnogo tudi na področju filmske umetno- sti. Ob tej priliki pa naj omenimo umet- niško politiko naših kinematografov. To je vprašanje, ki spada sem vsaj po ovini- ch.

V Ljubljani še nismo videli nobenega finskega filma in tudi menda še ne poučnega dokumentarnega filma ali vsaj filmskega žurnalca, ki bi nam po- kazal Finsko kot deželo z vsemi nje- nimi posebnostmi in lepotami, kakor tudi dušo, občaje, navade, socialne, go- spodarske in kulturne napore finskega naroda. Masaryk je menda nekoč rekel, da je poglavitna naloga malega naroda, da postane — velik. Finci so kot majhen narod postali s svojimi stvaritvami na raz- nih področjih kulturnega udejstvovanja — velik narod v pičlih dvajsetih letih. Spoznali so pomembnost dobre kulturne propagande v velikem svetu, zato so iz- delali vrsto krasnih dokumentarnih fil- mov iz življenja finskega naroda in s po- močjo teh filmov se je ves kulturni svet seznanil s kulturnim delom Fincev. V Pa- rizu, Londonu, New Yorku, Rimu in Ber- linu in najbrže tudi v drugih prestol- nih, po svetu so poznali Fince po tako- zvanih kulturnih filmih iz finskih atelje-jev in s pomočjo filmskih žurnalov. V Ljubljano ti filmi niso prišli. V tej zvezi moramo opozoriti naša filmska podjetja, da vodijo prav slabo »programsko politiko«, ker ne poskrbijo, da bi se Ljubljanski kinobiskovalci seznanili s kulturnimi fil- mi nekaterih nam bolj odmaklenih kul- turnih narodov. Predvajanje takih fil- mov bi morala biti kulturna dolžnost kino- podjetnikov. Vrh tega smo prepričani, da bi imeli taki filmi več interesov, kot številni osladni in plehki filmi, ki jih na- ši kinopodjetniki še vedno uporabljajo za maslo v svojem programu. Vprašanje kulturnih filmov se mora v Ljubljani re- šiti. Vemo, da je občinska uprava neiz- prosnna in zahteva plačanje trosarine tudi za kulturne filme in je to, kakor smo slišali trditelj, če ob mnogih prilikah iz vrst kinematografskih podjetnikov, glavni vzrok, da Ljubljana udma prilike videti dobrih kulturnih filmov. Film je danes važna kulturna institucija in odločilo sredstvo pri oblikovanju duha najširših množic, prav zaradi tega bi morala tudi Ljubljanska občina spremeniti svoje sta- tišče glede zatrosarinjenja kulturnih fil- mov, ker se sicer odgovorni činitelji ne bodo mogli ubraniti očitka, da so proti- kulturni elementi. Kinopodjetniki pa bo- do morali seveda tudi popustiti in se za- dovoljiti morda z nekoliko manjšimi do- hodki s takimi filmi ali jih predvajati brez dobička ter s tem prispevati svoj kulturni dinar v dobro splošnost.

Vse baltičske države, ki so se po sve- tovi vojni osamosvojile, so pokazale mno- go dobre volje za ustvarjanje v filmski umetnosti, tako Letonska, Litva in Eston- ska, toda Finska je pri tem prizadevanju najbolj uspela in največ storila. Finska filmska produkcija je bila na čelu balti- ške filmske produkcije.

Finska je, kakor je znano, dežela s staro kulturo, ki datira iz 12. stoletja. Razme- roma zgodaj je Finska postala tudi film- ski producent. Že v dobi nemega filma se je ustanovila finska filmska industri- ja. Prvi nemi film je prišel iz Finske l. 1908, imel je naslov »Tajni fabrikanti al- kohola«. To je bila filmska drama, alko- holom pa tudi dokumentarni film. Ker je kazal istinito življenje finskega ljudstva ob meji, kjer se je razvilo bujno tihotap- sko življenje, »Tajni fabrikanti alkohola« so prišli na spored v vseh večjih ki- ne- matografih v predvojnem Berlinu, Pa- rizu in Londonu.

V nadaljnjih letih je mlada filmska pro- dukcija izdelovala neumorno dobre filme, ki so krožili v nordijskih državah, v za- padnem kulturnem svetu pa niso vzbudili večje pozornosti. L. 1915. pa je prodrl na svetovno filmsko tržišče drugi velik fin- ski film, ki je bil leto dni prej izdelan. To je bil nemi film »Ko izgine sreča«, katerega je režiral prvi slavnejši finski režiser Konrad Tallroth. Tallroth je med vojno in po njej deloval kot filmski reži- ser na Švedskem, kamor se je preselil. V švedski filmski produkciji se je kmalu uveljavil in naredil odlično kariero.

Po osvobodilnih bojih v l. 1917 in l. 1918 z boljševiki so na Finskem l. 1919, ko je dežela postala neodvisna in je začela gra- diti temelje svoje samostojnega narod- nega življenja. Finci na novo organi- zirali »udi svojo filmsko industrijo. S po- močjo nekaterih finančnikov sta dva biva- ša gledališka igralca ustanovila filmsko družbo »Suomi Filmi«. Ustanovitelja sta bila igralca Erkki Karu in Teuvo Puro

Dva najbolj uspešna kvaliteta filma družbe »Suomi Filmi« sta bila »Zaroka« po neki komediji finskega pisatelja Ale- xija Kivija in »Anna Lisa« film o ženski, ki se ji omariti um. ko spozna, da je bila varana. Glavno vlogo v tem filmu je igra- la finska gledališka igralka Helmi Lin- delöf. V l. 1922 in v l. 1923 sta se uvelja- vila v svetu fnska filma »Poroka v Suu- salo«, v katerem je igral glavno vlogo finski igralec Kendi Korhonen. V l. 1924 je finska filmska družba dala v promet zopet dva velika filma »Ribič iz Storms- käre«, film je režiral Ja'mari Lahden- suo, in film »Ljudje iz Osterbottena«.

Vsi našti filmi so bili po vsebini lo- kalni filmi v tem smislu, da so kazali dra- matične zgodbe iz življenja finskih ljudi. Po l. 1924. so Finci modernizirali svoje prvo filmsko podjetje in ustanovili nekaj novih produkcijskih družb. S popolnejšimi tehničnimi sredstvi so v finskih ateljejih lahko pričeli izdelovati velike zgodovinske filme. Zgodovinski filmi so namreč na Finskem in v vseh ostalih baltičskih drža- vah kakor tudi v nordijskih državah naj- bolj priljubljeni pri kinopublikih.

Ob začetku vojne z Rusijo so imeli Fin- ci štiri filmska podjetja. K pionirski druž- bi »Suomi Filmi« so se pridružile še dru- že »Aho et Silände«, ki se je specializira- la za produkcijo dokumentarnih filmov, družba »Suomen Filmitoetus« in dru- žba »Jaeger Filmi«, ki je proizvajala pred-

vsem dobro zasnovane in odlično režirane zgodovinske filme. Najboljša finska film- skega režiserja sta Risto Orko in Orco Sa- rikivi.

Risto Orko je ob sodelovanju francoske- ga režiserja Charleya Bauerja izdelal lani lep film »Borci«. Ta film je v letošnjem zimskem programu v večjih kinematogra- fih v Franciji, Angliji in Ameriki. Saari- kivi je režiral finski olimpijski film »Na XI. olimpijadi«, v katerem je glavni igra- lec znani finski atlet Kullervo Kalske. Družba »Jaeger Filmi« je dala v promet velik film »Isoviha« (Velika mržnja), v ka- terem ima ta glavni vlogi Kalevi Mykke- nen in Hilika Helinä.

Velike zvezde finskega filma so Regina Linanheim, interpretka plavalnih fin- skih ženskih tipov, Helena Kara, inter- pretka modernega nordijskega dekleta, in Simo Hurtta, interpretka demoničnih tipov.

Po številni produkciji je bila finska filmska produkcija v letu l. 1938. skoraj tako velika kakor angleška filmska pro- dukcija. V vsej Finski je bilo tega leta okoli 700 kinematografov, ki so last 23 ki- nopodjetnikov ali kinopodjetniških družb. Izmed tujih filmov, ki so jih predvajali na Finskem, so zavzemali prvo mesto fran- coski filmi, na drugem mestu pa so bili veliki ameriški filmi, katere so si finski podjetniki priskrbeli takoj po ediciji, tako da so velike ameriške filme Finci videli skoraj ob istem času kot Američani.

Finski režiser Risto Orko se je z vmemo pripravil za drugi finski olimpijski film z naslovom »Na XII. olimpijadi«. Dvanaj- sta olimpijada bi morala biti, kakor je znano, od 20. julija do 8. avgusta prihod- njega leta v Helsinkih. Režiser Risto Orko je angažiral že okoli 40 filmskih operater-jev, ki bi snemali najvažnejše prizore na olimpijadi za olimpijski film, ki bil 800.000 metrov dolg. Iz celotne te dolžine olim- pijskega filma je Orko nameraval napra- viti več kratkih propagandnih filmov, en velik film v dolžini 2000 m ter nekaj do- kumentarnih po 500 m dolgih filmov o posameznih sportnih panogah.

V začetku decembra je režiser Orko za- čel snemati dokumentarni film o Man- nerheimovi utrjeni črti, ki je znana tudi pod imenom Maginotova črta št. 3. Film bo pokazal utrdbi, ki varujejo Fince v Kareliji proti Rusiji, ter v njih juške finske vojske, ki popijejo po dva litra mleka na dan in so oboroženi z najmo- dernejšimi francoskimi topovi.

Cene življenjskih potrebščin v Ljubljani

Kakšen obseg je zavzela v našem mestu draginja
v primeru s cenami prejšnja leta

Ljubljana, 30. decembra. Ob tej priliki hočemo ugotoviti povsem stvarno, na podlagi statističnih podatkov, ki jih je zbral mestni statistični odsek, kako so se gibalne cene življenjskih potrebščin v Ljubljani v zadnjem desetletju. Tako bo mogoče bralcem predložiti, kakšen obseg je prav za prav zavzela sedanja dra- ginja v primeru s cenami prejšnjih let. Žal se pa podatki nanašajo le na stroške prehrane, torej na najnujnejše življenjske potrebščine, in niso prišle izdatki za ob- leko, obutev, kurivo in stanovanje. Zna- no sta se podražila tudi oblačila in obutev.

Ko proučimo cene življenjskih stroškov v Ljubljani v povojnih letih, vidimo (po podatkih šefa mestnega statističnega od- seka dr. A. Vogelnika »Tehnika in gospo- darstvo«, 1939, št. 5/6), da je bila največja draginja leta 1923. Potem so se živila po- cenjevala do leta 1926, nakar se začne zo- pet počasna podražitev. Živila so se podra- ževala do leta 1929, do prvih pojavov go- spodarske krize. Do najostreje krize, leta 1932., se kaže rapiden padec cen, nakar se cene ustalijo, a v letu 1933. nastopi zo- pet upad. Najnižje so bile cene v letih 1934 in 1935, a leta 1935. so se cene že začele popravljati in draginja leta 1936. je že sprožila številna medzna gibanja. Od tedaj se življenjske potrebščine stalno po- dražujejo, a skok cen v zadnjih mescih je že izreden pojav.

Ogledno si, kako se gibanje cen živ- ljenjskih potrebščin v Ljubljani kaže v številkah. Predvsem nas zanima, koliko znašajo stroški prehrane odraslega človeka v Ljubljani na mesec. Po računih dr. A. Vogelnika so znašali ti stroški lani na mesec 247,28 din za mesečne. Za delavca so bili nekoliko nižji, in sicer so znašali 216,56 din. To razliko je treba pripisovati predvsem kvaliteti živil; mešan porabi več dražjih živil kakor delavec.

Pri enakih vrsti in količini živil so pa znašali izdatki za prehrano mešana, ka- kor nam kažejo naslednje številke, na mesec povprečno

let	štev.	indeksa štev.
1927	315,61	95,3
1928	327,13	98,9
1929	331,18	100
1930	293,49	88,6
1931	264,99	80
1932	230,95	69,7
1933	235,17	71
1934	212,24	64,1
1935	203,11	61,3
1936	218,61	66
1937	221,01	68,2
1938	247,28	74,7
1939 (I. XII.)	275,72	83,3

Če je torej Ljubljancin izdal leta 1927. na mesec za živila 315,61 din, je izdal lani 247,28 din, letos decembra pa 277,32. In- deksna številka nam pokaže razmerje med cenami v primeru s cenami v nekem dolo- čenem letu. Če ste na primer leta 1929. morali plačati za neko določeno količino živil 100 din, ste morali plačati lani so- razmerno toliko manj, kakor vam kaže indeks. V našem primeru je 100 % 331,18 dinarjev, 1 % je torej 3,31 din. Tolikokrat

po 3,31 din več morate plačati, za kolikor toč je indeksna številka nad 100, a v na- šem primeru tolikokrat po 3,31 din manj, kolikor je izpod 100. Sprevidite torej, da so zdej živila še nekoliko cenejša kakor leta 1929., a že znatno dražja kakor leta 1935., ko je znašala indeksna številka 61,3. Ko se govori toliko o draginji, je prav, da se ljudje seznanijo natančneje s sorazmerjem cen v posameznih letih.

Ogledno si zdej cene nekaterih važnej- ših živil v posameznih letih. Po naši raz- predelici smo ugotovili, da so bile živ- ljenjske potrebščine (živila) od leta 1927. doslej najdražje leta 1929. Povprečna cena kave je bila v tistem letu: Portorico 74 din (kilo) (zdej 90), Santos 47 (70) in Rio 36 (56). Kava je bila torej tedaj znatno cenejša kakor zdaj, vendar pa sama kava ne more vpeljati bistveno na skupne živ- ljenjske stroške. Posebne razlike ni v ce- nah sladkorja; beli kristalni sladkor je bil leta 1929. povprečno na leto po 13,19 din, zdej je po 14 din, sladkor v kockah je pa bil po 15,02 din, zdej je po 15,5 din. Kavna primes je bila po 13 din, zdej je po 19 din. Riž I. vrste so prodajali leta 1929. po 10 din, zdej ga prodajajo po 14 din. II. vrste tedaj po 8 din, zdej po 9. Jedilno olje je bilo leta 1929. po 17 din liter, zdej je po 18 do 20 din.

Kruh je bil leta 1929. precej dražji kakor zdaj; beli kg 5,04 din (povpreček vsega leta), zdej je po 4,80 din; črni je bil po 4,38 din, zdej je po 4,20 din. Cenejši kakor zdaj pa je bil leta 1934., ko so bile mnoge cene nižje: beli po 3,94 in črni po 2,91 din. Tudi moka je bila leta 1929. dražja; št. 0 po 4,56, zdej po 3,50 do 4 din, leta 1934. pa je bila po 2,85 din, najcenejša po volni. — Kislo zelje je bilo prav tako najcenejše leta 1924., letna povprečna cena je zna- šala 2,54, letna povprečna cena je zna- šala 2,65 din kilogram. (Sedanje cene niso povprečne za vse leto pri nobeni vrsti živil, ki jih nava;amo; povprečne cene lahko iz- računamo, ko imamo že podatke o cenah vsega leta.) Zdej je zelje po 3,50 din. Le- to se je silno podražilo fižol in je zdej po 5 do 8 din kilogram; leta 1934. je bil po 2,80 din. Povprečna letna cena je tedaj znašala 99 par kilogram, medtem ko je zdej krompir po 2 din v nadrobni prodaji (na debelo ga pa sploh ni naprodaj).

Meso je bilo najcenejše leta 1935., go- vedina I. vrste povprečno po 9 din in II. vrste po 7 din. Lani je povprečna letna cena go. edine I. vrste znašala 13 din kilo- gram in II. vrste 11 din. Zdej je govedina po 12 do 14 din kilogram (povprečno to- rej po 13 din). I. vrste in po 10 do 14 din drugor. vrsta. Teletina I. vrste je bila leta 1935. povprečno po 10,40 din in II. vrste po 8,25 din. Zdej je povprečno po 15 in 13 din. Svinjina je bila tedaj po 12,25 din I. vrste in po 10,50 II. vrste. Zdej je pri- bližno za 80 odstotkov dražja; I. vrste je po 18 do 20 din in II. vrste po 17,42 din kilogram povprečno na leto in II. vrste po 15,42 din. Najdražje je pa bilo leta 1923., in sicer I. vrste po 42,83 in II. vrste po 37,50 din. Zdej je moka po 3,50 do 4,50 po 13 do 10 in II. vrste po 16 do 18 din kilo- gram.

Mleko je bilo najcenejše predlanskim, po 2 din liter, najdražje pa leta 1923., po 3,94 din liter. Lani je bilo povprečno po 2,20 din, zdej je pa po 2,25 do 2,50 din v mlekarah, a mnogi okolški mlekarji ga prodajajo še po 2 din. Tudi drugi mlečni iz- delki so bili najdražji leta 1923., na primer surovo maslo po 66,53 din in čajno maslo po 74,56 din kilogram povprečno na leto. Zdej je surovo maslo po 28 do 34 din, lani je pa bilo povprečno po 26,58 din. Čajno maslo je po 34 do 40 din (lani po 31,50). — Jajca so bila samo v letih 1923. in 1924. malenkost dražja, kakor bodo letos po- povrečno. Tedaj so bila po 1,50 in 1,73, zdej pa so po 1,25 do 1,75 din. Lani so bila pri- bližno polovico cenejša, povprečno po 84 par.

Zanimalo vas bo, da se cene pijač v splo- šnem ne ravna po cenah živil. Tako je bilo staro belo vino najcenejše lani, in sicer je znašal letni povpreček 12,75 din liter. Najdražje je bilo staro vino leta 1924., in sicer po 20,24 din. Novo vino je bilo naj- cenejše leta 1933., po 10 din, najdražje pa leta 1927., po 15,71 din. Pivo je bilo naj- cenejše v letih 1923. in 1924., ko je bilo

skoraj vse drugo najdražje, in sicer belo v steklenicah po 4,50 in 5,75. Zdej je po 6 din kakor predlanskim, lani pa je povprečna cena znašala 5,79 din.

Kurivo je bilo najdražje v letih 1923. in 1924.; premog je bil leta 1923. po 40,33 din 50 kg, leta 1924. po 44,12, lani pa po 25,67 in zdej po 25 din. Najcenejši je bil premog leta 1936. in predlanskim, po 24,50 din. Trda drva so bila leta 1923. po 194,33 din kub. meter, lani po 95,83 din in zdej so po 100 do 110 din (žagana).

Pri presoji življenjskih stroškov pa se- veda ne prihajajo v poštev le cene življenj- skih potrebščin, temveč tudi višina mezd in plač ter pokojnin. Draginja je marsi- koga zelo prizadela prav zaradi tega, ker se mezde in plače niso prilagajevale gi- banju cen življenjskih potrebščin. Še tem- bolj so prizadeli družinski redniki, ki niso zaposleni stalno vse leto. Pri računanju realnih mezd namreč računar ne more upoštevati, da delavec ni stalno zaposlen zaradi sezonskega značaja dela in prav tako statistik računa pri ugotavljanju živ- ljenjskih stroškov le s stalnimi mesečnimi dohodki.

Rasna pripadnost in šolski uspehi

Zanimivi podatki iz letnega poročila šolske poliklinike
v Ljubljani

Ljubljana, 30. decembra

Izsledki proučevanja antropološkega od- seka šolske poliklinike v Ljubljani so za- nimivi tudi za nestrokovnjake, a najbrž presenetljivi tudi za marsikatero stro- kovnjaka. Antropološki odsek šolske po- liklinike vodi znani antropolog dr. Božo Škerlj, čigar ime je že dobro znano v znanstvenem svetu. Antropološka prouče- vanja šolske mladine so v naši državi še v začetnem razvoju. Kaj bi pa lahko z njimi dosegli, če bi bili vodje antropolo- ških odsekov vneti za delo nekoliko bolj kakor morajo biti kot uradniki, nam ka- že dobro delo antropološkega odseka ljubljanske poliklinike.

On tej priliki uporabljamo samo podatke iz letnega poročila šolske poliklinike v preteklem šolskem letu, kolikor je potre- bo, da opozorimo na nekatere za širšo javnost zanimive izsledke.

Raziskavanja se nanašajo na 500 dija- kov in 404 dijakinje višjih razredov sro- dnih šol v Ljubljani. To dijakstvo spada med naslednje rase skupine v %:

dinarski rasi	dijakov	djakinjr
savski rasi	12,4	13,3
norijski (ne nordijski)	13	9,1
norijski	12	11,8
skupno dinotavrjski skupini	37,4	34,2
alparmenski rasi	17	23,2
panonski rasi	4,4	3,7
baltiski rasi	13,2	15,3
evrazijski skupini torej	34,6	42,2
atlantski rasi	2,4	0,7
mediteranski rasi	0,2	0,2
nordijski rasi	6,2	3,2
skandinavski rasi	1	1,7
vizijski rasi	0,4	0,5
evrazijski skupini	10,2	6,3
alparmensko-dinarski mešanici	5,8	6,9
oalto-norijski mešanici	3,6	3,2
ostali	3,8	2
in nedoločenih je ostalo	4,8	5,2

Te raziskave o rasni pripadnosti se ne nanašajo le na ljubljansko šolsko mladino. Glede na rojstni kraj so za Ljubljano zna- čilne naslednje rase: alpska 16,9 %, dinarska 14,8, baltiska 12,3, savska 12,1 in ne- določeni 10,2. Vidimo torej, da je na prvem mestu alpska rasa, a da je prav močno zastopana tudi dinarska. V ljubljanskem okoliskem okraju rojeno dijakstvo je pa pripadalo naslednjim rasam v %: alpski 26,8, norijski in baltisk 14,6 in dinarski 12,2. Dijakstvo z Gorenjskega je pripadalo: 21,1 % alpski rasi, 14,7 norijski, 13,7 balti- ski in 11,7 dinarski. Dolenjski: 19,5 % alpski, 18 baltiski, 14,3 dinarski in 13,5 no- rijski. Štajerci: alpski 17,6 %, baltiski 15,4, norijski in norijski po 11. Primorci: norijski 19,5, savski 16,9 in alpski 14,3 %. Na štajerskem in Primorskem je dinarska rasa znatno manj razširjena kakor v osrednji Sloveniji, niti 10 % probandov ni pripadalo tej rasi. Ta raziskovanja potr-jujejo tudi rezultate, ki so jih dobili an- tropologi pri odraslih, da prevladujejo v Sloveniji naslednje rase: alpska in norijska ter savska in baltiska.

Posebno zanimive so ugotovitve o šol- skih uspehih dijakstva glede na rasno pri- padnost posameznikov. Predvsem je pa treba ugotoviti, da dekleta po šolskih uspehih v splošnem prednjačijo fantom. Po odličnih uspehih odreže najboljše pri- več dijakov z dobrih redov pripada dino- oveh spolov evrazijska rasa skupina, a tavrijski in evrazijski skupini. Toda naj- bolj presenetljivo je, da prednjačijo v odličnih in prav dobrih uspehih izraziti rasni mešanici. Po tem bi lahko sklepali, da teorija o rasni čistosti ni zveljavna, a antropolog meni, da zdej o tem še ni mo- goče zavzeti končne stališča.

Naslednja tabela nam kaže razmerje o- učnih uspehih učencev gled na rasno pri- padnost po tokah. Upoštevanih je pet za- našo populacijo na pomembnejših ras, me- šanci in nedoločeni:

	dijaki	djakinje
baltiska rasa	3,49 točk	3,47 točk
norijska rasa	3,45 točk	3,63 točk
dinarska rasa	3,4 točk	3,59 točk
alpska rasa	3,39 točk	3,6 točk
savska rasa	3,31 točk	3,64 točk
alpsko din. mešanici	3,72 točk	3,64 točk
nedoločeni	3,62 točk	3,76 točk

Tabela nam kaže, da ima med dija- ki najboljši uspeh baltiska rasa, med dija- kinjami pa norijska. Značilno je, da sta obe svetili kompleksiji (lasje in oči svetili barv, bela koža). Najslabše uspehe imajo med kostanjevimi in plavolasimi, pri dija- pa baltike in savske. Tudi ta tabela nam kaže, da imajo najboljše uspehe mešan- ci, in sicer alpsko dinarske rase in nedoloč- ni, torej najrazsirejši mešanici, ki jih ni

mogoče uvrstiti v nobeno drugo rasno skupino.

Če se oziramo samo na barvo oči, ima- jo boljše uspehe v šoli temnokoki pri obeh spolih. Po barvi las pri dijakih ni razlike med kostanjevimi in plavolasimi, pri dija- kinjah pa prednjačijo temnolase.

Antropološki odsek je zbral tudi precej gradiva o menarhi. Dognano je, da so dekleta iz premožnejših družin v splošnem prej spolno godna kakor iz revnih. Po- povrečno in ne glede na rojstni kraj so ljubljanske srednješolske sedanje generaci- je zrele s 13,35 leti (od 9,5 do 17 let).

SOKOL

»Na Gorenjskem je fletno«

»Kje neki pa?« bo vprašal mars kateri čitatelj. Povsod, se prav posebno pa v Zg. šiški, kjer je Sokol pripravil domačinom in Ljubljancem prav prijetno preseneče- nje, da se jim ne bo treba daleč voziti lekat gorenjske domačnosti. Velika dvor- na novega Sokolskega doma bo izpreme- njena v pravcato gorenjsko vas po zaslugi br. Magolice. Gorenjski birt bo sprejmal drage goste, ki bodo pričakali novo leto ob zvokih priznanega Sax jazza v prijet- nem razpoloženju, saj so se združili, pri- reditveni odsek, dramski odsek in vaditeljski zbor, da bodo poskrbeli za čim zabavnejši spored. Da bodo gostje tudi gostoljubno postreženi, o tem so lahko prepričani, po- polnoči pa otvorimo nad odrom še bar, kjer bo bolj intimno za sanjave in okrepi- čila potrebne.

Z letošnjim silvestrovanjem, ki bo prvo v lastnem domu pa stopa naš Sokol tudi v svoje jubilejno leto, saj proslavi pri- hodnje leto na svečan način desetletnico svojega obstoja in trdga, toda tudi uspeš- nega dela. Takoj po novem letu uprizori dramski odsek znano satiro »Pesem s ce- ste«, dne 14. januarja bo slavnostni občni zbor, v februarju jubilejna telovadna aka- demija, koncem pomladi predstava na pro- stem in sicer uprizoritev — prva pri nas — narodne igre »Zapotoški kovač«, ki jo je po češkem tekstu priredil pok. sousta- novitelj društva br. Ferdo Planinka, po- leti jubilejni javni nastop z razvitem članskega prapora, zatem društvena tom- bola, jeseni za zaključitev jubilejnega le- ta z društveno razstavo.

Iz Zagorja

— Snega malo, mraza mnogo, je geslo ob zadnjih zdihajih svega leta. V četrtek zjutraj je kazal topolmer pri Savi 19 sto- pinj, v Zagorju pa 16 stopinj mraza. Mla- dina, ki se skoro vsa že smuča, je izrabila priliko in zasedla vse, kar zgleda kot smu- čišče ali sankališče. Akademik g. Korosec je na pobudo SPD zbral večino tega cep- tajčega živziva in mu postregel s prav- catim strokovnim smuskim tečajem v re- bri pod Zagorjem. Sneg pa je slab in je ko- maj za tolažbo.

— Vodovodni krči našega stercu uglednega vodovoda so postali z leti kronična bolezen, ki se pojavlja najraje takrat, ko jih naj- manj želimo. Tako ga je stisnilo za botaž- kar večkrat zaporedoma in vzbujal je bla- gohotno sočustvovanje osebno ženskega sveta kar ni kar si bodi v casih, ko je s plemenitimi čustvi tako redko posejano. Nemara bo treba odstraniti spotiko z ene- gino operacijo, ki smo jo že večkrat na svetovall, izmenjati cevi v vodoravnem terenu odeska Potokse vasi in jih preločiti kam drugam, žal nam je le, da s tem nasvetom hkrati ne moremo zapisati tudi najbolj učinkovitega sredstva kako se dela denar, ker to je tisti rezi, ki zavilič še stopiš nanj. Zadeva je torej čisto tehnična značaja in pri tem vodovodnega mojstra ne zadeva nobena krivda, kar smo nasproti drugač- nim trditvam že opetovano pribili.

— Od starega leta se bodo Zagorjani po- slavljali z mešanimi čustvi. Prinesel je ko- nec težke krize in poskrbel za zaslužek. To dejstvo pa je že toliko pozitivno, da ga bodo obdržali v dobrem spominu. V mar- siki ter družini je za kakke mesece zmedel družinski obrat, ker je bilo treba odrinuti v vojske, ampak to je zdej že tudi pre- stano. V splošnem se pri nas ne bodo pri- toževali čezenj. Z bolj težkimi srci pa bo- mo stopali v novega. Da bo ta prehod po- sladkan bo poskrbelo Sokolsko društvo, ki bo za to priliko poskrbelo primerna zdra- vila na svojem silvestrovanju.

— Vsem naročnikom, bravcem in prijat- eljem »Slovenskega Naroda« želim upra- va in uredništvo ter na kraju še kronisti prav plodno, uspešno in srečno novo leta z željo, da bi tiste, ki še niso stalni naroč- niki, v bodočem letu smeli pristevati v va- sto stalnih naših naročnikov. Srečno!

Z Jesenic

— Slovenska služba boža bo v nedeljo 31. t. m. ob 10. uri v Delavskem domu na Savi pri Jesenicah.

Astrološke napovedi za evropske države

Bodočnost Evrope v luči astrologije – Države s srečnimi in nesrečnimi horoskopi – Nemški astrologi so napovedali vojno s Poljsko že l. 1925 in tudi zvezo med Nemčijo in Rusijo

Ljubljana, 30. decembra. Nemški astrolog A. M. Grimm je l. 1925, torej pred 14 leti objavil knjigo »Bodočnost Evrope«, v kateri je objavil astrološke napovedi za posamezne države v Evropi za 50 let naprej, torej do l. 1975. Pred 14 leti je Grimmova knjiga o bodočnosti držav v sledečih 50 letih vzbudila precejšnjo pozornost. Danes lahko ugotovimo, v koliko so se Grimmove napovedi uresničile v preteklih 14 letih, še bolj pa nas seveda zanima, kaj se bo zgodilo v tej ali oni državi v bodočih letih.

Usodna opozicija

Astrolog Grimm je že l. 1925 trdil, da bo Evropa doživela še zelo burna leta. Opoziciji je zlasti na opozicijo med Uranom in Saturnom, ki je vladala l. 1918, torej v letu, ko so nastale po končani svetovni vojni v Evropi nove državne tvorbe. Ta opozicija napoveduje leta hudih preizkušenj ne samo za Nemčijo, temveč tudi za večino po svetovni vojni nastalih mladih novih držav. Po svetovni vojni nastale državne tvorbe stoje pod razkrajajočim vplivom opozicije med Uranom in Saturnom. Odvisno je od drugih dobrih ali slabih »rojstnih« horoskopov teh držav, kako se bo pokazal učinek opozicije. V splošnem so bile torej nove države ob nastanku pod vplivom opozicije, ki je določila usodo teh držav v bodočnosti. Opozicija kaže na velika socialna presnavljanja, na iskanje novih oblik v socialnem, kulturnem in gospodarskem življenju. Posledice take opozicije so v splošnem vsemože politične motnje, nemiri, puči, nihanja in spremembe. Vodilni ljudje si prizadevajo izvesti velike in pomembne reforme, toda premagovati morajo velikanske težave. V političnem življenju se vpliv opozicije kaže v obliki krize v parlamentarnem življenju, razdora med strankami in ustvarjanja novih političnih skupin. Opozicija v splošnem tudi ni naklonjena vodilnim osebam v politiki, gospodarstvu, itd.

Francija

Usodo Francije je astrolog Grimm razbral po horoskopu za l. marec 1871, ko je bila odstavljena dinastija Napoleonov in končno veljavna proklamirana republika. Po konstelacijah v tem horoskopu je Grimm ugotovil, da ljubi francoski narod mir, da ni na sebi bojevit narod, marveč mu more samo dobro premišljena propaganda vzbuditi bojne instinkte. Več aspektov v horoskopu Francije kaže na to, da bo država še dolgo uspevala in živevala v blagostanju in ustvarjala v kulturi, da se bodo njeni sloji vedno zedinili, ako bo potrebno, ter da si bo Francija znala pridobiti ugled in spoštovanje v inozemstvu. Opozicija med Saturnom in Jupitrom pa kaže na to, da bodo Francijo pretresale politične in finančne krize. Zanimivo je, da stoji v horoskopu Francije Saturn v 11. polju, kar kaže na to, da bodo Franciji v stiski vedno pomagali »starejši prijatelji«. Grimm meni, da prideta v poštev pri tem Anglija in Amerika, ki sta kot državi mnogo starejši tvorbi kot francoska republika.

Francija bo še dolgo živevala, pravi Grimm, toda vrhunec njenih uspehov v politiki, gospodarstvu in kulturi bo kmalu dosežen in v bodočnosti se bo manjšal ugled te »velelike nacije«.

Glede na usodo v posameznih letih v življenju Francije Grimm ni napovedal, da bo Francija l. 1939 v vojnem stanju s kakšno drugo državo. Kakor je znano, ni nobeden od znanih astrologov napovedal vojne, ki sedaj besni v Evropi, nekateri so pa napovedali nenavadne dogodke za l. 1939 toda izrecno vojne ni nihče napovedal. Grimm pa je napovedal možnost vojne med Nemčijo in Poljsko, kakor bomo videli v poglavju o usodi Poljske. Pač pa je Grimm napovedal vrsto zelo ugodnih let za Francijo, in sicer z l. 1938. S tem letom se prične doba mirnega razvoja na vseh področjih, v katerih vodi Francija mirno politiko, kar velja za leta od 1938 do l. 1950. Katastrofalna bodo za Francijo po Grimmu šele leta 1968–1971. L. 1969 bo zmagal v Franciji posocializem, torej neke vrste fašizem, ki bo kmalu triumfaliral tudi v ostalih evropskih državah, in l. 1970 bo šele ustvarjen popoln sporazum med evropskimi narodi, ki se bodo združili v Združene države Evrope. L. 1971 pa bo Francija doživela državno in narodno katastrofo z mednarodnimi posledicami. Potomca Francija bo razpadla, l. 1975 se bo rodila nova Francija, ki bo pa mnogo manjša in neznačajna.

Rusija

Rojstni horoskop Sovjetske Rusije je po Grimmu zelo nesrečen horoskop. V njem je mnogo preveč kvadratur in opozicij, da bi mogla ta državna tvorba dolgo živeti. Od devetih planetov pa jih je kar sedem v tako zvanih trdnih nebesnih znamenjih, kar kaže na žilavo življenje. Po Grimmu je ustava Sovjetske Rusije taka, da ne more živeti ne umreti ter bo po nekaterih znamenjih sodeč nasilno odstranjena. Konstelacije v horoskopu boljševiške Rusije kažejo na trajne notranje krize in na končni polom državnega socializma, na notranjo revolucijo. Pozicija Venere in Jupitra kaže pa na diplomatske uspehe, podpira mednarodne odnose ter ugodno vpliva na politične in gospodarske zveze s inozemstvom. Prostor uspeha za sovjete leži na zapadu in na vzhodu. Imajo tudi prijatelje med narodi in deželami, toda prijatelji in zveze niso tako močni kakor sovražniki. Aspekti kažejo, da ima Rusija svoje največje odkrite sovražnike v inozemstvu, tajne sovražnike, ki so neprestano na delu, pa tudi doma. Po horoskopu je soditi, da caristične ideje v Rusiji ne bo moglo iztrebiti in da je narod sovražnik sedanjega režima. Vse kaže, da bodo monarhisti naposled le prišli sopot do oblasti.

Češkoslovaška

Napovedi astrologa Grimm so zanimive glede Češkoslovaške. Ni napovedal, da bo Češkoslovaška l. 1939 pod nemškimi protoktoratom, da bo pa to leto kriza na vrhuncu pa je uganil a napovedjo pred 14 leti. Grimm je napravil rojstni horoskop

Češkoslovaške republike in je pred 14 leti napovedal, da ima republika bodočnost. Po konstelacijah v horoskopu je Grimm sodil, da ima republika agresivne težnje, dve konstelaciji pa kažejo, da republika ne bo nikoli vodila prave vojne, marveč bo vodila vedno »mirovno« ekspanzijsko politiko, s katero bo sčasoma dosegla velike uspehe. Na vojno ne kaže noben aspekt, če bi pa bila republiki vojna voljena, bi republika vojno dobila. Horoskop kaže nadalje, da je narod delaven, priden in stremi po napredku ter ga tudi doseže. Glavno prizadevanje vodstva republike bo, je napovedal pred 14 leti Grimm, da ojači svojo armado in jo ima vedno pripravljeno. Republika bo vodila tudi uspešno politiko vezanja z drugimi državami, in sicer z državami na zapadu, severu in jugu, ter bo s tem zelo pridobila na ugledu in moči. Gospodarske težave bo republika premagala in bo postala gospodarsko močna država z razvito industrijo in trgovino. Marljivost naroda bo krepko podpirala prizadevanja vlade.

Nekateri aspekti kažejo na to, da bo republika kot taka dolgo živevala. V prvih 20 letih obstoja življenja v republiki ne bo poteklo brez trenja in motenj. Večina aspektov kaže na uspehe na vseh področjih gospodarskega in kulturnega življenja. Češkoslovaške v 6. polju ter je v kvadraturi s Soncem in Merkurjem, kar kaže na motnje v političnem življenju republike zaradi »salonskega« boljševizma. Ta konstelacija povzroča vladne krize. Svojo splošno prognozo o Češkoslovaški končuje Grimm takole: »Marsikateri minister in prezident bo odstopil in na tak ali drugačen način izgubil s svojega delovnega pripišča. Toda to bodo le kritične epizode v splošno ugodnem razvoju države. Mlada bo preživela vse otroške bolezni in srečno premagala poznejše vse krize in samotnosti«.

Sledijo napovedi astrologa Grimm za posamezna leta. Za l. 1937 je Grimm pred 14 leti napovedal: V letu 1937 se bo kriza v OSR zaostрила, toda vlada bo obdržala oblast in njena moč zraste.

Za leto 1938 je napovedal: V letu 1938 se bo kriza nadaljevala v vojaških krogih. Vlada si utrdi oblast s pomočjo vojaštva, toda do rešenjskih konfliktov ne pride. Za leto 1939 se je glasila napoved: v letu 1939 doseže kriza vrhunec in prinese revolucijo v malem, tako da se dosežena vlada strmo giba in na čelo države pride drugi poglavar. Gospodarska kriza se poveča, češkoslovaška republika preživlja svoje najhujše čase, parlament je razpuščen, politični kaos vlada, spremembe in izmenjave na mnogih vodilnih mestih. Napeto razmerje do inozemskih velešil, boj na vse strani, odpovedi pogodb, prekinitev dosežanih zvez. Pokaže se potreba po novi orijentaciji, toda tej se zoperstavijo velike težave.

Kriza in spremembe trajajo še v l. 1940. Osebe v vladi, ki ne morejo obvladati težav, odstopijo znova. Tudi l. 1941 ne prinese bistvenega zboljšanja, toda vendarle že možnosti za zboljšanje. L. 1942 prinese popuščanje krize, omogočeno je obnovitveno delo, toda šele l. 1943 se položaj v splošnem zboljša, obnovitveno delo se izvrši s uspehom. L. 1944 bo država iskala nove zveze s tujimi državami, kriza je končno veljavno premagana, državna barka plava po novi poti in v sledečih letih se republika zopet ugodno razvija.

V marsičem se je lanska in predlanska napoved za Češkoslovaško izpolnila.

Avstrija

Horoskop bivše Nemške Avstrije kaže mešanico najboljših in najslabših konstelacij. Aspekti kažejo, da avstrijski narod ne bo živel v najboljših razmerah in da bo svoje nezadovoljstvo pokazal tudi v bodočnosti. So nekatera znamenja, da bo vlada obdržala vajeti v rokah, toda še več je znamenj, ki kažejo na močan proces razkrojavanja republike. Ta proces se ni dokončal, je napisal Grimm l. 1925, toda neke teritorialne spremembe so neizbežne, pri čemer lahko mislimo na možnost, da se bo republika priključila na druge dežele ali države, tako da bo avstrijska vlada obdržala le deloma svoje oblasti funkcije, morda kot pokrajinska vlada ali kaj podobnega. Kot samostojna in neodvisna država pa Avstrija v dohodnji obliki ne more za daljšo dobo obstati. Avstrija se bo tudi socializirala. Kot samostojna država ne bo nikoli v vojnem stanju z drugo državo. Poleg demokratičnega in republikanskega gibanja je v državi močno tudi monarhistično gibanje. Monarhistična ideja je v Avstriji tako močna kakor v Nemčiji ali Rusiji. Nove kralje imamo pričakovati v teh državah, ki bodo imeli pa drugačno oblast kot prejšnji kralji in cesarji in bodo vladali nad narodi s drugačno razredno strukturo in s novimi pravnimi odnosi.

Za posamezna leta usode Finske Grimm ni analiziral, njegova napoved pred 14 leti za Finsko je bila splošna, vendar je predvidel možnost vojne in v glavnem nesrečno usodo malega severnega naroda, ki se prav zdaj bori za svojo svobodo in neodvisnost.

Tudi za ostale bałtiške države, kakor za Letonko, Estonsko in Litvo, Grimmov horoskop ni pokazal nič razveseliljivega. Podrobne prognoze za te države pa Grimm ni mogel podati, češ da glede na uporabo vseh potrebnih podatkov. Glede Letonske je napovedal njen konec kot samostojne državne tvorbe za leto 1934 s pripombo, da ta dogodek nastopi lahko nekaj let pozneje.

Italija

V horoskopu Italije je videti, pravi Grimm, da glede te države učinkujejo razkrajajoče in ohranjalne sile hkrati. Najbolj radikalne socialistične struje bodo v Italiji končno zmogle, toda iz najhujšega se bo država vedno rešila. Vladi bodo vedno sprejemljive za demokratična in socialistična gibanja, ni več daleč čas, ko bo v državi popolnoma zavlada neosocializem, to je nacionalni socializem. Splošen razvoj pa bo tekel kljub temu ugodno naprej in se ne bo končal s katastrofo. Kritični časi ne bodo državi in narodu prihranjeni, toda voditelji jim bodo kos. Italija je moderna država v vsakem pogledu, ima izglede za uspešno politiko nasproti Franciji in južni Evropi ter v Sredozemlju. Kot meščanska zajednica se bo Italija še povečala, Italija bo rasla, kakor nihče zdaj ne more niti slutiti, praviša pa bo seveda krize in bo menjavala obliko in sisteme. Vladi bodo vedno delovale v soglasju s narodom, ki bo prizadevanje vlade podpiral. Tudi na gospodarskem področju se bo država vedno dvignila po časih krize in depresije. Odnosi do sosednjih držav niso vedno najbolj in posebno v zunanji politiki je mo-

Madžarska

Horoskop Madžarske kaže na uveljavljanje volje naroda. Zavlada bo socialističen duh v smeri obliki in socializiranja države se bo izvedlo, ne pod tujim vplivom, temveč se bo razvilo v državi sami. Odnosi do sosednjih držav bodo dobri in tudi do zvez s drugimi državami lahko pride. Z nekaterimi sosednjimi državami bodo nastala od časa do časa trenja. Tudi Madžarska se trajno ne bo mogla obdržati kot samostojna država.

Astrolog Grimm ugotovil nadalje, da horoskopi več novih držav v Evropi kažejo

na to, da se bodo države združile v nove večje državne tvorbe in domneva, da se to utegne zgoditi v obliki Združenih držav Evrope ali Panevrope.

Pri napovedih za posamezna leta je Grimm o Madžarski napovedal za l. 1935 v splošnem srečno leto z napredkom in mirnim razvojem s izjemo nekaterih motenj. Za l. 1940 napoveduje politične motnje in novo socialistično vlado. Za l. 1941 napoveduje politične nemire, ki zadevajo predvsem vlado Madžarske, spremembe v vladi in smrt nekega voditelja ali atentat. V nadaljnjih treh, starih letih se bodo razmere ustalile in v deželi bo zavlada mir.

Jugoslavija

Izredno ugodna je Grimmova napoved za Jugoslavijo, o kateri piše:

Jugoslavija je bila ustanovljena 1. decembra 1918. Tega dne so bile zvezde Jugoslovanom naklonjene. Aspekti so za vladajočo dinastijo zelo ugodni in država ima veliko bodočnost. Njeni odnosi do drugih držav bodo dobri in ugodni, nacionalni razvoj je zagotovljen, prizadevanja naroda in vlad so pod ugodnimi zvezdami, ugled države raste, njena vojska moč je čedalje večja, Slovan se vzdrži in tvori veselo bodočnost na vzhodu, Jugoslavija je del te sile. Panalizem in socializem se združita v nepremagljivo politično moč pod monarhičnim režimom. Blagostanje naroda se bo povečalo, finance se bodo zboljšale, trgovina in promet bodo cvetela in država koraka v srečno bodočnost.

V napovedih za posamezna leta o usodi Jugoslavije beremo:

L. 1937: Mirno leto.

L. 1938: Povečano blagostanje z zakladi prirode. Nemiri med narodom, nezadovoljstvo in preprič, toda vlada vzpostavi mir. Vladi v močni opoziciji, toda ne posebno priljubljena med narodom.

L. 1939: Mirno leto s poveljnim razvojem in ugodnimi razmerami.

L. 1940: Vzpon v gospodarskem življenju. Na diplomatskem področju neznatni neuspehi, v splošnem pa ugodno leto.

L. 1941: Mirno leto z ugodnim razvojem.

L. 1942: Mir. Napredek.

L. 1943: Dobri vplivi za narod in za gospodarstvo, manj ugodni za vlado, politične motnje, spremembe v vladi.

L. 1944: Nemoten napredek.

L. 1945: Ugodni vplivi za napredek in uspevanje.

L. 1946: Zelo ugodne razmere za narod in vlado. Mir in sloga med obema.

L. 1947: Ugodne razmere in splošen napredek.

L. 1948: Mirno leto.

L. 1949: Mirni razvoji.

L. 1950: Splošno uspevanje. Napredek in dobro gospodarstvo.

Tako naprej do leta 1954 napoveduje Grimm srečne čase v splošnem za Jugoslavijo, leta 1955, pa kažejo aspekti na pričetek gospodarske in politične krize ter celo na možnost vojne. Kritična doba bo trajala do leta 1964, ki bo kritično leto z velikimi spremembami, v nadaljnjih letih do leta 1975 pa se bodo razmere ustalile in država se bo nadalje ugodno razvijala.

Finska

Glede Finske je astrolog Grimm že pred 14 leti povedal, da je bila država ustanovljena v zelo nesrečnem dnevu dne 6. decembra 1917. Aspekti tega dne kažejo na skrajno razdiralno vplive, tako da je upravičeno vprašanje: Kako dolgo bo ta država še obstajala? Bojmi se, odgovarja sam sebi Grimm, da ne dolgo več živeva.

Kvadrature v horoskopu Finske povzročajo razdore med ljudstvom in vlado, revolucionarna gibanja in nemire, agitacijo inozemskih sil in najhujše tudi vojno, s katero bo Finska zopet izgubila svojo samostojnost, ali pa veliko revolucijo, s katero se bo vladni sistem v državi spremenil in bo morda pretvoril republiko v monarhijo. To bi bila še srečna rešitev! Toda druge konstelacije kažejo na to, da ne bo moglo odvrti nevarnosti, da se Finska priključi in podredi neki drugi državi. V kateri meri se bodo izživele nesrečni vplivi, to bo pokazal čas. Krize pa bodo vsakokrat ovirale razvoj države in samo nova politična tvorba lahko spremeni zlo usodo te države.

Za posamezna leta usode Finske Grimm ni analiziral, njegova napoved pred 14 leti za Finsko je bila splošna, vendar je predvidel možnost vojne in v glavnem nesrečno usodo malega severnega naroda, ki se prav zdaj bori za svojo svobodo in neodvisnost.

Tudi za ostale bałtiške države, kakor za Letonko, Estonsko in Litvo, Grimmov horoskop ni pokazal nič razveseliljivega. Podrobne prognoze za te države pa Grimm ni mogel podati, češ da glede na uporabo vseh potrebnih podatkov. Glede Letonske je napovedal njen konec kot samostojne državne tvorbe za leto 1934 s pripombo, da ta dogodek nastopi lahko nekaj let pozneje.

Italija

V horoskopu Italije je videti, pravi Grimm, da glede te države učinkujejo razkrajajoče in ohranjalne sile hkrati. Najbolj radikalne socialistične struje bodo v Italiji končno zmogle, toda iz najhujšega se bo država vedno rešila. Vladi bodo vedno sprejemljive za demokratična in socialistična gibanja, ni več daleč čas, ko bo v državi popolnoma zavlada neosocializem, to je nacionalni socializem. Splošen razvoj pa bo tekel kljub temu ugodno naprej in se ne bo končal s katastrofo. Kritični časi ne bodo državi in narodu prihranjeni, toda voditelji jim bodo kos. Italija je moderna država v vsakem pogledu, ima izglede za uspešno politiko nasproti Franciji in južni Evropi ter v Sredozemlju. Kot meščanska zajednica se bo Italija še povečala, Italija bo rasla, kakor nihče zdaj ne more niti slutiti, praviša pa bo seveda krize in bo menjavala obliko in sisteme. Vladi bodo vedno delovale v soglasju s narodom, ki bo prizadevanje vlade podpiral. Tudi na gospodarskem področju se bo država vedno dvignila po časih krize in depresije. Odnosi do sosednjih držav niso vedno najbolj in posebno v zunanji politiki je mo-

goče spoznati machiavellistične nazore. V sledečih 50 letih bo Italija doživela razen nekaterih kriz tudi velike uspehe. V bližnji bodočnosti smatra Grimm leto 1941, in sicer jeseni tega leta, kot kritično leto za Italijo, zelo kritično pa utegne biti za Italijo tudi leto 1950.

Portugalska

Portugalska ima zelo slab horoskop. Vse konstelacije Portugalske kažejo na razkroj republike, ki se bo zgodil prej ali slej. Portugalska bo doživela velik preobrat in bo dobila na ta način »pametnejše« horoskop ter bo obenem obdržala svojo neodvisnost, ali pa bo prišla pod protektorat ali kaj podobnega neke druge države ter bo prenehala obstajati kot samostojna državna tvorba.

Rumunija

Tudi Rumunija nima dobrega horoskopa. Po konstelacijah sodi Grimm, da Rumunija ne bo vedno samostojna država, temveč se bo v politični tolinici razkrojila in prenehala samostojno živeti. Pred političnim uničenjem ali absorpcijanjem bi Rumunijo morda rešila le notranja revolucija, ki bi dala državi »drugačen« horoskop. Vsekakor grozi državi velika nevarnost v kakršni koli obliki. Tej nevarnosti se bo država lahko izmikala do leta 1950, delj pa to ne bo več mogoče. Pred 14 leti je Grimm napovedal, da so za Rumunijo kritična in nevarna leta 1934, 1937 in 1948, dobra in ugodna leta pa 1926, 1938 in 1939.

Bolgarija

Glede Bolgarije si Grimm z ostalimi astrologi ni prav na jasem, ker vladajo med posameznimi aspekti v horoskopu te države velika nasprotja, pač pa je videti, da bo morala država prestati številne politične bolezni, večkrat pa bo obstoj države na kocki in obstoji možnost, da se Bolgarija ne bo mogla protiviti velikemu splošnemu političnemu procesu stajanja v nove državne tvorbe.

Švica

Sodeč po horoskopu, bo Švica še dolgo obdržala svojo posebno državno obliko in samostojnost, njena bodočnost bo velika in lepa. Vrhunec svojega političnega vpliva bo Švica dosegla leta 1912. Pred letom 1975 se tej državi ni bati večje nevarnosti. Šele 17 ali 20 let po tem letu utegne nastati katastrofa tudi za Švico glede njene samostojnosti in neodvisnosti.

V splošnem kritična leta za Švico so po Grimmovi napovedi pred 14 leti leta 1933, 1937, 1948 in 1963, srečna in ugodna pa leta 1931, 1932, 1943, 1944, 1956 in 1967.

Belgija

Horoskop Belgije kaže nekatere aspekte, zaradi katerih je morala Belgija že mnogo pretrpeti in bo morala zaradi njih še trpeti. Država je bila »rojena« pod nesrečnimi zvezdami dne 19. aprila 1839, ko se je ločila od Nizozemske. Jupiter in Sonce pa sta v taki poziciji, da jamčita državi kljub temu ugoden gospodarski razvoj. Aspekti kažejo, je pred 14 leti napovedal Grimm, da bo leto 1938 prav ugodno za Belgijo, zlasti pa leto 1941. Katastrofa preti Belgiji šele v času od leta 1970 do leta 1975. Tada bo Belgija uničena ali razkrojena ali spojena s drugo državo. Dobra leta za Belgijo: 1929, 1940, 1941, 1952, 1964, 1966. Slaba leta: 1928, 1936, 1939, 1943, 1950, 1953, 1957, 1965, 1969, 1972.

Anglija

Astrolog Grimm ni mogel dobiti natančnih podatkov za horoskop Anglije, navedel pa je v svoji knjigi mnenje astrologa Stromerja, ki je pred 14 leti napovedal, da bo za Anglijo in njen imperij zelo kritična doba do leta 1935. Do tega leta se ima Anglija bati upora v Indiji, toda Anglija bo vsem težavam kos in britske nadvlade se Indija ne bo mogla otresti.

Horoskop Anglije kaže, da se imperij ne bo mogel obdržati večno, začel se bo rušiti prej ali slej, toda aspekti kažejo, da se Angliji ni bati katastrofe do leta 1975. Po tem letu se pokažejo neki aspekti, po katerih bi utegnili soditi, da je prišel angleški imperij rapadati do dejanskega razpada pa v tem stoletju najbrže se ne bo prišlo.

Posebno kritična bodo za Anglijo l. 1943, 1953, 1956, 1962, 1964 in 1965.

Poljska

Ob postanku svobodne Poljske so bile zvezde državi skrajno sovražne. Poljska se bo razvijala in bo tudi zmagovala, toda nikoli se ne bo pomirila, živevala bo v nemiru, prepričih in razprtijah do svojega tragičnega konca.

Astrolog Diepolt je analiziral horoskop Poljske leta 1925 in je napovedal, da bo Nemčija in Poljska leta 1933 ali 1934 sklenili kompromisni mir, nadalje je napovedal, da bo leta 1943 izbruhnila vojna med Nemčijo in Poljsko, toda s pripombo, da pride do vojne med obema državama lahko že med letom 1931 in 1939.

Poljska bo močna še do srede tridesetih let, je napisal pred 14 leti astrolog Diepolt, trpela bo zaradi tega njena dva sosedna Nemčija in Rusija. V drugi polovici tridesetih let (to je od leta 1935 do leta 1940) pride preobrat, tedaj se bodo Nemci strahno maščevali nad Poljaki in si zopet osvojili vzhodno pokrajino. Obstoji tudi velika možnost, da bo v tem času tudi Rusija kot zaveznik Nemčije obratnila s Poljsko. Nekaj desetletij pozneje bo Rusija zala Poljski nadaljnje hude usodne udarce.

Astrolog Grimm pa je izračunal, da bo Nemčija in Poljska v vojni po letu 1931 in pred letom 1940. Glede na posamezne konstelacije v horoskopu obeh držav pa je Grimm napovedal vojno med Nemčijo in Poljsko natančno za leto 1939 s pripombo, da so konstelacije za obe državi slabe, toda mnogo slabše za Poljsko kakor za Nemčijo; sledeča leta pa so posebno neugodna za Poljsko.

Glede Poljske so astrologi pred 14 leti torej točno napovedali vojno z Nemčijo in z veliko verjetnostjo tudi zvezo med Nemčijo in Rusijo, kar se je oboje uresničilo v teku leta 1939. Knjiga o teh napovedih je izšla leta 1925 in ni o tem nobenega dvoma.

Turčija

Grimm in Diepolt sta preštudirala tudi horoskop Turčije. Diepolt je pred 14 leti napovedal, da bo Turčija obstajala kvečjemu še 20 let. Po njegovem torej l. 1945 samostojne Turčije ne bo več. Grimm pa je upošteval nekatere aspekte, ki jih je Diepolt prezrl in je ugotovil, da kažejo zvezde za Turčijo od leta 1932 do leta 1942 zelo slabo, toda upoštevati je treba omiljevalni vpliv Sonca in Jupitra. Na tej podlagi pa je soditi, da se bo Turčija kot samostojna republika lepo razvijala in ji ne preti večja nevarnost ter da bo njena moč čedalje večja ter njen politični ugled čedalje odličnejši. Katastrofa bi utegnila po astroloških računih Turčijo doživeti kvečjemu po letu 1975.

Tako so si torej astrologi izračunali usodo Evrope za bližnjo in daljno bodočnost. Marsikaj od napovedanega se ni zgodilo, marsikaj se je uresničilo, glede napovedi za bodočnost pa lahko po sedanjih razmerah in indicih lahko sodimo, da se utegne to ali ono še uresničiti.

Radioprogram

Nedelja, 31. decembra.

8: Jutrnji pozdrav (plošče). — 8:15: Veseli kvartet. — 9: Napovedi, poročila. — 9:15: Prenoč cerkvene glasbe iz tnovske cerkve. — 9:45: Verski govor (prior Valerjan Učak). — 10: Kvintet (2 violini, viola, violončelo, kitara). — 11: Vesel koncert: Bežigajski pevski zbor in Kvartet mandolin (vodi Antunović). — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 17: Kmet, ura: Gnojenje in pridelki (inž. Jože Suhadolc). — 17:30: Orgelski koncert (prof. Pavel Rančigaj). — 18:10: Zvonjenje. — 18:15: Prenoč zahvalne slovesnosti iz franc. cerkve 18:30: Zvonjenje. — 19: Napovedi. — 19:05: Zbor praskih učiteljev (plošče). — 19:20: Nacionalna ura: Senjski književnik (Danko Hudoba iz Zagreba). — 19:40: Koroske pesnice (plošče). — 20: Staremu letu v slovo Vesele pesmi in kuptele poje M. Premelj. Igra Kmetiči tr. o. — 21: Silvestrovanje. Prvi del: Poglejmo nazaj! — 22:30: Drugi del: Poglejmo okrog sebi! — 24: Drugi del: Poglejmo naprej. Konec ob 24.30.

Ponedeljek, 1. januarja.

9: Napovedi. — 9:05: Puhalni kvintet. — 9:45: Verski govor škofa dr. Gr. Rozmana. — 10: Prenoč cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Narodne pesmi iz zbirke »Ljuba si pomladi (Breda Šček) poje g. Anton Sladiljev, pri klavirju prof. F. Šivic, vmes plošče. — 12:30: Objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Pevski orkestralni koncert. Sodeluje: ga. Zlata Gungjenčeva, članica beogr. opere in radijski orkester. — 17: Radijski orkester in Prišerni fantje. 19: Napovedi, poročila. 19:20: — 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nacionalna ura. — 19:45: Objave. — 20: Nekaj resne, nekaj plesne glasbe (plošče). — 21: Koncert vojaške goيبة. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Izseljenski večer. Konec ob 23. uri.

Torek

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej (Praktični izjave beseda Din 1, davek posebej).
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Kokus tekači

za hodnike in stopnišča v vseh barvah v zalogi pri SEVER RUDOLF, LJUBLJANA — MARIJIN TRG 2.

Vsem inšerentom in naročnikom želi srečno in veselo novo leto

Uprava
»Slov. Naroda«

Josip Rebek
ključavničar

LJUBLJANA, Cankarjevo n. 7

M. ČESENJ, Kranj

LESENO,
ŽIMNATO,
KOSARSKO BLAGO,
VSAKOVRSNI STOLI

Srečno in veselo novo leto želi
Fr. P. Zajec

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, Stritarjeva ul. 6
(pri frančiškanskem mostu)

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— Din

ZAMRZNJENE VODOVODE
tali brez razkopavanja zidu z električnim aparatom Avgust Cokert, klepar vodovodni instalater — Gregorčičeva 5 — tel 24-70 52 T

HALO!

Tri dni domače zabave v gostilni Rohne. 3573

KAM NA SILVESTROVO?
Na vogal v Trnovo, kjer dobite dobre krvavice in dobro kapljico. — Se priporočata Tinko in Mica Mendišič. 3564

PRVOVESTNA VINA

ter pristno žganje si nabavite po sledečih konkurenčnih cenah
daminzo belo liter din 5.—
srbski prokupač » » 5.—
rizling » » 5.—
lorenjski cvček » » 10.—
portugalka » » 10.—
» sladka » » 8.—
jaboličnik sladki » » 5.—
traminec » » 12.—
lingač » » 12.—

Žganja:

trpinovec » » 24.—
slivovka » » 24.—
orinjevec » » 34.—
rum » » 36.—
jorovničar » » 36.—

Mrsia jedlani

Se priporoča Buftet J. Jeraj, nasi Minka Videnič, Ljubljana Sv. Petra c 38. 62 T

VSAKOVRSNO POMISTVO
se vedno po starih cenah dopolnjuje v moderni in solidni izdelavi trdnika »Oprava«. Celovska 50. Sprejemajo se naročila 50. T

50 PAR ENILANJE

zastiranje, vezenje sava, perila monogramov gumbic Velika zaloga perja po 7 — din »Julijana«, Gospodarska c. 12 8. T

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14.

PENSION

z gostilno v lepem prometnem kraju Gorenjske, v neposredni bližini Bleda oddamo v najem s 1. majem 1940. Ponudbe poslati pod šifro »Pension« na upravo tega lista. 3542

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
Cvetličarna »Split«
(Benedik Ivanka)
LJUBLJANA, Frančiškanska 8

POSEST

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— Din

PRODAMO LEPO VILO
takoj, ali pension na Gorenjskem (eno uro do Radovljice in dve uri peš do Bleda). 11 sob. garaže, gospodarsko poslopje, elektrika in vodovod. — Ponudbe na upravo Sl. Naroda pod šifro »Pension«. 3557

SLUŽBE

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— Din

ISCENO ZA TAKOJ
20 kuharic, 30 hišnih deklet, 10 mlajših natakaric. Na razpolago dovolj služb proti dobrim plačam v Zagrebu in izven mesta. Pismen odgovor 2 din. Izvestiona i služinski zavod Betti Szeidner, Zagreb. Gajeva 27. 3558

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— Din

MALI AVTO
štiri sedeži — vožen 20 tisoč km, kot nov, rabi 8 litrov benzina — in dve novi snežni pnevmatiki 4.50x17. prodaja za gotovino Sustič, Ptuj, Na Tratah 7. 3555

OREHOVA JEDRCA

nova, sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana Zidovska ul. 6 48 T

ZAJAMCENO SVEŽA JAJCA
720 komadov din 730. I. a. suhe slive 10 kg din 57.—, 50 kg din 225.—, jedrca 10 kg din 200.—, celi orehi 50 kg din 295.— franco voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 3553

KUPIM

Beseda 50 par davek posebej
Najmanjši znesek 5.— Din

POLNOJARMENIK

24 col širok, vertikalni, v dobrem stanju, sposoben takoj za delo, kupimo Javiti na naslov: Tkaonica Vrba, Kladnica. Banja Luka. 3549

SILVESTROVO

bomo obhajali v

GOSTILNI »PRI LOVCU«

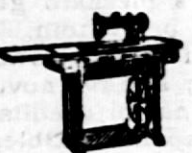
Cesta 29. oktobra (Rimska) — vogal Bleiweisova cesta št. 2

Zadovoljno in srečno
novo leto 1940 želi
vsem cenjenim gostem

Daj-Dam

SIV. STROJI

NAJNOVEJŠI OTR. VOZICI

VELIKA

MOTORJI
TRICIKLI
SIV. STROJI

igračni vozički, skiroji, avtomobilčki, kolesni deli

TRIBUNA F.B.L. LJUBLJANA

Karlovška c. 4 — Podružnica: Maribor, Aleksandrova 26
Ceniki (ranko!)

TEL. 2951

želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem
srečno in veselo
novo leto!

Jugoslovanske tvornice gume

družba z o. z.

Kranj

Lekarna Mr. M. Rauch

KRANJ

Mestni trg

M. BERDAJS

semena

Ljubljana, Miklošičeva 8 — Maribor, Vetrinjska 30

Z nobenim drugim
reklamnim sredstvom
ne morete doseči enakega učinka, kakor časopisni oglas. Oglas delokrog je omejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetisočim bralcev. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese korist trgovcu in kupcu.

"DRAVA,"

Zavarovalnica za malega človeka

MARIBOR — Aleksandrova cesta šte. 14-I

Zavaruje: za slučaj smrti, doživljenja, dote in rente (penzije)

Zavarujte pri domači zavarovalni zadrugi!

Glavna podružnica:

Subotica, Manojlovičeva št. 5 (v lastni palači)

NAJLEPŠE BOŽIČNO DARILO

Ravljen: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR · RASPUTIN

Ravljen: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Maierjeva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din.

ZALOŽBA »CESTA«
LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 8

Vsem svojim cenjenim odjemalcem se za doslej izkazano zaupanje najlepše zahvaljujemo. S prošnjo, da nam ostanejo naklonjeni tudi v bodoče, jim želimo prav srečno in veselo novo leto!

Hrovat & KOMP

TOVARNA KRANJSKEGA LANENEGA OLJA IN FIRNEŽA
LJUBLJANA

„DOLOP“

BEZOJAVNI NASLOV:

DOLENJSKA OPEKARNIŠKA KOMANDITNA DRUŽBA, PREČNA PRI NOVEN MESTU

NOVO MESTO — TELEFON ŠTEV. 37

Kitajski Napoleon Vu Pej-fu umrl

Bil je redka izjema med kitajskimi vojskovodji, pošten, značajan in skromen do svoje smrti

General Vu-Pej-fu

V Pekingu je umrl nedavno maršal Vu Pej-fu, ena najmarkantnejših postav stare Kitajske, nebeske države, ki nikoli več ne bo vstala iz preteklosti. To je bila fevdalna Kitajska, v kateri je bil maršal Vu Pej-fu pred petdesetimi leti največji kitajski univerzalni glasovalec, kdo je največji sodobni junak kitajske zgodovine je Vu Pej-fu le malo zaostal za očetom republike Sun Jat-sen. Dobil je namreč 304 glasov, Sun Jat-sen pa 337 glasov. To je bilo v času, ko je bil Cankajšek še agent borznega senzala v Šanghaju.

Vu Pej-fu je bil rojen leta 1873 v sveti provinci Šantun, na obali, kjer so Japonci l. 1894 razbili s premočjo moderne tehnike večje toka okorno kitajsko brodovje. Ta dogodek je bil menda najvažnejši v življenju poznega maršala. Vtisnil se mu je globoko v spomin in v srce, kakor da mu je vžgal vanj znamenje narodne sramote. Vu Pej-fu je storil mnogo za to, da bi ta sramotni žig izbrisal.

Z visoke šole k vojakom

Ze kot mladenič šibke postave in čudnih očeh jantareve barve, — Kitajci imajo navadno črne oči — se je hotel posvetiti znanosti. Z odliko je napravil sprejemne izpite in dovršil študije, toda dvakrat je padel pri doktoratu filozofije. To ga je močno potrl, bil je ves obupen in odločil se je v stiski za vojaško karijero, hotel nadomestiti v nji to, kar se mu ni bilo posrečilo na visoki

General Cansolin

šoli. To ni bil majhen skok v globino od poklica, ki spada med najvišje, toda kaste, po mnenju Kitajcev, še najnižje. Še nedavno so namreč smatrali Kitajci vojaka za nekakšnega roparja. Ko je Cankajšek pomagal organizirati pravo vojsko je moral nadomestiti besedo vojak z novo besedo bojevnika, da je izbrisal ta sramotni pečat

Moderni satrapi

Vu Pej-fu je bil kot študent navezan na podporo svojega brata, trgovca z opijem. V vojaški službi je napredoval zelo hitro, toda ostal je v senci enega izmed vojaških guvernerjev, tihunov, ki jim je bila takrat poverjena uprava kitajskih provinc, in ki je večina izmed njih smatrala poverjena jim osebnost za svojo satrapijo. Guvernerji so po mili volji izkoriščali in izmogovali ubogo ljudstvo. Takrat se je govorilo, da tihuni jedo province. Tihun sedanjosti province je imel takrat pobrane davke do leta 2.000. Tako zvali vojskovodje se niso prav nič razlikovali od poglavarjev razbojniških tolp, ki so zdaj pa zdaj navlačili s svojimi hordami v njihove kraje in jih izropali, če

Legenda iz St. Denisa

Ko so bile l. 1793 oplenjene grobnice francoskih kraljev v St. Denisu, se je razširila med ljudstvom legenda, da se je prikazal dušam mrtvih kraljev aneeli in da je vsakega vprašal, ali bi hotel biti zopet kralj in vladati Franciji.

Dagobert je odgovoril: Ne, kajti med desetimi hinavci in priličnimi sem našel samo enega poštenega moža. Moji otroci so razdelili dedščino in jo razkosali.

Thierry I. je izjavil: Moral bi biti najprej opat v St. Denisu in kot kralj ozreti se po romarski palici.

Pipin je odgovoril: Znal sem premagati Gallo, sebe pa ne.

Ludvik Nežni je potožil: Moj sin me je zastrupil in umrl sem od žalosti.

Karel Veliki je dejal: Sila me je strla, bog me varuj kraljevskega jarma.

Hugo Capet je vprašal: Zakaj so na svetu vaši kralji? Mar naj zopet vidijo moje vnuke, kako stopajo na morišče?

Filip Avgust je pripomnil: Zdi se mi Albingenci so me stali mnogo krivi.

Ludvik Sveti je odgovoril: Kotiček v nebesih je vreden več nego celo cesarstvo na zemlji.

Ivan Dobri je dejal: Rad bi se vrnil na zemljo, ker so se naučili tam zagnati.

se bili dovolj močni. Prebivalstvo province je bilo proti temu brez moči in z Jobovo potrpečljivostjo je prenašalo ropanje enih in drugih.

Takrat je postal Vu Pej-fu narodni junak in tvorec prave vojaške tradicije. Skrbel je, da so njegovi vojski dobivali plačo, vsako ropanje je pa kaznoval s smrtjo. Nekoč se je zgodilo, da si je moral izposoditi 5.000 dolarjev za izplačilo vojakom iz blagajne železniške postaje. Postajenačelnik bi si ne bil upal odkloniti niti rekvizicije in je imel v tem pogledu bridke izkušnje. Proti običaju kitajskih generalov je Vu Pej-fu s lastnoročnim pisanim aktom obvestil o tem posojilu prometno ministrstvo v Pekingu in čez nekaj dni je zopet lastnoročno vrnil postajenačelniku posojilo v srebru.

Vojak odklanja politično oblast

Kot divizijski poveljnik je krenil Vu Pej-fu leta 1920 iz srednjih provinc, zavzel je Peking in vrgele vlado skupine Angu, kateri je očital, da je japonizirala Kitajsko. Divizijski poveljnik je začel Kitajsko Kitajcem bi bil lahko postal diktator svoje domovine, toda vrnil se je v provinco svojega tuhana, kateremu je prepustil tudi slavo osvoboditelja. Toda kitajska mladina je vedela svoje in v velikih množicah se je pri glasila pod njegove zastave. S slovesom faolanskega Napoleona je mogel potem uspešno nastopiti tudi proti Cansolinu, nekronanemu kralju treh mandžurskih provinc, ko je Cansolin prekoračil kitajski zid

Dr. Sunjatsen

In poskušil zasesti zmagajev prestol v Pekingu. Leta 1922 je znova krenil iz svojega sedeža v srednji Kitajski in porazil mandžurskega leta tako temeljito, da je bil Cansolin aretiran, ko je prišel nazaj v Mukden. Pa niti takrat ni izgubil Vu Pej-fu roke po oblasti. »Vojak sem, je dejal in moje dolžnosti so vojaške.

Cansolinova revanža

Na politike je gledal z viška, o njih je trdil, da so cirkuški klovnovi, ki skačejo z enega konja na drugega, kateri jih pač bolje nosi. Njegove slabe stvari so bile močan konjak, staro nagnjenje za filozofom, ki jih je rad zbiral okrog sebe in jim zaupal svoje vojskovodske vloge, ter preveliko zaupanje do podrejenih in dežel, kjer so bila izdajstva na dnevnem redu. Če bi ne imel teh slabih strani bi mu najbrž Cansolin ne mogel do živega. Tako je pa dve leti koval načrte proti njemu in v drugi polovici l. 1924 ga je res napadel. Vu Pej-fu se je bil odpejal z admiralsko ladjo pogledat ali bi ne mogel presenetiti Cansulina z nepričakovanim napadom na njegovo ozemlje, svojo 250.000 mož broječo vojsko je pa prepustil pesniku Bei Cien vovu, ki je ostal z njo pri Činavotu tam, kjer se konča kitajski zid na obali. V največji stiski je izdal kitajskega Napoleona njegov general Fenjusian, ki je

hotel na lastno pest zavzeti Peking. Bei je bil na obali nenadoma napaden in tako je doživel Vu Pej-fu v svoji odsotnosti prvi poraz.

Konec fevdalne Kitajske

Pa tudi po porazu je dokazal, da je iz drugega kova kakor kitajski vojskovodje njegove dobe. Vu Pej-fu ni pobežal v inozemsko koncesijo, temveč se je zatekel v samostan, trdno odločen ostati v samoti. Dal se je pa še enkrat pogovoriti vojaškemu nastopu, ko so namreč korakali iz Kantona revolucionarji proti severu. Takrat je bil mnenja, da je izmed dveh nesreč Cansolin manjša in zvezel se je z njim, ko je Fenjusian znova pribehal in se pridružil komunistični vojski. Združena tekmeča sta porazila Fenjusiana in zasedla Peking. Toda Kantonci so si bili ta čas trdno zasidrali na Janci, proglasili so Nanking za prestolnico Kitajske, ki je nad njeno fevdalno preteklostjo v tihuni vred padel zastor. Vu Pej-fu je prišel takrat prezno.

Modri starec v Pekingu

Iz tega je izhajal posledice in od leta 1928 je živel v svoji palači v starem Pekingu med knjig in znanstvenih razprav. Vrnil se je končno k idealom svoje mladosti. Sključen starček v tradicionalnem kitajskem oblačilu s plaščasto glavo se ni dal motiti nobenim prevratom. Iz svojega samotarstva se tudi ni dal izvabiti, ko so ga prišli prositi naj sestavi novo kitajsko centralno vlado, ki naj bi uredila nove odnose Kitajske do Japonce. Obegali so ga pooblaščenca in diplomati, postregel jim je s čajem, toda molče je poslušal vse njihove predloge. Samo enkrat se je še oglašil — ko so japonski novinarji pomotoma poslali v svet vest, da je bil pridobljen pod izredno ugodnimi pogoji zanj za sodelovanje z Japonci. Takrat se je pa razjezil in jel prekinjati tako kakor je znal kot vojskav. In v svoji sprejemnici je dal postaviti krsto kot znak najhujše osвете po kitajskih tradicijah, osвете, hujše od atentata. To je namreč pomenilo, da si bo končal življenje, če ga ne puste pri miru z raznimi ponudbami in predlogi. Njegov samor ni bil pomenil neljubno sramoto za odposlanca, ki so prihajali k njemu.

Cankajšek

Ta čas so pa našli za novo ureditev Kitajske pravega državnika, bivšega Cankajškovega zaupnika, zunanega ministra v njegovi vladi in namestnika predsednika Kuomintana Vancijeva. A bivšega maršala, ki bi bil odločil vse časti in postal skromen starček Vu, je položila v pripravljeno krsto naravna smrt.

Kdor drugemu jamo koplje...

V danskem mestu Aalborgu sta si največja sovražnika izdajatelja dveh listov, ki sta ob enem njuna glavna urednika, upravnika in klove kaj še. V hudem konkurenčnem boju razpisujeta najrazličnejše ankete in si belita glave kako bi drug drugega prekosila. Toda vse prizadevanje jima nič ne pomaga, kajti komaj prvi nekaj pridobi, ga drugi takoj prehití. Ostra konkurenca ima pa tudi svoje dobre strani in oboje posledice. Oba lista sta namreč zelo dobro urejena in zanimiva. Ob otvoritvi jesenske plesne sezone je en list presenetil svoje čitatelje z razpisom lepote konkurence. Šlo je za izvolitev najlepše žene Aalborga, ki naj bi jo izvolili na veliki večerni svečanosti, prirejeni pod pokroviteljstvom in tudi na račun uredništva.

Vse mesto je bilo navdušeno, prireditelj je bila zelo dobro obiskana, program zanimiv in izvoljena kraljica lepote res najlepša žena Aalborga. Kazalo je, da so vsi zadovoljni, najbolj pa izdajatelj lista. Toda on je bil obenem najbolj razočaran. Bil je prav za prav edini, ki ga je svečnost razočarala, za kraljico lepote je bila namreč izvoljena hči izdajatelja drugega lista, njegovega najhujšega tekmeča.

Čudni običaji

Dumaški raziskovalec H. A. Bernattiz pripoveduje o nekaterih čudnih običajih, ki jih je opazoval med prebivalci gorskih krajev od okoli Nove Gvineje. Mladenci, ki hočejo biti sprejeti čuden izpiz, da dokažejo svojo močnatost in neobčutljivost za bolečine. Ugnjena stebila trsta na poseben način natirajo in jih očasi požirajo. To je običaj, ki ga ni še nihče opazoval in prof. Bernattiz ga opisuje takole: Mladenci iz sredine države držijo pri tem oba konca tenkega trsta v rokah. Zvijajo se kakor kače in požirajo stebila, da jim kar oči stopijo iz duplin, tako se daviijo. Slednjič spravijo trst v pregibu v žlezelce in tedaj izpuste iz rok oba konca, ki s svojo prožnostjo raztegneta napoli odprta usta v strašno grimaso. Domačini v teh krajih žive še na stopnji iz kamenite dobe in prof. Bernattiz pravi, da so ohranile čuden običaj tudi njihove vdovele žene. Če žena izgubi moža si gladko obrije glavo, namaže vse telo z glino in nosi lobanjo umrlega moža stalno s seboj v pleteni mreži.

Nov način ribolova

Roland Nichols je v svojem življenju mnogo alisal e lopatih ribolova. Končno se je tudi sam odločil in postal ribič. In takoj prvič je imel tako srečo, da hoče zdaj propagirati svoj poseben način ribolova. Nichols je namreč opazil v bistrem potoku veliko postv, ki mu je hotela utiti v tolmun, pa je po nesrečnem naključju zašla v past — v trohneče pod vodo ležeče drevo. Iz te pasti ni mogla utiti in tako je je ribič ujel kar z rokami. Tehtala je skoraj tri kilograme.

Orgle na vodni pogon

Posebne orgle morda edinstvene na svetu imajo v severitalijanski vasi Gerola di Waltellina. Ta kraj leži v gornji dolini reke Adde, severno od Lago di Como. To so orgle na vodni pogon. Orgle stoji v sidani hišici za mlino. V hiši je vse polno navlake in šele ko se človek boje razgleda, opazi v kotu stolček in prednje tipke s pedalom. Vse to je iz lesa in če pogleda človek pisčalka se še bolj začudi, ker so jih polne stene in strop. Pisčalka so namreč tudi samo iz lesa. Ker nimajo dovolj prostora so nekatere dvakrat ali celo trikrat upognjene. Človek bi mislil, da raste po zidu brljan.

Kakšen je bil papež Pij XI.

Njegovo prizadevanje je šlo v prvi vrsti za depolitizacijo cerkve

Zivljenje in vladanje nedavno umrlega Papeža Pija XI. je opisal nemški novinar Josip Schmidlin v četrtem zvezku svoje »Zgodovine papežev najnovejše dobe. Knjiga je izšla te dni v Münchnu v založbi Kösel in Pustet.

Pij XI. je bil karakteriziran kot papež enciklik, konkordatov, misij in katoliške akcije. In ta karakteristika res v veliki meri izraža njegovo glavno delo. Schmidlin vidi v pontifikatu Pija XI. dva glavna elementa. Prvi je bil organizatoričen in pečal se je z izgradnjo katoliške cerkve proti

Če pritiseš na ročaj se začne zunaj vrteči mlinski kolo, ki požene mehove in orgle začno igrati. Izdelal jih je domači cerkovnik, ki je delal potrpečljivo na njih osem let. Na razpolago je imel samo les in najprimitivnejše orodje. Orgle še niso dokončno izdelane, igrajo pa že in njihove glas je zelo prijeten. Cerkovnik sam je igral na nje in zabaval vsa vas ne samo z resno, temveč tudi s poskočno plesno glasbo. Mnogi tuji glasbeniki in godbeniki so se prišli pogledat te čudne orgle in na nje je igral tudi slavni orglar Bossi. Igral je tako lepo, da je bil cerkovnik ves navdušen. Orgle so svojega močnika že izgubile in zdaj skrb za nje samo njegove hčera, ki jih lahko radovednežem samo razkazuje, igrati pa ne znajo na nje.

modernim političnim strujam. Drugi element je bil pa bolj polemičen. Posledica prvega konstruktivnega elementa so zlasti lateranske pogodbe ter pomirjenje z Italijo in Francijo. V tem pogledu si je Pij XI. znatno razlikoval ob nepromerljivem papežu Pija IX. in Pija X. v političnih zadevah in njegov pontifikat je imel v odnosu do posvetnih struj in držav irenichen pečat. Po Schmidlinovem mnenju so bile avtoritativno značaja Pija XI. dokaj blizu avtoritativni smeri v politiki in po krivici so videli v njem odločnega idejnega nasprotnika fašističnega svetovnega nazora in fašistične družbene organizacije. To mu je tudi olajšalo pomirjenje z italijansko državo odnosno sklenitev lateranskih pogodb.

Drugi znak njegovega pontifikata je prizadevanje glede denolitizacije cerkve in duhovščine ali lahko bi rekli katolicizma vobče. Ta težnja se je pokazala zlasti v katoliški akciji Papežu se je zdelo, da je v avtoritativni in protidemokratski državi sploh priporočljivo in koristno za cerkev odpuvedati se vsakemu političnemu udeleževanju. V parlamentarnih državah se mu je zdelo sodelovanje katoliške duhovščine in laikov neizogibno, toda katoliška politična stranka v njegovih očeh ni bila zaželena. Schmidlin pravi, da vidijo ljudje ne krivici politično protie v katoliški akciji in v odločni odklonitvi političnega in socialnega kurza Leva XIII. Pij XI. je zagovarjal nepolitizacijo lahko bi rekli celo protipolitizacijo, kar razlaga to nasprotno kot izjemno kot prizadevanje za pomirljivo obravnavanje političnih snovov, ki so bili pa zakriti z ostrimi papeževimi izjavami zlasti ob koncu njegovega življenja. Schmidlin vidi v pontifikatu Pija XI. enega izmed vrhuncev moderne zgodovine papeštva.

Razburljivost Gustava Adolfa II.

Med glavne potoze v značaju slavnega švedskega kralja Gustava II. Adolfa je spadala njegova razburljivost. Kralj je zelo dobro poznal to svojo slabo stran in prizadeval si je, da bi se premagal, pa se mu to nikoli ni v polni meri posrečilo. Nekaj zanimivih dokazov o tej kraljevi lastnosti priložuje Nils Ahnlund v knjigi »Gustav Adolf kralj švedske. Tako se je na primer seznanilo s to kraljevo lastnostjo odposlanstvo estonskega plemstva, ki je prišlo spomladi 1629 v Stockholm, da bi se pritožilo kralju v raznih zadevah. Neki član odposlanstva je pozneje pripovedoval: Morali smo pred Njegovim Veličanstvom doigo stati, zdaj bledi, zdaj zopet zardeli. Drhteli smo ta čas, ko je Njegovo Veličanstvo zelo osorno govorilo z nami in nam srdito očitalo kot zastopnikom vseh naših rojakov taka dejanja, grehe in nečednosti, da bi nas niti pes ne bil povohal, kakor pravimo.

Kraljevo razburljivost so spoznali tudi odposlanci iz Revala 1626. Šlo je za tako imenovano malodenežno carino, ki je bila na švedskem sklenjena že pred leti. Reval pa je ni hotel plačevati. Kralj se je zelo razjezil in nazadnje je odposlanecem zagrozil, da postavi pred revalske hiše svoje topove, tako da bo upornim mešanom temeljito zamašil usta, zlasti ko je še mislil, da je prizadeta njegova čast, mu je polagala razburjenost na jezik zelo krepke besede.

Kavčuk iz solnčnic

Pri obranjan solnčnic se ugotovilo, da se nabira v listih te rastline kavčuk. Treba je bilo najti samo način kako spraviti ga iz listov vin ugotovili, dali bo ta kavčuk dober. Različni poskusi, ki so jih delali od leta 1931, pa niso prinesli zaželenega uspeha. Kavčuk iz solnčnic je bil namreč svetel in premalo prožen. Novejša proučevanja listov solnčnice je pa privedlo do presenetljivega zaključka. Izkazalo se je namreč, da povzročajo te nedostatke snovi, prodirajoče v nedozorel kavčuk. Ko so odkrili raztopine, ki odstranijo te nezaželjene snovi je postal kavčuk mehak in prožen.

Ta uspeh je dosegel zavod kemične tehnologije v ljudskem komisariatu uteške industrije v Moskvi. Največja vrednost solnčnice kot nosilke kavčuka je v tem, da druge kavčuk v listih, dočim ga imajo druge v ta namen gojene rastline v koreninah. Solsnčnice, kolikor jih rase na enem hektarju daje 25 kg kavčuka. Treba je pa positi, da se listov ne loti rja. Listi, ki jih je napadla rja, niso več uporabni.

Nema infekcija

V okviru mednarodnih tečajev za hipopointev zdravniške vede je predaval berlinski profesor dr. Reiter o tako zvaní »nemí infekciji«. To je stanje, ko napade človeka nevarne bakterije, pa o tem ničesar ne ve. Zdravniki so ugotovili, da 2 do 4 odstotke ljudi, ki so oboleni za krami, ni niti slutilo, da nosijo v organizmu nevarne bakterije. In čudno je, da se je pri mršavih ljudeh zvišalo to število na 30 odstotkov. Pri legarju je celo 30 do 40 odstotkov bolnikov, ki ne slutijo, da jim razjedajo telo nevarne bakterije.

Dr. Reiter pravi, da v takih primerih človeško telo dočimnim bakterijam ne konvencira, da fm ni prikladno za njihove naklope, da se pa venčar naseliijo v njem in ostanejo tam nekaj časa, preden se naga-

tijo za drugim plenom. Zdravniki pa še niso ugotovili, dali se nima nekakša ne more spremeniti v lastnost in tudi še ni znano, dali se morejo zunanji ali katerikoli drugi vplivi napraviti bakterij aktivnih. Posledovana občutljivost za napade izvestnih bakterij, prenaporno delo, preveč mesa ali solčija v hrani, vse to lahko ovira ali pa podpira bakterije.

Amundsenov globus

Iz Moskve poročajo, da je dobil ododni muzej dragocen spomenik iz zapuščine slavnega norveškega polarnega raziskovalca Roalda Amundsen, moža železne volje in velikega poguma, toda žal zapisanega prerani tragični smrti. Amundsen je prvi dosegel južni tečaj, kamor je prispel nekaj dni pred Scottovo ekspedicijo. Preletel je severni tečaj, a v juniju 1920, ko se je bil napotil iskat ponesrečeno ekspedicijo italijanskega generala Nobila, ga je doletela v polarnih krajih tragična smrt.

Moskovski muzej je dobil globus, ki ga je izdelal po Amundsenovih podatkih in navodilih strojniki Amundsenove polarne ladje »Maud«. Izdelal ga je iz med nalašč za Amundsen. Na globusu, ki ima premer 30 cm, je začrtana pot ladje »Vega«, pot drzne plobove, a katero je rešil Nordenskjöld enega najvažnejših problemov plobove na daljnem severu. Nordenskjöld je dosegel s svojo ladjo leta 1879. rtile Čeljuskin. Ta uspeh je ovekovečen na globusu tudi z napisom, ki ga je dal vgravirati Amundsen.

Govori kakor Mezzofanti

Pred leti so govorili o človeku, ki je znal mnogo jezikov, da govori kakor Mezzofanti. Mezzofanti je bila beseda, ki je postala časoma pojma za poliglote, ljudi večje mnogih jezikov. Giuseppe Mezzofanti je bil italijanski general, ki je živel od l. 1771 do 1849. Umrl je torej pred 90 leti. Eni so trdili, da je znal gladko 58 jezikov, drugi pa celo, da jih je znal 70. Poleg tega je znal mnogo narečij.

Če je žensk preveč

Ljudje gotovo povsod vedo, da je na svetu veliko pomanjkanje moških. To je tudi vzrok, da se toliko deklet ne more omožiti. V mestu Memfis v južnih državah USA je trgovska zbornica celo izračunala, da je tam 5972 belokožev več nego belokožev, samork pa 9610 več nego zamorcev. Posledica tega je, da javna morala v mestu zelo pada. Ženske se namreč ne boje nobenega središča, samo da ujamajo v svoje mreže moške.

Ljubljana čestita k novemu letu

ANTON MENCINGER

specerijaka trgovina

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 48

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem

LEOPOLD ZUPANČIČ

posrednik in gostilničar

LJUBLJANA

Jegljeva cesta 15

IVANA GORŠE

RESTAVRACIJA »NOVI SVET«

LJUBLJANA

Gospodarska c. 14

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1940

T. EGER

modna trgovina

LJUBLJANA

SREČNO IN VESELO NOVO LETO želi cenjenim odjemalcem ter se priporoča

MILKO SLAMIS

mesarija

LJUBLJANA

Jegljeva c. 10

SREČNO NOVO LETO ŽELI

JOS. BERGMAN

trgovina s drevesi in parna toplotna toča

LJUBLJANA

Poljanska c. 85-87

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI

TEODOR KORN

klesarstvo in vodovodne instalacije,

centralna kurjava

LJUBLJANA

Poljanska cesta 8

SREČNO NOVO LETO ŽELI

L. M. ECKER SINOVA

klepavna in podjetje za izpeljavo vodovodnih del,

centralna kurjava

LJUBLJANA

Slomškova ul. 4

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in se priporoča trdnost

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 7

Srečno novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem

DEŽNIKARSTVO GASTRAUN NASEL

DOLENC SILVA

LJUBLJANA

Prešernova ul. 42

VESELO IN SREČNO NOVO LETO ŽELITA

KOVAČ JOSIP in PEPCA

gostilna na »Frškovec«

LJUBLJANA

Prisojna ulica 5

A. VOLK — Ljubljana

veletrgovina žita

in mlečnih izdelkov

Dr. G. PICCOLI

lekarna

LJUBLJANA

Tyriševa cesta 6

(nasproti nebotičniku)

VESELO IN SREČNO NOVO LETO 1940

želi vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem

Filip Bizjak

kfrnarstvo

LJUBLJANA

Kongresni trg 3

„GROM“

carinsko-posredniški in spedijski biro, d. z o. z.

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica števil. 41

Izreke čestitke k novemu letu 1940! Mnogo sreče in uspeha želi vsem cenjenim odjemalcem

trdnost „KOTLARKA“ d. z o. z.

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 23

Izdelovalnica vseh vrst kotlov, brzooparilnikov,

filtrir za vino, žganih kotlov in vseh kovinskih

predmetov. Se priporoča vsem za nadaljnjo

naklonjenost.

SREČNO NOVO LETO ŽELI

HAVLICEK FRAN

elektr. elektroinženirsko podjetje

LJUBLJANA

Sv. Petra c. 5

Hotel »Slovenija«, dvorišče

Tel. samo 34-21

Se priporoča

SREČNO NOVO LETO ŽELI

L. MIKUŠ

tovarna dežnikov

LJUBLJANA — Mestni trg 15

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom

gostilna „PRI KOLOVRATU“

in gostilna KREGAR

LJUBLJANA

STEPANJA VAS

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem ter vsem prijateljem in znancom

FRANC DOLINAR

parna pekarna in slaščičarna

Poljanska c. 10

LJUBLJANA

Pred Škofije 11

Srečno in veselo novo leto 1940

želi svojim odjemalcem in prijateljem

MEDIĆ — ZANKL

tovarna olja in firneša, lakov in barv — družba

d. z o. z. — Lastnik Franjo Medić

LJUBLJANA-MEDVODE, MARIBOR,

NOVI SAD

Vsem svojim poslovnim prijateljem in znancem želi srečno in veselo novo leto

IVAN BRICELJ

poobl. graditelj

Ljubljana

Slomškova ul. 19

Telefon 25-97

Srečno in veselo novo leto želi svojim cenjenim gostom in odjemalcem

LADISLAV NOVAK dodihi

gostilna in trgovina

LJUBLJANA

VIC

Srečno novo leto vsem odjemalcem in konsumentom našega piva, špirita in koasa želi

PIVOVARNA

„UNION“

d. d.

LJUBLJANA

Vsem svojim cenj. naročnikom želi srečno novo leto.

Trden temelj

ni stavite, ako pridobite vašemu podjetju stalne odjemalce. Treba pa jih je od časa do časa opozarjati na vaše blago, na novosti vaše stroke, kar vam oskrbi novodobna reklama. — Vedno naj novega naj prinaša vaša reklama, ako naj bo učinkovita; posebno na časopise, cenike, prospekte, ilustracije itd. se poslužujte ključev, ki vam jih nudijo v najmodernejši tehniki.

Klčarna Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

Srečno in uspeha polno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem trdnost

M. STELE

trgovina z domačim in tujim sadjem, zelenjavo in deželimi pridelki na debelo

LJUBLJANA

POGACARJEV TRG (SKOPLJSKA PALACA)

PROSPEKTE KATALOGE PLAKATE TISKOVINE

Tiskarna izvršuje tiskovine, časopise, diplome, revije, vrednostne papirje, koledarje, srečke, knjige i. t. d. Enobarva in večbarva tisk, pisma, razglednice, slike, osmrtnice, ovitke, jedine liste, cenike, vizitke, računnice, zaključke, poročna naznanila, vabila.

NARODNA TISKARNA

TELEFONI OD 512 DO 518

Ljubljana čestita k novemu letu

LOVRO PICMAN vodovodna inštalacija, centralne kurjave in kleparstvo LJUBLJANA — Piraka ul. 15 — Telefon 29-11	Srečno in veselo novo leto želi cenj. odjemalcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost KRZMAR ELIGIJ EBER KRZMAR LJUBLJANA Kongresni trg 7	Srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim gostom SOKOLOV JOŠKO in METKA LJUBLJANA Pred škofijo 18	PRAV SREČNO NOVO LETO! Svojim cenjenim gostom RESTAVRACIJA »PRI ŠESTICI« IZLAKAR 6 ALBINA BOGATAJ salon perila LJUBLJANA Gajeva 1/8 (Nebotičnik)
IVAN VRBINC pleskarstvo in soboslikarstvo LJUBLJANA Kolodvorska ul. 23	Srečno novo leto želi cenjenim odjemalcem prevoznikove ROJC Marija LJUBLJANA Tržaška cesta	Veletrgovina žganja EMERIK ZELINKA LJUBLJANA VII želi vsem cenj. odjemalcem srečno in veselo novo leto 1940!	VESELO IN SREČNO NOVO LETO ŽELI ALOJZ LOMBAR modni salon za gospode in dame LJUBLJANA VII Celovška c. 43
SREČNO NOVO LETO ŽELI PARFUMERIJA STRMOLI LJUBLJANA Pod Trančo št. 1	Srečno in veselo novo leto želim cenjenim gostom in odjemalcem IVAN GRAD gostilničar in vinski trgovec BERICEVO	SREČNO IN VESELO NOVO LETO želi vsem svojim odjemalcem KRAŠNJA MIRKO KRZMAR LJUBLJANA Franciškanška ul. 1	SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI SVOJIM CENJ. ODJEMALCEM TVRDKA L. KNEZ — Ljubljana
SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1940! A. & E. SKABERNE	SREČNO IN VESELO NOVO LETO! M. KANDUČ nasl. SLAVKO BRINOVEC modna trgovina KRANJ		

Upravnik „Slov. Naroda“ vsem cenjenim naročnikom in inserentom Ivan Sajovic splošno čevljarstvo in spe- cialist za ortopedična obu- vala Ljubljana, Novi trg 4 Ivan Simončič trgovina s mešanim blagom LJUBLJANA — Šiška Pavel Strgulac izdelovanje žičnih posteljnih vlog in železnih postelj Ljubljana, Gosposvetska 13 Franc Štular čevljarški mojster Ljubljana, Florijanska 3 F. J. Šušteršič gostilna »Slepi Janez« št. Vid nad Ljubljano	Tome Ivan čevljar Ljubljana, Sv. Petra c. 47 J. Vilhar urar in trgovec z zlatnino, srebrnino in optič. blagom Ljubljana, Sv. Petra c. 36 Ivan Železnikar manufakturna trgovina Ljubljana, Marijin trg 3 Minka Videnič buffet in vinarna Ljubljana, Sv. Petra c. 38 se priporoča za nadaljnjo naklonjenost Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom Goršič Jože gostilna Tyrševa c. 82 Resman Lojze prodaja: premog, drva, likaliti Ljubljana, Cesta 29. oktobra (prej Rimska) 21, tel. 33-53	Osvald Dobeč veletrgovina, galanterije in pletenine Ljubljana, Pred škofijo 15 Srečno! D. ČEBIN premog, drva, koka Wolfova 3 — Telefon 20-56 I. Buzzolini zaloga sira, salam in sar- din, tu- in inozemskih li- kerjev, sajtrkovalnica Ljubljana, Lingarjeva ul. 1 Bogataj Ivan elektrotehnično podjetje Ljubljana, Kongresni trg 19 Bahar Leopold trgovina s usnjem in čev- ljarskimi potrebčinami Ljubljana VII, Jernejeva 18 Fani Kačič gostilna »Pri rade« in trgo- vina s kurivom LJUBLJANA, Spod. Šiška	Gostilna „Hvar“ Samualuk Marko Ljubljana, Kolodvorska 26 Gostilna „Pri Fajmoštru“ Marija Anšic Ljubljana, Sv. Petra nasip 5 Štefan Gjura čevljar Ljubljana, Linhartova 16 Kavarna Prešeren Karol Polajnar, kavarnar LJUBLJANA Terezija Marinko trgovina s mešanim blagom Ljubljana, Prisojna ul. 7 Josip Magušar pekarna Ljubljana, Dolenjska c. 48	Rudolf Mlakar Trgovina s delikatesami in specerijo Šiška Jernejeva 35 Anton Novak gostilničar in trgovec STEPANJA VAS Franc in Marija Novljan mesarija Ljubljana, Šolaki drevored Osvald Pengov »PRI RASTOVARJU« gostilna in trg. s specer., in kolonialnim in materialnim blagom — stavbi material Ljubljana Karlovska c. 19 (poleg mostu) Pogačnik Matko knjigovoznica in galan- terijska delavnica Ljubljana, Kongresni trg 12 Ivan in Elza Rahne trgovina in restavracija MOSTE PRI LJUBLJANI	Gostilna »PRI LOVCU« na vogalu Rimske in Tržaške ceste LJUBLJANA želi prav srečno in veselo novo leto vsem cenj. gostom in se še nadalje priporoča za cenj. obisk SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI kr. dvorni dobavitelj ANTON VERBIČ delikatesa in specerija LJUBLJANA STRITARJEVA ULICA
---	--	--	---	--	--

1940

Klišarna „Jugografika“

d. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

želi vsem naročnikom

zelo uspešno novo leto!

Srečno in veselo novo leto 1940

vsem svojim cenjenim odjemalcem želi

Ivan N. Adamič

prva kranjska orvarna

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31

Maribor: Vetrinjska ulica št. 20

Celje: Kralja Petra cesta 33

Kamnik: Šutna št. 4

SREČNO NOVO LETO ŽELI

BATTELINO ANGELO

MESTNI STAVBENIK

LJUBLJANA VII

Aljaževa ulica 35

Telefon 33-39

Zajtrkovalnica
delikatese
specerija

Legat

Ljubljana
Miklošičeva 28

„NODOBOR“ splošna industrijska delniška družba, Ljubljana - Novo mesto

Novo mesto čestita k novemu letu

SLAVIJA

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA V LJUBLJANI — Glavni zastopnik za Novo mesto Ivo Tratnik želi vsem svojim zavarovalcem in prijateljem srečno novo leto in se priporoča nadaljnji naklonjenosti!

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI
VALENTIN VRHOVNIK
zidarsko podjetje
NOVO MESTO

Srečno novo leto želi cenj. občinstvu in se toplo priporoča še za nadaljnjo naklonjenost
ANTON RETELJ
modno krojaštvo
NOVO MESTO Trg kralja Petra II.

Veselo novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem mesarija
DOLENC
NOVO MESTO

JANKO MIŠIGOJ
vodovodni instalater in splošno ključavničarstvo
NOVO MESTO
Križetijska ulica 1

Vsem čitateljem lepe knjige želi srečno novo leto
ZELEZNIČARSKA JUBILEJNA KNJIZNICA
NOVO MESTO

SREČNO NOVO LETO ŽELI
ALOJZ VALANTIČ
slikar in pisatelj
NOVO MESTO

FERLIČ JOŽE
avto-mehanična delavnica
NOVO MESTO

SREČNO IN VESELO NOVO LETO želi vsem cenjenim naročnikom
GAZVODA JOŽE
splošno mizarstvo
Getna vas Novo mesto
Izdeluje po naročilu moderne spalnice, jedilnice in kuhinjske opreme — solidno in po zmerni ceni

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi srečno in veselo novo leto
I. A. VOVK
trgovina in pekarija
Seldiova cesta
NOVO MESTO

Tapetnik in dekorator
FRANC JERMAN
zaloga tapetniških izdelkov
NOVO MESTO Florjanski trg 11
Cenj. občinstvu se toplo priporoča za nadaljnje naročila, katera bom izvršil točno, solidno in po niski ceni!

Srečno novo leto želi
podružnica
»Slovenskega Naroda«
NOVO MESTO

Srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

ANTON KONCILIJA
mesar in prekajevalec
NOVO MESTO
ter se za nadaljnjo naklonjenost cenj. občinstvu priporoča.

Zelim vsem svojim cenj. obiskovalcem brivskega in damskega salona, prijateljem ter odjemalcem
BURGITA SREČNO NOVO LETO!
Priporočam se za cenjeno naklonjenost!
IVAN SVETEC
NOVO MESTO
in podružnica — Ljubljanska cesta

KERAMIKA
tovarna peči, strednikov, kamenine in samotnih izdelkov
J. KLEMENČIČ, D. Z. O. Z., NOVO MESTO
se priporoča za naročila peči in strednikov. Vedno v zalogi emalj, ploščice za obložitev sten in keramični tlak. Prevzame vsa v pečarsko in keramično stroko spadajoča dela in popravila — Cene zmerno!

TRGOVCI IN OBRATNIKI!!!
Vsa naročila sprejema pisarna
Ljubljanska cesta, I. nadstropje
pri Skabernetu — Tel. št. 33
NOVO MESTO

Kdor se ne ve, da za mal denar, varno in najhitreje spravi v svoje skladišče ali na dom naročeno blago, naj se obrne na

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE A. C.

ki obratuje na progi Novo mesto — Ljubljana vsak torek in petek. Izven tega vožnje po naročilu! — Za vsa dosežanja naročila se podjetje iskreno zahvaljuje vsem trgovcem, obrtnikom, podjetnikom in zasebnikom in se obenem priporoča za nadaljnjo naklonjenost, želeč vsem novo srečno poslovno leto!

Podjetniki in zasebniki!
Skladišče - odprema - naročila
PRI »FIGOVCI«
LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem in naročnikom ter se jim priporoča še v nadalje za naklonjenost tvrdita
KAROL JEVŠČEK
strojno, umetno in stavbno mizarstvo
Zaloga pohištva
NOVO MESTO

MURN ALOJZIJ
avto-mehanična delavnica
KANDIJA — pri hotelu WINDISCHER
NOVO MESTO

JOSIP KOBE
trgovina s špecerijo in delikateso
NOVO MESTO

AVGUŠTIN OKROGLIČ
zidarsko podjetje
gradi — projektira, izvršuje jamska, vodna, nadzemna in vsa ostala stavbna dela
NOVO MESTO Seldiova c. 7

VESELO IN SREČNO NOVO LETO!
FRANJO RATAJ
zidarsko podjetje
NOVO MESTO

RUDOLF BERGER
trgovina z usnjem, čevljarstvom, potrebnostmi in surovimi kožami
NOVO MESTO
LJUBLJANSKA CESTA ŠT. 11

Simon Tomić
gostilna in mesarija
NOVO MESTO

Franc Barbič
pohištveno in stavbno mizarstvo
NOVO MESTO

Sokolska klet
restavracija
FR. KEMER

Franc Udovič
strojno mizarstvo
NOVO MESTO

Mirko Malovič
strojno mizarstvo
NOVO MESTO

Udovič Jože
strojno in stavbno ključavničarstvo
NOVO MESTO

Matko Malovič
pogrebni zavod
NOVO MESTO

Srečno novo leto želi

Franc Košir
elektro-podjetje
NOVO MESTO

Viktor Tomazin
pleskarstvo in soboslikarstvo
NOVO MESTO

Adolf Beve
pohištveno in stavbno mizarstvo
Florjanski trg
NOVO MESTO

Srečno novo leto želi
Jakob Štalcer
modno krojaštvo
NOVO MESTO

12

Din mesečno

NAJBOLJŠI IN NAJCENEJŠI
INSERCIJSKI ORGAN
MALI OGLASI BESEDA 50 P

»Slovenski narod«

Uprava, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5

Srečno in poslovno leto 1940
želi vsem potnikom, izletnikom ter ostalemu občinstvu
Avtobusno podjetje Josip Kos

Stalna avtobusna zveza Novo mesto — Krško in obratno ter Novo mesto — kolodvor k vsakemu rednemu vlaku!
Izletniške skupine, ki bi rade imele ceneno in udobno potovanje s elegantnim — moderno opremljenim avtobusom po naši državi ali inozemstvu, naj se obrnejo na podjetje JOSIP KOS — Novo mesto, ki v vsem ustreza navedenim zahtevam.

Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. gostom iz daljne Dolenjske in poslovnim prijateljem trgovina s vinom in žganjem
PETAR BADOVINAC
gostilničar onkraj prelepih Gorjancev na idilično lepi Luži

P. n. občinstvu, zlasti gostilničarjem, restavracijem in kavarnarjem toplo priporočam nakup vsakovrstnih domačih vin iz svojih priznanih dobrih kleti, kakor tudi raznovrstnega žganja.

Pirnar Jože
sedlar in tapetnik

se priporoča še za nadaljnjo naklonjenost cenjenemu občinstvu

NOVO MESTO

Mirtič Ivan

stavbeno in pohištveno mizarstvo

NOVO MESTO

Franc Kolar
modna trgovina

NOVO MESTO

Miller Anton
čevljarstvo

BREŽICE

Ladi Košček
splošno kleparstvo

NOVO MESTO

Laznik Ferdo
mehanično kolarstvo

Radeče pri Zidanem mostu

Marija Novak
gostilničarka
v Rokodelskem domu

NOVO MESTO

Anton Kos
trgovina s mesanim blagom

Radeče pri Zidanem mostu

Iz raznih krajev čestitajo k novemu letu

DOSPELI SO NAM
NAJNOVEJŠI

RADIJSKI APARATI AEG UNION

OGLEJTE SI JIH V NAŠI TEGOVINI

»ELEKTROINDUSTRIJA« D. D., LJUBLJANA

GOSPOSVETSKA C. 13 (KOLIZEJ), TELEFON 81.23-14

ZALOGA ELEKTR. STROJEV, APARATOV, INSTRUMENTOV IN VSEGA ELEKTRO-INSTALACIJSKEGA MATERIALA

ROK BERLIČ

tovarna pohištva

ST. VID NAD LJUBLJANO — ZAPUZE 22

SPEDICIJA IN CARINSKO POSREDNIŠTVO

TURK

LJUBLJANA

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem cenjenim odjemalcem

FRANC RODE

mesarski mojster

D. M. V. POLJU

Šolski drevored

SREČNO NOVO LETO ŽELI

FRANJO KASTELIC

trgovina

KANDIJA — NOVO MESTO

JOSIP WINDISCHER

HOTELIR

MESAR

IN AVTOGARAZA

KANDIJA — NOVO MESTO

SREČNO NOVO LETO
vam iskreno želi in se najtopleje priporoča

Železnina

JOS. ZALTA & CO.

LJUBLJANA

Tyrševa c. 9

SREČNO NOVO LETO ŽELI

IVAN BRUNČIČ

plekar in ličar

LJUBLJANA-SISKA

Celovška c. 42

SREČNO NOVO LETO ŽELI

ZAGORC JOŽE

kamnosestvo

NOVO MESTO

Tavčarjeva 2

Mravija Franc

čevljarstvo

STRAZIŠČE pri KRANJU

Franc Graiser

trgovina s vinom

KRANJ — PRIMSKOVO

Marija Krašovec

Kolesa, radio sport,

živaini stroji

PODRUŽNICA KRANJ

FOTO ATELJE

Janko Kramar

KRANJ

GLAVNI TRG št. 183

Srečno novo leto želi

Karl Loibner

špecerija — delikatesa

CELJE, Kralja Petra c. 17

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI VSEM
CENJENIM GOSTOM

Restavracija pri kolodvoru

K R A N J

J. Jelenz

trgovina kož in usnja

CELJE

Požnenl Dominik

modna trgovina

CELJE, Glavni trg 14

Plevnik

Šimokovič

modni salon ženskih

klobukov

TRBOVLJE — VODE

Janko Jereb

in drug

ključavničarstvo

TRBOVLJE

Mr. M. Leustek

lekarnar

Ljubljana, Realjeva 1

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI VSEM
SVOJIM CENJENIM NAROČNIKOM

Anton Krašnja

VODOVODNI INSTALATER

Ljubljana — Emonska c. 2

Gjud Aleksander

damski in brivski česalni

salon

Ljubljana, Kongresni trg 6

Karba Anica

modistinja

CELJE, Gosposka ulica 17

Pio Radonič

veletrgovina vina in žganja

Ljubljana, Malenškova ul. 5

„A B O Z A“

tvorniška zaloga oblik

A. DROFENIK

CELJE, Kralja Petra cesta

PETKOVŠEK

Franc

splošno kolarstvo,

izdelovanje karoserij

Ljubljana, Holzapfova 21

Jernej Jelenič

kisarna pri »Majarončku«

Ljubljana, Stara pot 1

Telefon 25-78

Vojko in Jela

SRIBAR

restavracija na pošti

LITJA

Borišek Josip

mesar in gostilničar

LITJA

Gostilna

„JANŠKI“

LITJA

V. Cajnko

trgovina lesa, dež. pridel-

kov, sadja in črhalovine

SLOVENJ GRADEC

VESELO NOVO LETO ŽELI VSEM SVOJIM
CENJENIM ODJEMALCEM

VELETRGOVINA USNJA, STROJARSKIH
MASOČ, KEMIČALI IN STROJIL

BRATA MOSKOVIČ

LJUBLJANA

Telefon Interurban 25-15

Johi Gregorič

šivilja

SLOVENJ GRADEC

Anton Kropf

koncesionirani tesarski

mojster

SLOVENJ GRADEC

Vekoslav Vyborny

damski in moški frizerski

salon in parfumerija

SLOVENJ GRADEC

Tišler Rudo

sodarski mojster

LITJA

Barl Ivan

frizerski salon za dame

in gospode

SLOVENJ GRADEC

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI
ANDREJ DOLINAR

parna pekarna

LJUBLJANA — Bohoričeva ul. 1 — Telefon 4996

Jože Košir

modna trgovina

JESENICE

se cenjenemu občinstvu

priporoča

Rozika Pintar

modistinja

Jesenice, Gosposvetska 4

Anton Kozina

Matematično-mehanična

delavnica

Ljubljana, Šmartinska c. 8

BATA d. d.

ZAGORJE OB SAVI

Zadružna

elektrarna

za Ptuj, Breg in okolico

v Ptuj

P. Z. Z. O. Z.

Pletarna

P. Z. Z. O. Z.

PTUJ

Ivan Kravos

sedlarstvo, jermenarstvo,

torbarstvo

Maribor, Aleksandrova 13

Tomovič Teodor

konfizerija

Maribor, Prešernova ul. 12

Suša Viktor

trgovina s mešanim blagom

ZAGORJE OB SAVI

Košir Štefan

mesar

ZAGORJE OB SAVI

Srečno novo leto

želi vsem strankam, prijateljem in znancem

Miroslav Zupan

pooblaščen graditelj, stavebnik

Ljubljana

VOVNJAKOVA UL. 6

TEL. 21-03

Korbar Rudolf

gostilna in prenočišče

nad postajo

ZAGORJE OB SAVI

Končina Ivan

splošno krojaštvo

Škenderovo, pošta Zagorje

Vinko Bajcar

trgovina s usnjem, sedl. in

tap.

Toplice pri Zagorju ob Savi

Anton Petek

manufakturna in modna

trgovina

CELJE, Prešernova ulica

Franc Zangger

trgovina s špecerijo, žga-

narna in veletrgovina kave

CELJE

DRAGICA KERČ

trafika

K r a n j

KNJIGARNA

»PANONIJA«

LJUTOMER

Hotel Seršen

Ljutomer

SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM CENJENIM NAROČNIKOM

FRANC REBERNIK

pleskarstvo

in ličarstvo

LJUBLJANA — Komenskega ulica 22 — Telefon 31-77

V novem letu

želi mnogo sreče in uspeha vsem cenjenim

naročnikom

Jos. Reich

TOVARNA ZA KEMIČNO ČISCENJE

IN BARVANJE OBLEK

FRANJE IN SVETLOLIKANJE PERILA

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

želi vsem svojim prijateljem srečno novo leto!

GENERALNO RAVNATELJSTVO

V NOVO POSLOVJU V LJUBLJANI, GAJEVA ULICA 2. TEL. 21-75, 21-76, 21-77.

PODRUŠNICE, EKSPOZITURE IN ZASTOPSTVA PO VSEJ KRALJEVINI.

Oz raznih krajev čestitajo k novemu letu

Vsem cenjenim gostom
ZELI SREČNO NOVO LETO

Hotel „Evropa“
KAVARNA — RESTAVRACIJA
CELJE

SREČNO NOVO LETO!
I. Jugoslovenska tovarna
tehtnic in ključavničar-
stvo ter koncesionirana
instalacija vodovodov

Celje
Mariborska cesta

**IVAN
REBEK**

ANTON HOFBAUER — CELJE
GOSPOSKA ULICA TELEFON 233

! veletrovinna z usnjem, čevljarakimi
in sedlarskimi potrebčinami — go-
nilnim jermenjem na veliko in malo.

FENIX tovarna usnjatih izdelkov, kovčgov
aktovk, damskih torbic itd.
želita vsem svojim cenjenim odjemalcem uspehov
polno in srečno novo leto!

FRANJO DOLŽAN

galanterijsko in stavbeno kleparstvo, konc.
vodovodni instalater

CELJE

Za kresajo 4

KARL DVORŠAK

urar

CELJE

Kocenova 2
poleg podružnice »Jutra«

Elektrotehnično in mehanično podjetje, zaloga
koles, šivalnih strojev in nadomestnih delov

DRAGO GAMS

CELJE

Prešernova ulica 16

R. GROBELNIK

gledališki frizer

CELJE

centrala Glavni trg 17
Filiala Higea poleg hotela Evrope — Pedikura
Se vljudno nadalje priporoča

Hotel „ZVEZDA“

vd. Franciška Zumer

CELJE

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ZELI

FRANC KERIN
splošno mizarstvo

CELJE

Glavna ulica 1

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
želi vsem odjemalcem in prijateljem

Radenska
mineralna voda
ZDRAVILISCE SLATINA RADENCI

Srečno novo leto želi

**JOSIPINA
VIKTORIJA
ZIPKIN**

GORNJI GRAD

MARTIN OREHOVCA NASL.

IVO KOŽUH

krznar in izdelovatelj ramnih čepic
CELJE

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ZELI

FRANJO NERAD

gradbena tvrdica
CELJE

IVAN RAVNIKAR

Specerija in kolonialna veletrovinna — uven
petroleja in benzina

CELJE

Liker, malinov sek, brandy, rum, šganje!

F. S. LUKAS — CELJE

Na veliko!

Na veliko!

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj.
odjemalcem ter se jim priporoča še v nadalje za
njihovo naklonjenost

DOBROTIŠEK ANTON

elektro- in radiotehnično podjetje

CELJE

Dr. Šerjavova 3

Telefon št. 240

SREČNO NOVO LETO ZELI

podružnica

„Slov. Naroda“

CELJE

Rešelj Štefan

gostilna in trgovina

MARIBOR

POBREŽJE

Inž. arh. Jelenc & inž. Štajner
gradbeno podjetje in tehnična pisarna

MARIBOR

d. z. o. z.
Tel. 23-13

Vrazova ul.

Srečno in veselo novo leto želi vsem članom
in vlagateljem

GLAVNA HRANILNICA

R. Z. Z. N. Z.

SV. LENART V SLOVENSKIH GORICAH

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1940

GUČEK IVAN

zastopnik radioaparatorov

ŠIDANI MOST

Srečno in veselo novo leto želi

SREČKO KRAJNC

okuparier

PESNICA

KAVARNA »ORIENT«

FRANC MAJČEN

MARIBOR

Palča Pok. zavoda

EDUARD RASTEIGER

OBL. KONCES. INSTALATER VODOVODOV —
STAVENIČNI STROJNO KLJUČAVNICARSTVO
Telefon 25

PTUJ

Alkerčeva ul.

Trgovske in umetne vrparske

IGNAC VAUDA

cvetličarna

PTUJ

Tiša pot

Mikloševa ul. 8

ELEKTRARNA

VINKO MAJDIČ

KRANJ

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem

Frane in Ivanka Babuš

veletrovinna, trgovina in gostilna
TOMACHEVO

Priporočava se za nadaljnjo naklonjenost.

TOMO MAJER

kolonialna restavracija

ŠIDANI MOST

Srečno novo leto želi

PODRUŽNICA

„SLOV. NARODA“

JESENICE, GOR.

JOŽE RESMAN

ZAPUZE

LESCE

želi cenjenim odjemalcem in znancem
SREČNO NOVO LETO!

Srečno novo leto želi

UREDNIŠTVO IN UPRAVA PODRUŽNICE
»Slovenskega Naroda«

MARIBOR

Grajski trg 7

Vsem gostom, prijateljem in znancem želi
SREČNO IN VESELO NOVO LETO

FRANC DOLŽAN

GOSTILNA »LECTAR«

RADOVLJICA

SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

NASTRAN in DRUG

družba z o. z.

veletrovinna mlevalskih izdelkov

Polta RADOVLJE

Žel. postaja Jarše-Mengel

Adolf Prah

TOVARNA VOLNENIH
IN BOMBAŠNIH TKANIN

KRANJ

Telefon interurban št. 13

I Z D E L U J E !

Najrazličnejše vrste okotfordov, vse
vrste pisanih in enobarvnih flanel,
barbovite, gradle, sefirje,
melinosa, brisade itd.

TKALNICA

BARVARNA

APRETURA

OD DELAVCA DO PODJETNIKA SLOVENSKO
PODIJETJE BRZE TUJIH STROKOVNJAKOV!

JEKLARNA

Jurija grofa Thurnskega

na Ravnah, delniška družba

TOVARNA GUSTANJ

BRNOGRAD

Krajci trg 8

Poslovalnica:

ZLOREB

Viške ulica 77

TVRDKA »METAL«

pr. strojni tehnik Primož-Bedej

SLOV. JAVORNIK

RIBNIKAR FRANC

splošno čevljarstvo

KRANJ

Jesenska cesta 18

Brivski in frizerski salon

PIRC LENARD

PRIMSKOVO

(pri mostu)

SREČNO NOVO LETO ZELI

KRAJNC SREČKO

PESNICA

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ZELI

IVAN GRAD

gostilna in vinaki trgovce

BERIČEVO

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ZELI

B. ASCHER I SIN

MURSKA SOBOTA

IVO SERSEN

trgovina specerije, manufakture in galanterije

LJUTOMER

VENČESLAV VILAR

LJUTOMER

trgovina z železnino, zaloga smodnika, dvokoles,
šivalnih strojev, delov za dvokolesa, šivalne stro-
je in poljedelske stroje, — specerija in zamenjava
raznih poljskih pridelkov

FRANC SENCAR

Trgovina mešanega blaga — Nakup jajc, masla,
suhih gob in vseh poljskih pridelkov — Zame-
njava bučnega olja — Avto-bencinska postaja

LJUTOMER MALA NEDELJA

HAUCK JOŽE

podietnik

TRBOVLJE

Zvočni kino

„Delavski dom“

TRBOVLJE

1940

OB KONCU STAREGA LETA SMATRAMO ZA SVOJO DOLŽNOST, DA SE ZAHVALIMO našim odjemalcem

za zaupanje, ki so ga nam kakor pretekla leta izkazali tudi v teku tega leta. Kljub težkočam, s katerimi se danes bori tudi naša industrija, bomo stremeli za tem, da jim bomo zvesto služili tudi v bodoče in da jih bomo oskrbovali s ceneno in dobro obutvijo, in si tudi v naprej ohranili njih zaupanje in dvignili materialni nivo našega naroda,

našim prijateljem

za moralno pomoč, ki so jo nam izkazali pri našem delu. Njihova pomoč in naklonjenost sta nam omogočili, da svoje delo uspešno opravljamo in razvijamo na korist širokih slojev naših odjemalcev,

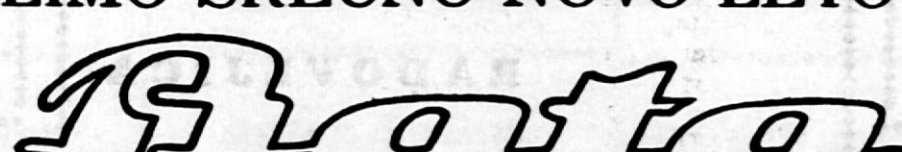
našim dobaviteljem

za lojalno in zvesto sodelovanje, ki nam je omogočilo, da kljub stalnemu porastu cen industrijskih surovin pravočasno oskrbujemo naše odjemalce z dobro in ceneno obutvijo,

našim sodelavcem

za nesebično sodelovanje in požrtvovalno delo v službi jugoslovenskemu narodu in našim mnogoštevilnim odjemalcem.

VSEM SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO IN ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1940

Srečno novo leto želi
**ZVOČNI KINO
„RADIO“**
JESENICE

SREČNO NOVO LETO ŽELI
A. BREČKO
trgovsko vrtnarstvo
JESENICE

SREČNO NOVO LETO ŽELI
ČUFER ANDREJ
JESENICE

SREČNO NOVO LETO ŽELI
IGNACIJ HROVAT
mesarija
ter se tudi za nadalje priporoča

HUDRIČ JOŠKO
frizer za dame in gospode
JESENICE Kralja Petra cesta

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
JOŽE JANŠA
čevljar
JESENICE Obrtniška ulica 24

**Okrajna
hranilnica**

SLOVENJ GRADEC

SMOLE FRANC
LIVARNA
TRATA 18 — Pošta št. VID NAD LJUBLJANO

Ivan Rojnik
SLOVENJ GRADEC

Karel Rojnik
SLOVENJ GRADEC

JOSIP MIHELAČ
splošno krojaštvo

JESENICE Kralja Petra c. 14

SREČNO NOVO LETO ŽELI
FRANC PAVLIN
fotograf in zalagatelj piva Union

JESENICE Gospodarska c. 2

SREČNO NOVO LETO ŽELI
STANKO POZENEL
pekarna

JESENICE Gospodarska c. 4

PETKOŠ IVAN
oblastveno konces. tesarski mojster

Vsa dela izvršujem točno po lastnih in damih načrtih

JESENICE Obrtniška ul. 28

Srečno novo leto želi ter se za nadalje priporoča

A. J. ROZMAN
strojno pletenje

JESENICE FUŽINE

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem

ANTON NIKOLAVČIČ
kolodvorski trafikant

JESENICE

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem in gostom ter se za nadaljnjo naklonjenost priporoča

MARIJA POLJŠAK
restavracija, prenočišče in trgovina z mešanim blagom

JESENICE

Restavracija »PETERČEK«
v Kranju

želi vsem svojim gostom srečno in zadovoljno leto 1940! OBVEŠČAM tudi cenjene goste, da so prispela že nova vina kakor originalni mosler, pristni dingač, cvček itd. v najboljši kvaliteti. — Vina čez ulico 2 din ceneje. — Vsa petek sveže morske ribe.

TOPLA IN MRZLA JEDILA VSAK ČAS NA RAZPOLAGO

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELITA
VINKO in MICA MENDUŠIČ
GOSTILNA — TENOVSKI PRISTAN 4

JOSIP BENKO

tovarna mesnih izdelkov in
mesnih konzerv

MURSKA SOBOTA
TELEFON št. 3

JANKO BOGATAJ

JESENICE

modna trgovina

Gospodarska c. 4

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

SREČNO NOVO LETO ŽELI

BATTELINO VILIBALD

STAVBENIK — GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANA

ROŽNA DOLINA

Telefon 33-35

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«
»Jubijana, Knafljeva ulica št. 5

